Ignát Herrmann

Historie Jaromíra Tykvy

I. (SEBR. SPISŮ I. H. DÍL XXXVIII.)

F. TOPIČ V PRAZE

Sebrané spisy Ignáta Herrmanna.

I. **BLEDNOUCÍ OBRÁZKY.** Vzpomínky nejstarší a drobné episody z maloměstské kroniky. Vydání čtvrté. 325 stran. Kč 35·—

II. **OTEC KONDELÍK A ŽENICH VEJVARA.** Drobné příběhy ze života spořádané pražské rodiny. Vydání patnácté 1929, 424 stran. „ 35·—

III. **TCHÁN KONDELÍK A ZEŤ VEJVARA.** (Pokračování Otce Kondelíka.) Vydání desáté. 464 stran. „ 40·—

IV. **Z CHUDÉHO KALAMÁŘE.** Drobné náčrty. Vydání šesté. **PRAŽSKÉ FIGURKY.** Rázové obrázky ze života. Vydání šesté. **PAN MELICHAR.** Obrázek z „tiché" pražské domácnosti. Vydání páté. 467 stran. „ 45·—

V. **Z PRAŽSKÝCH ZÁKOUTÍ.** Humorist. a rázovité obrázky ze života. Vydání čtvrté. 224 stran. „ 15·—

VI. **STAŘÍ MLÁDENCI.** Humorné obrázky ze života „přespočetných". Páté vydání. 234 stran. „ 22·—

VII.—VIII. **U SNĚDENÉHO KRÁMU.** Líčení z pražského života. Část I. a II., část III. a IV. Vyd. osmé. I. Kč 25·—, II. „ 30·—

IX. **BODŘÍ PRAŽANÉ.** Postavičky z pražských zdí a ulic. Vydání páté. 300 stran. „ 28·—

X. **RODINY A RODINKY.** Drobné výjevy z pražského života. Vydání druhé. 264 stran. „ 18·—

XI. **DVĚ PRAŽSKÉ IDYLLY.** Vydání čtvrté. 224 stran. „ 21·—

XII. **DOMÁCÍ ŠTĚSTÍ.** Dva stínové obrazy z manželského života. Vydání čtvrté. 212 stran. „ 20·—

XIII. **ŽENITBA PÁNĚ KARAFIÁTOVA** a jiné povídky staromládenecké. Vydání druhé. 272 stran. „ 20·—

XIV. **PÁTÉ PŘES DEVÁTÉ.** Třicet nedělních povídek. Vydání čtvrté. 305 stran. „ 25·50

XV. **ZTŘEŠTĚNÉ HISTORKY.** (Chráněnka. — Pouhé smyšlenky. — Strašidelné. — „Amerikánské.") Čtvrté vydání. 344 stran. „ 28·50

XVI. **KANCELÁŘSKÝ PRACH. — SMÍŠENÉ ZBOŽÍ.** Drobné črty z ovzduší kancelářského a kupeckého. Vydání druhé. 340 str. „ 20·—

XVII. **FOXL-VOŘÍŠEK A JINÉ HISTORKY KRATOCHVILNÉ.** Vydání čtvrté. 180 stran. „ 16·—

XVIII. **BURLESKY.** Vydání třetí. 228 stran. „ 19·50

XIX. **Z PAMĚTÍ STARÉHO MRZOUTA A JINÉ HISTORKY KRATOCHVILNÉ.** (Povídky o paní Angelině Knedlhansové, bývalé kvartýrské. — Mládenci a ženichové.) Vydání druhé. 294 stran. „ 14·—

XX. **O ŽIVÝCH, O MRTVÝCH.** Díl I. O literátech, umělcích a hercích. — Dvě vzpomínky zcela intimní. Vydání druhé. 256 stran. „ 24·—

XXI. **PŘÍBĚH DUŠIČKOVÝ.** Rodinná historka z let sedmdesátých. Vydání třetí. 212 stran. „ 21·50

XXII. **Z NOTÝSKŮV PAVLA ČAMRDY,** písaře při výpomocném úřadě. Díl prvý. 263 stran. Čtvrté vydání. „ 21·—

XXIII. **Z NOTÝSKŮV PAVLA ČAMRDY.** Díl druhý. 288 stran. Čtvrté vydání. „ 23·—

XXIV.—XXV. **VDAVKY NANYNKY KULICHOVY A CO SE KOLEM NICH SBĚHLO.** Šesté vydání. „ 56·—

XXVI. **EVIČKA A JINÉ VÝJEVY RODINNÉ.** Vyd. druhé „ 18·—

XXVII.—XXVIII. **DROBNÍ LIDÉ.** I. a II. díl. Vydání čtvrté. Cena obou dílů Kč 56·—

XXIX. **PŘED PADESÁTI LETY.** I. díl. „ 20·—

XXX. **PŘED PADESÁTI LETY.** II. díl. „ 24·—

XXXI. **MUŽ BEZ TŘINÁCTKY** a jiné povídky nedělní. „ 18·—

XXXII. **PŘED PADESÁTI LETY.** III. díl. „ 24·—

XXXIII. **O ŽIVÝCH, O MRTVÝCH.** Kniha drobných vzpomínek. II. díl. „ 24·—

XXXIV. **BLEDNOUCÍ OBRÁZKY,** díl II., 300 stran. „ 28·—

XXXV. **ŽENITBA BRATŘÍ ADAMŮ.** Podivuhodný příběh americkánský a jiné historky. 250 stran. „ 24·—

XXXVI. **OTŘECH NEBOŽTÍCÍCH** a j. historky nedělní. 296 str. „ 28·—

XXXVII. **PŘÍBĚH JEDNOHO DNE** a jiné. 202 strany. „ 20·—

XXXVIII. **HISTORIE JAROMÍRA TYKVY.** I. díl. 208 stran. „ 21·—

Samostatně vydáno:

JÍRA ZBOJNÍK, knížka pro velké i malé. Brož. Kč 12·—, v pergamenové vazbě. Kč 18·—

LIDIČKY A ZVIŘÁTKA. Ilustroval Prokop Laichter. Nákladem F. Topiče 1926. „ 32·—

TRÉ KAPITOL Z MALOMĚSTSKÉ KRONIKY. Váz. Kč 48·—, na ruč. pap. v pergamenu, s podp. aut. „180·—

MANŽELOVA PŘÍTELKYNĚ. Žert z mladé domácnosti o jednom jednání. (Divadelní bibliotéky Pospíšilovy svazek 183., obsahuje též aktovku Karla Šípka: Starší závazky.)

TOBIÁŠKŮV ŠTĚDRÝ DEN A NĚKOLIK ŽERTOVNÝCH POVÍDEK O ZVIŘÁTKÁCH. U F. Topiče v Praze. (Osení, knihy mladých čtenářů, svazek 19.) Třetí vydání 1915. „ 6·50

VÁNOČNÍ KOLEDY. Drobné historky vánoční a sylvestrovské. Rozebráno.

Z POVÍDEK NEDĚLNÍHO KRONIKÁŘE. Deset kratších i delších historek. 230 stran.

ARTUR A LEONTYNA. Pražský příběh z doby nedávné. 264 stran.

FELÍČKŮV ROMÁN. Dva díly. Celkem 462 stran.

K-KE-KU. Podivný přelud zrakový i sluchový a trochu mluvnice pro všeobecnou potřebu.

Překlady do polštiny:

OJCIEC KONDELIK I NARZECZONY WEJWARA. Za pozwoleniem autora z czeskiego przełożył Pawel Laskowski. (Biblioteka dzieł wyborowych. No. 257—259.) Ve Varšavě 1903. Druhé vydání 1924.

TEŚĆ KONDELIK I ZIEĆ WEJWARA. Z czeskiego przetłomaczyła Kazimiera Uhlenfeld. (Biblioteka dzieł wyborowych 736—738.) Ve Varšavě 1912.

ZJEDZONY SKLEP. (U snědeného krámu.) Do polštiny přeložil Adam Lach. „Dzennik dla wszystkich". Ve Varšavě 1905.

Překlady do charvatštiny:

DOMAĆA SREĆA. (Domácí štěstí.) Dvie slike iz brašnoga života. Přeložil Makso Kuntarić. „Národne novine" v Záhřebě, září-listopad 1905.

OSVETA ZALJUBLJENOGA I DRUGE HUMORESKE. V Záhřebě 1917.

Do holandštiny:

VADER KONDELIK EN BRUIDEGOM WEJWARA. Kleine gebeurtenissen uit het leven van een Prager gezin. Naar het Boheemsch door S. J. Barentz-Schönberg. Geautoriseerde uitgave. Amsterdam, H. J. W. Becht 1909.

SCHOONVADER KONDELIK EN SCHOONZOON WEJWARA. Kleine gebeurtenissen uit het leven van een Prager familie. Naar het Boheemsch door S. J. Barentz-Schönberg. Geautoriseerde uitgave, Amsterdam, H. J. W. Becht 1911.

MIJNHEER MELCHIOR. (Pan Melichar.) Geautoriseerde vertalin van Jo Arenberg. V amsterodamském deníku Het Volk v listopadu 1912.

KINDERLOOS. (Bezdětná.) MIJNHEER MELCHIOR. (Pan Melichar.) Naar het Boheemsch van Ignát Herrmann (Schrijver van Vader Kondelik en bruidegom Wejwara enz.), door S. J. Barentz-Schönberg. Geautoriseerde uitgave. 185 stran. Amsterdam, H. J. W. Becht, v listopadu 1914.

DE IDYLLE VAN MIJNHEER POTÁPKA. V deníku Het Volk. Amsterodam 1923.

Do slovinštiny:

OČE KONDELIK IN ŽENIN VEJVARA. Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina. „Narodni Dnevnik" v Celju (Štyrsko), 1910.

TAST KONDELIK IN ZET VEJVARA. (Tchán Kondelík a zeť Vejvara.) Poslovenil Stanko Svetina. „Narodni dnevnik" v Celju (Štyrsko), v podzimu 1910.

IVANČKOV SVETI VEČER IN NEKOLIKO VESELIH POVESTIC O ŽIVALCAH. (Tobiáškův štědrý den atd.) Prevel iz češčine dr. Fran Bradač. Lublaň 1923.

KAKO SE JE KULICHOVA NANINKA MOŽILA IN KAJ SE JE OKOLI NJE SPLETLO. (Vdavky Nanynky Kulichovy.) Poslovenil Dr. Bradač. Ig. Kleinmayr & Ferd. Bamberg v Lublani. (V tisku.)

Do franštiny:

MONSIEUR KONDELIK ET SON FUTUR GENDRE. (Otec Kondelík a ženich Vejvara.) Přeložil J. L. Chollet. „Gazette de Prague" 1923.

Do angličtiny:

CHILDLESS. (Bezdětná.) Ve sbírce The world's classics (Selected Czech tales, Oxford university press). Přeložila Marie Buschova, 1925.

CHILDLESS. Druhý otisk překladu ve veliké antologii Great Short Novels of the world z r. 1927, London, William Heinemann.

Do rumunštiny:

FĂRĂ COPIL. (Bezdětná.) Ve sbírce Biblioteca dimineata svaz. 147. Bukurešt 1932.

Do němčiny:

HERR MELCHIOR. (Pan Melichar.) DER FRATER AUS PODSKAL. (Fráter z Podskalí.) DER TONI LIEFERT. (Tonda odvádí.) Deutsch von Johann Michael. „Prager Zeitung" 1896—7.

VATER KONDELIK UND BRÄUTIGAM WEJWARA. Kleine Episoden aus dem geordneten Haushalte einer Prager Bürgerfamilie. Autorisierte Übersetzung aus dem Böhmischen von Luise Tlučhoř. Berlin, Dr. Franz Ledermann, 1907. Dva svazky.

SCHWIEGERVATER KONDELIK UND SCHWIEGERSOHN WEJWARA. Autorisierte Übersetzung aus dem Böhmischen von Luise Tlučhoř. Berlin, A. W. Hayn's Erben, 1911.

AUSGEWÄHLTE GESCHICHTEN von Ignát Herrmann. Autorisierte Übersetzung aus dem Böhmischen von Annie Aufedníček (Slavische Romanbibliothek, Band X.) Prag, Verlag von J. Otto, 1908.

ZWEI PRAGER IDYLLEN. (Dvě pražské idylly.) Přeložila Klára Hübschová. „Union" v Praze, únor-květen 1910.

HÄUSLICHES GLÜCK. (Domácí štěstí.) Autorisovaný překlad Em. Schicka. „Union" v Praze, 1911. Též samostatně nákladem Ed. Beauforta.

FOXL-SPITZ und andere kurzweilige Geschichten. (Foxl-Vořišek.) Autorisovaný překlad Viktora Nesslera. „Union" v Praze, prosinec 1913 — březen 1914.

Do esperanta:

FOKSO-NUKSO. (Foxl-Vořišek.) Eldonis Moraviaj Esperanto Pionirој. Olomouc 1932.

SEBRANÉ SPISY

IGNÁTA HERRMANNA

LIBRARY
SEP 8 1972

DÍL XXXVIII.

HISTORIE JAROMÍRA TYKVY

I.

PG
5038
H45
1905
díl 38

V PRAZE

NAKLADATEL F. TOPIČ KNIHKUPEC

IGNÁT HERRMANN:

HISTORIE JAROMÍRA TYKVY

I.

V PRAZE

NAKLADATEL F. TOPIČ KNIHKUPEC

Právo překladu do všech jazyků, jakéhokoli zdramatisování neb zfilmování a všechna práva vůbec autor si vyhrazuje.

TISKEM ČESKOSLOVENSKÉ GRAFICKÉ UNIE A. S. V PRAZE 1934

Vysoce váženému

panu JUDru FR. ULRICHOVI,

čestnému starostovi starobylého Hradce Králové,

tvůrci Hradce nového

u vděčné vzpomince podává

Ig. H.

V Praze v únoru 1934.

PŘED VÝKLADNÍ SKŘÍNÍ.

Doktor Tykva, skončiv své úřadování v advokátní kanceláři doktora Xavera Čočky, těkal bez cíle ulicemi. Unaven studováním všelikých sporných akt, koncipováním žalob, replik a duplik, což bylo jeho denním chlebem, konal večerní svou procházku. Na večeři do restaurace měl času dosti. Tam byl stůl jeho společnůstky zpravidla do osmi hodin prázdný. Teprve pak se trousili jeho kolegové a přátelé k obvyklému pobesedování a všichni se rozcházeli až kolem půlnoci. Do rána se vyspí dosyta.

Řekli jsme, že doktor Tykva těkal. Ale to není pravé slovo. Těkával sice za časů studií neklidně s místa na místo, ale teď již popocházel mnohem vážněji. Měl několik roků po doktorátu a v duchu počítal, kolik ještě let mu bude tráviti v kanceláři šéfa nebo šéfů, než dokončí sedmý rok povinné praxe, aby se pak sám rozběhl na poslední, advokátní zkoušku a otevřel vlastní kancelář. Kráčel rozvážně, přelétaje zkoumavými zraky mimojdoucí, pozoruje dívčí zjevy jen jako ze zvyku a chvílemi se zahlížeje do nitra drožek a fiakrů, které odvážely ta-

nečníky a tanečnice na Žofín. Byl masopust a doktor Tykva vzpomínal na vlastní plesy jako na dalekou minulost. A býval kdysi horlivým, až náruživým tanečníkem. Jak člověka všechno přejde, kmitlo mu hlavou. Kdysi myslíval, že protančí celý život. Nu, ano, blíží se mu třicítka, je čas, aby měl rozum.

Tu a tam zahleděl se do výkladních skříní, plných masopustního zboží, lákavých toalet a skvělých látek, maškarních kostymů a fantastických vějířů, a chvílemi se ironicky usmál.

„Můj Bože, co všechno jsme pokládali za účel života! A co pořád je lidí tak pošetilých! A zatím — několik bálů, několik věnečků s šumnou taneční hudbou, několik milých ženských zjevů, několikero těsných přilnutí, která jen v tom víru valčíku a kvapíku byla dovolena, a Popeleční středou všechno vyvane. Luzné zjevy dívčí vyvinou se nám z náručí, pomizejí, všichni se propadáme v šedivý půst — jen dluhy nám vždycky zbyly. Ty jsme pak odstonávali celý rok, až přišel nový masopust a s ním nové třeštění. Máš to za sebou, Jaromíre — ale hezké to bylo, kdo to zdráv a šťastně přečkal."

Doktor Tykva povzdechl a díval se za povozy, hrčícími teď skoro nepřetržitou řadou k Žofínu. V tom pohledu bylo skoro trochu lítosti a závisti zároveň. Ani o tom nevěda loučil se tak s prchajícím mládím. Což nadcházející třicítka je nějaký věk? Na tu bude doktor Tykva s žalostí vzpomínat za dalších třicet. Pak teprve si uvědomí, jak šťastně byl mlád i s tou třicítkou na šíji.

Teď ho bezděky zastavila skvělá skříň klenotníkova. Krásných věcí tu bylo, až zraky přecházely. A tu dole aksamitový váleček, na němž je navlečena řada snubních prstenů, něžných na útlé prsty nevěst a čím dále ke středu tím objemnějších, na mužné i na masité prsty ženichů.

„Sladká pouta!" pomyslil si Tykva. „Ovšem jen tehdy sladká, když váží dvě bytosti skutečně šťastné, lnoucí k sobě upřímnou láskou. Zdali taky tobě, Jaromíre, bude někdy takové pouto navlečeno?"

Stál chvilku, přelétaje očima vyložené předměty. V pozadí výkladu bylo opřeno krásné zrcadlo ve stříbrném rámci, a teď se v zrcadle kmitla na okamžik ženská hlava. Vedle doktora Tykvy zastavila se u klenotníkovy skříně postava a zdálo se, že s veškerým zájmem prohlíží nádherné klenoty.

Doktor Tykva měl tolik moresů, že se po své sousedce neohlédl, ač sličná tvář, která se mu v zrcadle výkladu kmitla, ho k tomu mohla zlákati. Jen tušil, že je to ženština mladá, štíhlá, elegantně oblečená. O jeho nozdry zavadil pach jemné, nepovědomé voňavky. Byla to vůně nevtíravá, jen jako dech vzdálené neznámé květiny.

Jižjiž chtěl pokračovati ve své promenádě, když se vedle něho ozvalo žadonivé, skoro až stísněné promluvení:

„Prosím, pane, neotáčejte se, nehleďte na mne. Hleďte do skříně jako posud, jako by vedle vás nikdo nestál. Hned mi porozumíte."

Doktor Tykva užasl. Svědčí ta slova jemu? Patrně, vždyť nikdo jiný tu nestojí. Tedy jemu. Ale to je divný počátek. Přece jen by se byl rád vpravo ohlédl. Avšak znova se ozvala naléhavá, stísněná prosba.

„Nehleďte na mne, pane. Mám k vám snažnou, naléhavou prosbu. Dlouho jsem čekala na tuto příležitost, konečně se mi naskytla. Nemusíte mi odpovídati, ale jestli tak učiníte, mluvte ke sklu jako já. Nikdo nesmí ani tušit, že k vám a s vámi hovořím. Nevím, nejsem-li odněkud někým pozorována. Snad nechápete mé počínání, ale pochopíte. Snažně vás prosím, abyste mne již nikdy nepozdravoval, zvláště však půjdu-li v průvodu svého chotě."

Doktor Tykva se přiklonil k tabuli výkladní skříně, jako by cosi horlivěji prohlížel, a stlumiv hlas zašeptal:

„Věru, že nechápu, milostivá. Neznám vás a těžko je mi uhodnouti, koho nemám pozdraviti. Mám spoustu známých, pánů i paní. Mohl bych se dopustiti nezdvořilosti."

„Snad se upamatujete, pane, snad mě poznáte. Tamto vzadu je zrcadlo..."

Neznámá se povztyčila. Tykva pohlédl do zrcadla a spatřil ušlechtilou, ale pobledlou a skoro ustrašenou tvář. A neznámá sklonila se zas ke klenotům ve skříni.

„Poznal jste mě, pane? Byl jste kdysi na Hospodářském plese — je tomu několik let — tančil jste se mnou dvakráte, třikráte. Mimo to nikdy a

nikde jsme se nesetkali. Ale již třikráte jste mne na ulici pozdravil. Prosím, budoucně tak nedělejte."

„Pokládal jsem to za svou povinnost, milostivá. Ano, rozpomínám se na ten ples. Byl to můj nejkrásnější masopust. Již nikde jsem vás pak nespatřil, ač jsem po tom toužil. Až po několika letech jsem vás potkal po boku pána..."

„To je můj choť!"

„...a pokládal jsem za povinnost pozdraviti vás jako někdejší svou tanečnici. Jistě jsem se vám tehda představil, jak obyčej a způsob kázal. Tedy vždy jsem pozdravil, abyste mne nepokládala za nezdvořáka. Nemohl jsem vás cize minouti, nebo váš zjev mi utkvěl v paměti. A proč mi zakazujete..."

„Nezakazuji, úpěnlivě vás prosím, vypuďte můj zjev ze své paměti. Rozumějte mi. Můj choť jest nesmírně žárliv. Po prvé se otázal: Kdo je ten pán? Odpověděla jsem: Neznám ho, nepamatuji se. Můj muž celý den nemluvil. Po druhé řekl: Zdá se mi, že tě pozdravuje příliš známě. A po třetí na mne zahřměl: Jaké jsi s ním měla styky? Pane, vytrpěla jsem hrozné dni, večery a noci. Jeho žárlivost nezná mezí, jeho podezírání je bezuzdné. Dávno jsem zapomněla na všechny nahodilé tanečníky, ba i na vás — promiňte mi — můj muž je druhé vydání Othella. Povím vám pro všechny případy: zná vaše jméno i váš stav, dal vás stopovati tajným policistou. Ví, kde bydlíte, kde jste zaměstnán. Možná, že i za mnou chodí nějaký konfident, že stopuje

každý můj krok. Žiji téměř klášterní život. Pověděla jsem vám, co mě tísní. Odcházím bez rozloučení a na neshledání. Postůjte tu ještě chvíli, až zmizím v davu. Nevšímejte si mého odchodu. A jestliže mě kdy potkáte, přezírejte mě již zdaleka. Domýšlejte se, že jste mě pozdravil několikrát pouhým omylem. A pro všechno další: jmenuji se Vosáhlová. Díky vám za vyslechnutí."

Doktor Tykva stál před výkladní skříní jako přimražen. Sice v prvém okamžiku učinil pokus, aby smekl klobouk jako vždy, když se s někým loučil, ale vzpamatoval se včas. Upíral zraky neodvratně na klenoty a šperky a bezděky se zadíval i na snubní prsteny na sametovém válečku ve skříni, a teď mu hlavou letěla jiná myšlenka než prve.

„Ach, zlaté pouto, zlaté, když pojíš dva šťastné lidi. Ale někdy jsi strašlivým poutem železným, přikovávajíc k sobě dvě bytosti nesourodé. Tato ubohá žena není šťastna. Ani její muž není šťasten, otravuje se jedem vlastního podezírání. Než kterak ona svůj osud zasloužila? Dlouho dost mě její zjev obletoval, ale já byl tehda ubohým juristou bez existence, a zmizela mi, marně bych byl po ní pátral. A ji čekalo takovéto spojení!"

Neočekávané setkání s někdejší plesovou tanečnicí, podivný a neobyčejný rozhovor před výkladní skříní, kdy se nesměl známé neznámé do sličné tváře podívat — vše to doktora Tykvu rozrušilo, ba na chvíli rozvrátilo. Zdálo se mu, že kus viny toho neblahého manželství lpí na něm.

Nebylo mu do řeči ve společnosti veselých kumpánů v hostinci a mnohem dříve než jindy kamarády opustil. A když zhasil světlo ve svém příbytku a po dlouhém ještě bdění konečně usínal, poslední jeho myšlenkou bylo:

„Tedy již nikdy tuto politování hodnou ženu nepozdravíš. A tak má ve svém prázdném životě o přítele méně — třeba že jí mé platonické přátelství nemohlo mnoho prospěti. Buď aspoň ve spánku šťastna!“

NOVÝ KLIENT.

Hodnou chvíli měl doktor Jaromír Tykva toho nenadálého setkání před klenotníkovou skříní plnou hlavu. Pravíme chvíli? Celé dni, ba celé neděle se jím v duchu obíral, totiž po všechny volné chvíle, které mu po jeho kancelářském zaměstnání zbývaly. Byl tuze svědomitý pracovník, aby snad okrádal svého šéfa o drahý čas, za nějž byl placen. Krom toho se mu ten líbezný zjev neznámé známé paničky ani nehodil do toho suchopáru advokátní práce. Koncipoval žaloby, repliky a dupliky, žádosti o půjčky ke spořitelnám a Hypoteční bance, koncipoval všeliké postupy a vyjádření a konečně rubriky na vnější stranu akt, a všechny tyto písemnosti právnické múzy robil podle utkvělých vzorců neboli šimlů, vkládaje do všech toliko rozmanitá jména klientů a vždy jiné a jiné číslice obnosů peněžních, o které šlo. Kladl své koncepty na stoly písařům, jen ještě modrou tužkou naznačoval, co velmi spěchá a co musí na poštu nebo k soudu ještě dnes, aby se nějaká lhůta nepromeškala. Ale z advokátních kanceláří spěchá vždy všechno, jak zná-

mo, a doktor Tykva měl práce dost, aby do večera vypravil plody svého konání do světa, k příslušným instancím. Ráno přijímal a otvíral všechen „ajnlauf", jejž pošta či soudy dodaly, třídil, zapisoval stání do deníku, nejdůležitější věci kladl na šéfův stůl, mnohé přiděloval sám sobě k vyřízení, drobotiny mladému koncipovi, který se teprve zaučoval a ještě měl péro dost neohebné, aby mu mohly býti svěřeny nějaké procesy složitější.

Všechna tato kancelářská literatura nedopouštěla, aby se doktor Tykva oddával nějak vlastní, osobní fantasii, aby se obíral jakýmikoli vzdušnými představami ze světa, který ležel mimo kancelář. Takovým věcem žádná kancelář příliš nehoví. Fantasie vkrádá se do advokátních kanceláří a rozestírá v nich peruti své jen tehdy, když se bujnými a plamennými slovy šéfů líčí dobrým klientům, jak slavně a skvěle se ten či onen proces vyhraje. Takovým vzletem dával se časem unášeti Tykvův šéf doktor Čočka, ale Tykva sám býval střízlivějšího názoru.

Teprve když po kancelářských hodinách odcházel ze své denní roboty, ať v poledne k obědu, ať večer na procházku, aby se nalokal čerstvého vzduchu, náležel Tykva sobě a oddával se vzpomínkám na to divné setkání a na podivnou žádost neznámé paničky. Časem dokonce i před povědomou skříní klenotníkovou se zastavil, aby si ten minulý dojem co nejživěji na mysl vyvolal. Ba, někdy tam stanul skoro v naději, že se mu ještě jednou vedle objeví bytost, která slovy skoro úpěnlivými

byla k němu promluvila. Ale již nikdy se tak nestalo. Kde žije ta neblahá paní, kterou sveřepá žárlivost manželova tak skličuje, týrá, o radost ze života olupuje? Kterými ulicemi chodí? Zdali ji ještě kdy uvidí? Ale proč si toho přeje, káral Tykva sám sebe. Vždyť ji už nesmí pozdravit, nesmí ji znát. Tedy raději nevidět.

Kolkolem šuměl masopust. Na jeho počátku doktoru Tykvovi ani nepřipadlo, aby šel do nějakého plesu. Ale teď nejednou se zastavil na některém nároží a přehlížel plakáty, zvoucí na plesy, jako by si vybíral, do kterého by se měl podívat. Nakonec však vždy se odvrátil a s odříkáním zamířil zase do své restaurace, do kruhu kamarádů, kteří se taky již dávno všech plesů vzdávali a mnohdy jen posměšně se o nich vyjadřovali. A konečně se Tykva ustanovil na tom, že by asi hledanou neznámou nikde nenašel. Nebo takový žárlivec, jako byl její manžel, sotva by vodil do bálů mladou, sličnou žínku, aby ji tam vydával na pospas cizím tanečníkům. Otravuje-li ho tak domnělá „minulost" ženina, kterak by se vydával v nové nebezpečenství nějakého dobrodružství! A žárlivci vidí nebezpečenství v každém nahodilém pohledu, což teprve v těsném objetí tanečním.

Masopust se vyšuměl, nastal šedivý půst. Všechny dni jednotvárně míjely. Tu a tam ožily masopustní dozvuky ještě nějakým věnečkem, ale takových malých zábav se velký svět již neúčastnil. A paní jeho občasných snův náležela jistě velkému

světu. Tak usuzoval ze všeho jejího zjevu, z jejího ústroje, pokud jej v zrcadle klenotníkovy skříně byl zahlédl, i z hrdopyšné, ztopořené postavy muže, v jehož průvodu ji byl potkával.

Jednoho dne vběhl do zvláštního pokojíku Tykvova nejstarší písař.

„Pane doktore," oznamoval, „je tu nějaký pán, rád by mluvil s šéfem nebo jeho zástupcem, ale šéf tu není. Tedy — —"

„Tedy ať laskavě vstoupí," odpovídal Tykva a vzchopil se s židle. Za nepřítomnosti doktora Čočky vždy přijímal strany a konferoval s nimi.

Do světnice Tykvovy vstoupil muž elegantně oděný, ne již mladý, nýbrž takový, o jakých se říká „v nejlepších letech". Avšak letmý pohled naznačil Tykvovi, že i ta nejlepší léta náležejí minulosti pánově. A týmž pohledem zazdálo se mu, že mu ta tvář je nějak povědoma, že ji už kdysi kdesi viděl. Kde jen? Bleskurychlou myšlenkou zvroubil řadu známých postav, povědomých tváří, ale ani stopy ze své paměti nevyvážil. Přece však nevidí toho muže po prvé. Na to by se byl jedu napil.

Než promluvil, upřel neznámý muž pronikavý a skoro tvrdý pohled na Tykvu, jako by jím chtěl z bytosti doktorovy cosi vyzvěděti, uhodnouti, téměř vyssáti. Doktor Tykva klidně ten pohled vydržel. Na advokátu častěji takový pohled utkví, zvlaště pohled zkušených, ostřílených klientů. Taky klienti zkoumávají, komu svěřují své věci, mnohdy velmi choulostivé.

„Nevyrušuji-li vás právě z naléhavé práce, pane doktore, prosil bych o chvíli. Chtěl jsem vlastně přímo s panem doktorem Čočkou, byl mi doporučen."

Neznámý pronesl to odměřeně, skoro stroze. Jako by mluvil plukovník k ordonanci.

„Šéf není v tu chvíli doma, pane. Jsem jeho zástupce, doktor Tykva. A není-li věc rázu docela osobního, račte, prosím — —"

„Tedy především, pane doktore, jsem Isidor Vosáhlo a přicházím ve věci všeobecně právnické."

Jen to jméno pronesl, doktor Tykva věděl zatím dost. Hlavou mu bleskem proletělo jeho trojí potkání neznámé paničky, po jejímž boku kráčel vždy tento muž. Ano, to je ta tvář, které si na potkání mnoho nevšímal, hledě vždy skoro jenom na paní. Teď rozuměl tomu zpytavému pohledu, který se na něj upíral. Hlavou mu proletělo: Co znamená tato návštěva? Jsou to výzvědy? Zahlédl snad přece nějaký důvěrník tohoto muže paničku vedle mne před výkladní skříní? Mám býti napjat na skřipec?

Doktor Tykva se uklonil.

„Těší mě, pane Vosáhlo."

Tu poklonu Tykva prodloužil sahaje po nejbližší židli, aby ji pánovi přisunul. Té chvíle užil, aby zachoval co možná lhostejný, úřední výraz tváře, a v duchu si řekl: Pozor, Jaromíre! Tu asi neběží jen o právní věc. Ani slova zbytečného!

„Račte se laskavě posadit, pane," pobídl hosta. „Je libo svléci zimník?"

„Děkuji, pane doktore. Dnes nebudu dlouho zdržovat. Jen abych se uvedl."

Neznámý známý rozhrnul bohatý zimník, atlasem podšívaný, a usedl na židli. Pod zimníkem objevil se moderní oděv z anglické látky, drahá těžká vázanka, a na vestě nádherný zlatý řetěz hodinkový. Vše nasvědčovalo, že host je člověk nadaný blahobytem, ale také nepochybným vkusem. Do vázanky byla vpíchnuta drahocenná brilantová jehlice. Doktor Tykva jediným pohledem vše to zjistil.

„Věc je taková, pane doktore," počal host odměřeně. „Zemřel mi posavadní můj právní přítel a zástupce doktor Safín. Jeho nástupce není mi právě sympatický. Již jsem odvolal svou plnou moc, kterou jsem dal zesnulému, spíše příteli než advokátovi, abych tak řekl. Náhodou mi byl doporučen pan doktor Čočka. Neznám ho blíže, jen od vidění, ale chci to zkusit. Někdy chvíli trvá, než se člověk spřátelí."

„Ach, ty věčná nedůvěro," pomyslil si Tykva. „Ty asi věříš málokomu."

Vzpomněl si na vyznání paní Vosáhlové.

„Zatím nenesu nic určitého," pokračoval host. „Nemám ještě svá akta pohromadě. Bude toho více, budete mít objemnější fascikl s mým jménem. Krom jiného chci taky uspořádat své věci, kdybych mimo nadání někdy náhle odešel. Rozumíte mi snad. Běží o zajištění mé paní. Ach, teď teprve, jak se na vás dívám, rozpomínám se. Vy znáte mou paní, není-li pravda?"

Doktor Tykva se vší silou ovládal a v duchu k sobě zavolal:

„Pozor, Jaromíre! To je léčka. Výborně začíná. Varuj se!“

A s úsměvem sotva znatelným odpověděl:

„Nemám čest ani potěšení, pane Vosáhlo. Aspoň nemám ani potuchy, že bych milostivou znal.“

„Domnívám se určitě, že ji znáte, pane doktore. Potkal jste nás několikrát na Třídě spolu, vždy jste ji pozdravil — aspoň tuším, že pozdravení svědčilo jí.“

„Ach, pane Vosáhlo, tomu nepřikládejte zvláštní význam. Snad někdy, v některém plese jsem byl milostivé paní představen — chodila-li milostivá do pražských plesů — snad jsem se představil sám, jak bývalo o velkých plesích zvykem, to jsme měli všichni již z akademických časů. Mnoho pomíjivých známostí z plesů nebo z divadla upadne v zapomenutí, na některé se člověk jen maně rozpomene, a tedy pozdravuje. Někdy se tak děje pouhým omylem. Ale hlavně naše povolání přináší to samo sebou, že pozdravujeme každého, o kom jen se domníváme, že jsme pozdravem povinni. Nikdy nevíme, kdo z nich bude někdy naším klientem,“ a teď se Tykva již upřímně zasmál, „a já taky budu za pár let samostatným advokátem. A možná, že ke mně leckdo z těch pozdravovaných zabloudí. Tou zdvořilostí získáváme nejednoho klienta. Vede nás k tomu zaměstnání a — konkurence.“

„Nuže tedy, pane doktore, zaznamenejte si

tuto mou první návštěvu i můj byt, a pokládejte mě za klienta pana doktora Čočky. Své listiny vám přinesu, jakmile mi budou shledány a vydány. Potom taky složím přiměřenou zálohu. Doufám, že mé věci budou v pečlivých rukou."

„Spolehněte se, pane Vosáhlo."

Klient se vzchopil, položil na stůl navštívenku, zapjal se pečlivě a pozdraviv odměřeně odcházel. Doktor Tykva vyprovodil jej až ke dveřím z kanceláře a vrátiv se ke svému stolu zhluboka vydechl.

„První útok páně Vosáhlův je šťastně odražen," řekl si. „Nebo zatím nepřišel pro nic jiného, než aby ze mne vytáhl, odkud a jak znám jeho choť. Nic jinak mi nepověděl. Měj se na pozoru, Jaromíre. Možná, že na mne chystá ještě jinou past. Ale budu se bránit zuby nehty, aby té neblahé paničce nebylo ublíženo."

DALŠÍ NÁVŠTĚVA.

Když nový klient pan Isidor Vosáhlo odešel a kdy se doktor Tykva vrátil do své „zpovědnice", jak tomu pokojíku říkal, zadíval se na visitku nenadálého hosta, na které kromě jména stálo v dolejším pravém růžku drobným písmem: Praha II., Senovážné náměstí — a příslušné číslo domovní. Nic více.

Doktor Tykva zavrtěl hlavou.

„To mi pranic nepovídá," pomyslil si, „kdo je, čím je a tak dále. Ale toho se dovíme z adresáře."

Ještě si vzpomněl doktor Tykva, že mu pan Vosáhlo nepodal ruky ani když přišel, ani když odcházel. A zase zavrtěl hlavou.

„Nějaký studený patron to jest," povídal si. „Nemiluje mnoho důvěrností. Ostatně to je lhostejné. Jen když bude mít práce dost a když bude dobře platit."

Při posledním slově sáhl Tykva po tlusté knize, kancelářském to žurnálu, otevřel jej a pode dnešním datem zapsal do něho:

Isidor Vosáhlo, konference . . . . 5 zl.

Četl, co napsal, chopil se péra.

„Vlastně to nebyla žádná konference — —“

Přeškrtl slovo konference, napsal „rozmluva“, přeškrtl i pětku a napsal . . . . 3 zl.

„To stačí,“ řekl si, „ostatně ať si to šéf upraví, až dojde k účtování. Uvidíme.“

Potom se chopil archu tlustého, modrošedého papíru, jakého bylo užíváno na obal fasciklů, napsal v levý hořejší roh tučnými rysy Isidor Vosáhlo a složil dovnitř navštívenku Vosáhlovu. Tato navštívenka byla prvním „aktem“ nového klienta.

A ujal se práce, kterou se byl dříve obíral a z které byl neočekávanou návštěvou vyrušen.

Teprve k poledni se vrátil doktor Čočka od nějakého důležitého stání soudního, bacil ve svém pokoji objemným svazkem spisů o stůl, svlékl zimník, pověsil jej na rohatinku v koutě. Již chtěl usednout ke svému stolu, ale rozpomenul se, že tu od rána nebyl. Zamířil tedy k tapetovým dveřím, které vedly do pokojíku Tykvova s této strany, pootevřel je, nahlédl dovnitř a zvolal:

„Jsem doma, kolego. Máme něco nového?“

Doktor Tykva se vzchopil, vešel k šéfovi.

„Nic, spektabilis, co by stálo za řeč. Všechno v pořádku. Jen něco — nový klient se přihlásil.“

„Kdo pak to? Něco moudrého? Vzal jste s ním species facti?“

„Nebylo o čem, spektabile. Vlastně se jen představil. Jistý pan Isidor Vosáhlo — —“

„Vosáhlo, Vosáhlo?“

Doktor Čočka, ramenatý muž prostřední po-

stavy, hezky otylý, vypjal hruď a zamnul se dlaní na čele. Tak dělával vždy, když se rozpomínal.

„Vosáhlo, povídáte? Měli jsme před lety jednoho Vosáhla — Vosáhlo kontra Šorejs — ale ten umřel, zdá se mi, ten to nebude."

„Ne, spektabile," usmál se Tykva, „tenhle žije dokonale."

A pokud jen dovedl, vylíčil šéfovi zjev pana Isidora Vosáhla ode dneška a dodal: „Senovážné náměstí, jiného zatím nevím. Totiž přece. Řekl mi, že mu zemřel dosavadní jeho zástupce, doktor Safín, že odvolal plnou moc a vyžádal si akta, která nám přinese."

„Á — již vím!" zvolal doktor Čočka. „Pravda, Isidor Vosáhlo. Ten že k nám přišel?"

„Ano, prý jste mu byl doporučen. Zná prý vás jen od vidění."

„To že řekl? Pak nemluvil docela pravdu. Sice jsme nikdy nic důvěrného spolu neměli, ale zná mě lépe než od vidění. A mohu vám pověděti, kterak. Je tomu snad již nějakých patnáct, ba dvacet let. Oba jsme se tehda dvořili jisté dívce, na počátku jeden o druhém jsme nevěděli, až to při nějaké příležitosti prasklo a poznali jsme, že jsme soupeři. Tehda jsem byl skoro na skoku, že bych se byl málem oženil, ale dopadlo to jinak. Nějak jsem se včas nevyjádřil nebo jsem nebyl té slečně dost sympatický, zkrátka, přišel třetí nápadník a odvedl si ji. Měl jsem to vyřízeno, ale pan Vosáhlo taky. Jen že on pokládal mne za původce svého nezdaru a hle-

děl na mne pak velmi nevraživě. Že jsem zmařil jeho štěstí — —“

„Pan Vosáhlo však je ženat,“ poznamenal Tykva.

„Ano, ano, zdá se mi, ale udělal to mnohem později, teprve před několika lety. A ten že k nám přišel? Abych řekl upřímně, kolego, nechápu to. Zůstalo mezi námi něco hořkého, ačkoli jsme spolu nikdy slova nepromluvili. Tehda však jsem si byl vědom, že by mě na lžíci vody utopil. Stál jsem mu v cestě, ani sám o tom nevěda. Ovšem teď už mi nemá co vyčítat. Ta naše tehdejší společná partie by teď už byla obstárlou paničkou — zatím má mladou a velmi hezkou ženu. — Něco vám povím, kolego. Jednání s tímto pánem ponechávám zcela vám, pokud jen bude možno. Kdykoli přijde, ujměte se ho vy. Mně z něho čiší cosi nevlídného. Abych vám upřímně řekl: partaj to je dobrá, ba snad velmi dobrá, je to zazobaný člověk, snad milionář, ale jakýsi hořký host, člověk nepříliš snášelivý, domýšlivý na svůj majetek, a mohla by se v něm časem ozvati stará nechuť ke mně — možná, že i ve mně k němu. Ale povídám, partaj dobrá, vyhovte mu ve všem.“

Doktor Tykva se při šéfově líčení lehce usmíval a když doktor Čočka dokončil, pronesl:

„Zdá se mi, spektabile, že pana Vosáhla správně posuzujete. Zdá se mi, jako by na něm rostly nějaké ostny. Je to muž značně nedůtklivý. Vy jste řekl, že nesnášelivý. Dodal bych, že i velmi nedů-

věřivý. Ale vynasnažím se, aby s námi byl spokojen."

„Zapsal jste mu tu návštěvu, kolego?"

„Zapsal, spektabile. Účtoval jsem za ni tři zlatky."

„Škrtněte to, když zatím nepřišel s procesem. Taky advokát může být někdy nobl. Ostatně mu to později připíšeme jinak, abychom o nic nepřišli. Pamatujte si to, kolego. Budete taky advokátem."

Doktor Tykva se ironicky usmál.

„Škrtnu to, spektabile. Někde se to najde."

Ježto ho šéf posud nepropouštěl, vyčkával Tykva, pronese-li k němu nějakou otázku či přání. Viděl, že doktor Čočka potřásá hlavou, a to vždy znamenalo, že ještě není u konce. Skutečně taky šéf promluvil:

„Přece jen je mi velmi podivné, že se Vosáhlo obrátil právě k nám. Věřte mi, že já bych nešel k nikomu, o kom bych se domníval, že mne u někoho vyhodil ze sedla. A kdyby to byl advokát nad advokáty. Myslím, že je v tom nějaký háček."

Hleděl tázavě na svého koncipienta. A tomu letělo hlavou:

„Máš pravdu, milý šéfe, je v tom háček — a tím háčkem jsem já. Pan Vosáhlo přišel k vůli mně, chtěje se čehosi domakati, ale nedomaká se, poněvadž nic není a nebylo."

A jižjiž ho to ponoukalo, aby Vosáhlovu pohnutku vysvětlil, však ovládl se včas. Musil by vyprávěti o setkání s neznámou paní, o její naléhavé

prosbě, než o tom nemá nikdo zvěděti ani slova. To zůstane jeho tajemstvím. Za vlastní mlčelivost ručí, ale již za nikoho jiného na světě. Připadalo mu, že neznámá, křivě podezíraná paní mu svěřila cosi zpovědi podobného.

Doktor Čočka mávl rukou:

„Tak tedy se nezdržujte, kolego. Máte poledne. Nazdar!"

Tykva se uklonil, vrátil se do svého pokojíku a po chvilce odcházel k obědu.

Slézaje se schodů řekl si:

„Myslím, že pana Vosáhla zas brzy uvidíme. Jaromíre, buď na to připraven den ode dne. Jen jsem zvědav, co nám nejdříve přinese."

Doktor Tykva neprohádal. Uběhlo několik dní, Isidor Vosáhlo se objevil v kanceláři a na otázku solicitátorovu odpověděl stručně:

„Ohlaste mne panu doktoru Tykvovi, jako předešle."

A za chvilku byl v jeho pokojíku. Tentokráte svlékl zimník, avšak nedopustil, aby mu jej Tykva odňal. Sám si jej pověsil.

„Akta se mi vracejí, pane doktore, ale ještě vám nenesu nic určitého. Zatím doma prohlížím, co bylo v kanceláři doktora Safína skončeno a tedy je vyřízeno. Přinesu vám příležitě, co vyžaduje pokračování. Mám však taky nejednu věc rázu osobního a důvěrného, že bych ji nerad ukládal v kanceláři, kde je přístupna všemu personálu. Rád bych vám některé takové věci předložil ku prohlédnutí

a posouzení, ale jen u sebe, doma. Prokázal byste mi tu laskavost, že byste mne jednoho dne navštívil? Třeba večer, kdy máte po kanceláři."

Na Tykvu při tom hleděla tvář jako mramorová, přímo ledová. Ani sval se v ní nepohnul.

Doktor Tykva, denně na Vosáhlovu návštěvu připravený, vydržel ten pohled. Hlavou mu blesklo:

„Nová léčka! Pozor, Tykvo! Chce mě postaviti tváří v tvář své ženě, chce nás při té konfrontaci zkoumati. Já obstojím, ale zdali také ona by obstála? Jediný výraz uleknutí na její tváři, jediné její zakoktání, pouhé rozpaky by v něm vzbudily nové podezření."

Ještě než mohl odpověděti, Vosáhlo znova promluvil:

„Hlavně bych rád uspořádal své věci pro všechny případy, a tu mi především běží o závěť, o pořádek pro paní. Nechci s tím čekat, až budu na smrtelné posteli. Krom toho mnozí lidé odcházejí náhle — a těm vůbec nezbývá na poslední pořízení času. Můžete mi v tom vyhovět?"

Doktor Tykva odpovídal:

„Pane Vosáhlo, není právě zvykem, aby advokáti navštěvovali klienty k takovým poradám, jako na příklad lékaři. Trváte-li však na svém, i v tom bychom vyhověli. Můj šéf sotva by měl námitky, aby to odepřel."

„Vyžadoval bych si vaší návštěvy, pane doktore."

Znělo to naléhavě, skoro tvrdě.

„Léčka, léčka!“ letělo Tykvovi hlavou. Trochu mu zabušilo srdce, přece však odměřeně pronášel:

„Vyhověl bych vám rád, ale s podmínkou, že na tu advokátskou návštěvu připravíte milostivou paní, zvláště když běží o kšaft. Před některými lidmi se to slovo nesmí ani pronést. Jsou muži, kteří odcházejí bez pořízení z pouhé obavy, aby druhý den po napsání neumřeli. Což teprve dámy! Některé při pouhé zmínce omdlévají.“

Vosáhlo svraštil obočí a teprve po delší pomlčce pronesl:

„Pověděl jste mi něco, o čem jsem neuvažoval. Zachovám se podle vaší rady. Připravím svou paní na vaši návštěvu. Vyčkám jen svou chvíli a navštívím vás opět.“

Vosáhlo se chopil zimníku, vyhnul se Tykvovi, který mu chtěl do něho pomoci, a po úsečném pozdravu odešel.

Doktor Tykva seděl chvíli nad papíry zamyšlen.

„Partaj dobrá, jak povídal šéf, ale ne příliš přívětivá. S tímto mužem zažije ta ubohá paní asi málo rozkoše. Ale jen když bude připravena, že přijdu.“

KONFERENCE.

Návštěvy pana Isidora Vosáhla nešly doktoru Tykvovi z hlavy. Ze všech ostatních klientů, kteří k jeho šéfu doktoru Čočkovi přicházeli, nepodobal se ani jedinému. Do té chvíle nepoznal člověka, jenž by se byl choval tak upiatě a přicházel vždy s tvářností vyšetřujícího soudce. Proč se neuchýlil k jinému advokátu? Podivil se tomu již dříve a po sdělení Čočkově divil se tomu teprve. Advokátů jest v Praze dosti. Proč si vybral právě kancelář svého někdejšího soka a proč přichází jednati s ním, s Tykvou, kterého snad podezírá z nějakých minulých styků s paní Vosáhlovou? Dokonce i jeho návštěvy si vyžaduje. Ale jaký to má všechno účel? Z naléhavé, úzkostlivé prosby paní Vosáhlové musí Tykva soudit, že její choť je nezkrotný žárlivec. Ale který žárlivec zve do svého domu člověka, o němž se domnívá, že byl někdy jeho konkurentem, sokem?

Všemu tomu doktor Tykva nerozuměl. Chce jej v něčem polapiti? Chce polapiti svou choť? Tato záhada jej dráždila — přece však se na bu-

doucí návštěvu páně Vosáhlovu netěšil, dokonce pak již ne na vlastní návštěvu v jeho domě.

Uplynul týden, uplynul druhý, Vosáhlo nepřicházel. Ale když už se Tykva ukolébával domněnkou, že si podivný klient věc rozmyslil, přinesla pošta lístek, svědčící jemu, Tykvovi.

„Pane doktore, musil jsem na týden z Prahy a nemohu ani teď k Vám přijít. I prosím touto cestou, abyste mě zítra po šesté večerní navštívil. Prosím za odpověď, mohu-li Vás očekávati. S úctou Isidor Vosáhlo."

Tykva přečetl, zavrtěl hlavou a sáhl po malém oktávku dopisního papíru. Chtěl odpověděti, že se nemůže dostaviti, že jest jinak zaměstnán. Požádá, aby pan Vosáhlo odsunul jednání na jiný den. Nebál se o sebe, nýbrž o paničku.

„Ale proč otáleti? Unikl bych jednou trapnému setkání, neunikl bych po druhé. Nebo tento muž jest ve svých záměrech důsledný. Čím dříve to vyřídím, tím lépe. Vzal to všechno čert!"

A napsal stručnou odpověď, že tedy se v určenou hodinu dostaví.

Celý ten druhý den byl trochu nesvůj. Vzpomínal na své zkoušky, i na trému, která ho před nimi vždy přepadala. Vida, jaké zkoušky ukládá i praktický život! Hned ráno pověděl svému šéfovi o pozvání k panu Vosáhlovi, a doktor Čočka odvětil:

„Tak tedy jděte s Pánembohem, kolego. Podivná věc, zve si advokáta do domu. To se mi přihodilo jen jednou, když jsem byl zavolán k umíra-

jícímu stran poslední vůle. Čekali ho tenkráte do rána — a vidíte, moje návštěva mu prospěla líp než všechny mediciny. Poslední vůli jsme udělali, ale ten člověk byl pak ještě patnáct let živ. A vždycky si liboval, že ten kšaft byl jeho krisí, kterou šťastně přečkal. Ó, je, kolego, advokáti už vykurírovali lidí!"

„Zvláště některými zdlouhavými procesy, spektabile," usmál se Tykva.

„Ba že, ba že," smál se doktor Čočka zplna hrdla. „A nespěchejte příliš, kolego. Čím delší konference, tím líp. Za takovou návštěvu můžeme mu namastit padesátku. A nezapomeňte k sobě vzít občanský zákon. Víte, člověk je vždycky hned jistější, třeba to měl jen v kapse. Klienti se ptávají na podivné věci."

Doktor Tykva se vrátil do své „zpovědnice" a při vyřizování akt užil každé přestávky k tomu, aby si v duchu zkomponoval, jak se uvede, co pronese při setkání s panem Vosáhlem, kterak osloví jeho choť a tak dále. Měl té návštěvy plnou hlavu.

Poobědvav zamířil domů, aby se na večerní visitu co nejpečlivěji oblékl, a po skončeném úřadování odpoledním dával pozor, aby z kanceláře vykročil pravou nohou. Kritická chvíle se blížila.

Na věži svatého Jindřicha odbila již před chvílí šestá, když vstupoval do velkého domu na Senovážném náměstí. Ve vratech stál muž prokvetalé hlavy, s dýmkou v ústech. Doktor Tykva se vyznal v takových zjevech. Patrně domovník. Na

otázku, kde tu bydlí pan Vosáhlo, vyňal muž dýmku z úst a odpovídal:

„Pan domácí? V prvním poschodí, hned napravo. Má tam tabulku."

Doktor Tykva slézal široké schody zcela volně, aby se neudýchal a zachoval klidné srdce.

„Tedy pan domácí," myslil při tom. „To je chvalitebná vlastnost, být majitelem takového pěkného stavení."

U naznačených dveří stiskl knoflík a téměř rázem se do předsíně otevřelo. Čistotná dívka se mu ukláněla.

„„Pan Vosáhlo doma?"

‚Prosím, pane, račte dále — do těchto dveří."

Tykva šetrně zaťukal, uvnitř se ozvalo hlasité „dále" — hlas páně Vosáhlův.

Pan Vosáhlo stručně, skoro úsečně hosta uvítal. Tentokráte mu podal ruku, ale vlastně jen tři prsty, zcela studeně, sotva se pravice Tykvovy dotýkaje.

„Takhle podávají ruce žáby a mloci," pomyslil si Tykva. A s poklonou pronesl co nejzdvořileji: „Poručil jste, abych vás navštívil. Přicházím pro vaše rozkazy."

„Nikdy neporoučím a nerozkazuji," odpovídal Vosáhlo odměřeně. „Vždy jen prosím nebo žádám. Nejste můj podřízený, nýbrž rádce."

„Jsem k službám," poklonil se Tykva opět.

Pan Vosáhlo pokynul rukou k nejbližším dveřím:

„Prosím, abyste vstoupil do mého pokoje. Moje paní je zaměstnána. Později vám ji představím. Zatím pohovoříme.“

Doktor Tykva jako slušně vychovaný člověk — a více vlastní výchovou než z domova — nerozhlížel se komnatou, která byla patrně salonem. Hleděl přímo před sebe, ale pokud jen tímto pohledem obezřel, shledal, že jest v domácnosti blahobytné, skoro nádherné. Stál na tlustém, drahém koberci, nábytek se leskl jako nový, na oknech byly temné závěsy, které nedodávaly komnatě vzhledu veselého. Pan Vosáhlo pobídl Tykvu do pokoje vedlejšího a ještě do dalšího, do své pracovny. Zde bylo veseleji. Bílé záclony neujímaly světla zvenčí.

„Posaďte se, pane doktore,“ a Vosáhlo sám také usedl v pohodlné křeslo u psacího stolu, na němž ležela rozměrná podložka z velikých archů pijavého papíru. Pan Vosáhlo zadíval se na ni, zdálo se, že se zamýšlí. Doktor Tykva vyčkával. Pojednou klient vzhlédl k Tykvovi, upřel naň chladné, pronikavé zraky.

„Pane doktore, vyžádal jsem si vaší návštěvy, abych včas uspořádal některé věci své. Povím vám upřímně, že nedoufám v dlouhý věk a krom toho mám jakousi předtuchu, že jednoho dne odejdu náhle. Mužský kmen mého rodu je nějak podhlodán. Mnozí jeho členové odcházeli náhle, mnozí útrapnými chorobami srdce, ale všichni předčasně, pokud pamět rodiny sahá. Za mladších let jsem toho příliš nedbal. Teprve přibývajícím věkem tomu

člověk počíná rozumět. Ať odejdu kdykoli, chci odejíti s vědomím, že po sobě nezanechám žádný zmatek."

Doktor Tykva naklonil hlavu jako na přisvědčení. Pan Vosáhlo se odmlčel, ale po malé chvíli pokračoval:

„Vždy jsem si přával rodinu, toto mé přání však zůstalo nesplněno. Tak by jedinou mojí dědičkou byla moje paní. Z mé rodiny již nikdo nežije. Jsou zde sice nějací příbuzní, ale z těch nikdo, pokud jsem teprv o vlastní existenci zápasil, nepodal mi nikdy skývu chleba a nikdy se nezeptal, zdali bych nějaké zlatky nepotřeboval, ač byli majetní, ba po našich pojmech bohatí. Teprve když jsem sám ponenáhlu majetku nabýval, pokoušeli se o sblížení. Chápal jsem, proč, a netoužil jsem po tom."

Doktor Tykva se podivil, kterak je pan Vosáhlo pojednou sdílný.

„Tedy dědičkou bude moje paní," pokračoval po přestávce pan Vosáhlo, který nikdy nepronesl slovo žena neb aspoň choť. Bylo v tom jeho vyjadřování cosi vznešeného, jako by mluvil šlechtic o paní hraběnce nebo baronce.

„Jen jednu věc bych rád ustanovil. Dědičkou všeho budiž jen tehdy, když se po mé smrti již neprovdá."

Teď doktor Tykva vzhlédl k Vosáhlovi pronikavěji. Tu z něho mluvil chladný, ledový muž, jak již po dvakráte ho poznal.

Vosáhlovi ten pohled neušel. Otázal se doktora:

„Co o tom soudíte, pane doktore?“

Tykva se ovládal, aby ani posunkem, ani slovem se neuchvátil, a řekl:

„Smím pronést mínění své zcela bez obalu?“

„Nejen že smíte, ale vyžaduji si toho.“

„Pane Vosáhlo, taková ustanovení bývají někdy zárodkem sporů. Tím byste celou věc učinil velmi spletitou. Ale klauzule toho rázu jest i projevem zvláštního egoismu, abych tak řekl, sahajícího až za hrob. Kdybych já měl ženu, měl bych ji taky rád pro sebe a na všechen život, až po hrob, jako každý muž. Ale nekladl bych jí žádná pouta do budoucnosti. Ať žije, jak uzná za dobré. Je to jisté obmezování osobní svobody. Sebe skvělejší zaopatření, učiněné za takových okolností, nabývá časem jakési hořké příchuti. Vzpomínka na zesnulého jest pokalena.“

„Budu uvažovati o tomto vašem stanovisku, pane doktore. Možná, že máte pravdu. Jděme dále. Rád bych napsal poslední svou vůli. Jaký způsob je nejlepší?“

„Můžete svůj testament pořídit soudně, můžete jej pořídit u notáře.“

„Ale tu se stává věc jaksi veřejnou, viďte? Vždy aspoň jedna cizí osoba seznává obsah testamentu, pravda-li? A já bych rád, aby se má vůle projevila až po mé smrti.“

„Pak napište svou závěť vlastní rukou, podepište ji, opatřte datem, zapečeťte a nadpište: Moje

poslední vůle. Přejete-li si, můžeme vám posloužiti vzorcem. Pro všechnu bezpečnost napište ji dvojmo. Jeden opis uložte si doma, druhý svěřte notáři nebo třeba nám. V naší pokladně jest uloženo několik testamentů."

„Děkuji vám. Napíšu závěť vlastní rukou, její opis uložím u vás."

Pan Vosáhlo pomlčel, jako by přemítal, má-li mluviti dále. Potom náhle se rozhodl, odemkl jednu z příhrad psacího stolu, vyňal objemný balíček papírů, položil jej na stůl.

„Tento balíček vám přinesu do kanceláře, ale co s ním, povím vám hned. Jsou to státní dlužní úpisy, je jich v nominální ceně za čtyřicet tisíc, v kursovní o něco méně. Tyto papíry uložíte u krajského soudu v Plzni pro nezletilou posud slečnu Annu Vikýřovu, dceru paní Marie Vikýřové, jako dar nejmenovaného přítele, až nabude zletilosti, nebo kdyby z příčiny sňatku byla dříve za zletilou prohlášena."

Doktor Tykva překvapen upřel zraky na pana Vosáhla. Z toho pohledu kmitlo cosi jako porozumění značného daru.

Pan Vosáhlo zachytil pohled a pronesl hlasem, jenž pozbyl dřívější chladnosti a v němž poprvé se zachvělo cosi hořkého:

„Mýlíte se, pane doktore. Neběží tu o žádné tajené otcovství. Nejsem povinen ani trojníkem. Vysvětlím vám to. Je tomu hodně dávno, ucházel jsem se o jistou dívku nebo jsem aspoň neskrýval,

že bych se rád o ni ucházel. Dívka — tak jsem se domníval — byla mi nakloněna, avšak její rodiče mi příliš nepřáli. Byl jsem tehda na počátku své dráhy, měl jsem jen své ruce, jen své naděje, ale jako ženich jsem byl chudý rytíř. Byl ještě jiný nápadník, který neměl skoro taky nic a spoléhal taky jenom na budoucnost. Konečně se vyskytl třetí, kterému kynula kariéra úřední, a byl už pod pensí. Dívka podlehla nátlaku nemajetných rodičů a podala ruku třetímu. My ostatní dva jsme pohořeli. Dlouho jsem nemohl na milé děvče zapomenouti, a vždy jsem si umiňoval, že se nikdy neožením. Konečně jsem se k tomu přece odhodlal. A teprve pak, po letech, jsem zvěděl, že ona první moje vážná láska nebyla v manželství příliš šťastna, ani se nedočkala žádoucí kariéry. Její muž předčasně zemřel a zanechal vdovu se skrovnou pensí, z které vychovávala jediné dítě po nebožtíkovi, dceru. Vždy mne provázelo pomyšlení, že ta dívka za příznivých okolností mohla být mou dcerou — jak bych ji teď dovedl vybaviti! Nejsem člověk příliš sentimentální — to snad jste na mně již vypozoroval — ale pojímá mě soucit, vzpomenu-li, že taky to dítě mé první lásky by se někdy mělo odříci člověka milovaného a z chudoby podat ruku nápadníku bohatému, pro kterého by srdce její nehořelo. Mám spolehlivé informace. Dívka je dobře vychována, ba vzdělaná nad úroveň jiných děvčat, jest útěchou své stárnoucí matky, a je sličná. Ale chuda! Rozumíte nyní mému daru?“

Doktor Tykva otvíral oči. Čehokoli se u pana Vosáhla nadál, tohoto se nenadál. Rázem z jeho nitra vyprchala všechna nechuť, kterou byl k tomuto upiatému, zdánlivě studenému patronu naplněn. Pojednou se mu objevil ve světle zcela jiném.

„Rozumím, pane Vosáhlo. Váš dar jest neobyčejně ušlechtilý a vzácný a jsem šťasten, že mě činíte nástrojem svého záměru."

„O všem zachováte nejpřísnější mlčení," pokračoval Vosáhlo. „Až uvidím svou chvíli, povím o tom taky své paní. Nebude nijak zkrácena. Již dříve jsem jí dal připsati tento dům, který jejím jménem spravuji. Ten sám ji na všechnu budoucnost zabezpečí, bude-li rozumně žíti. Mám však i velkostatek na venkově, a ten po mé smrti připadne rovněž jí. Stačí to vašemu právnímu nazírání?"

„Naprosto, pane Vosáhlo. Krom toho, pokud žijete, jste pánem svého jmění a můžete jím podle své vůle naložiti."

„Učiním vše, co jest mojí povinností. V mé poslední vůli shledáte se s některými odkazy dobročinným účelům. Chcete být vykonavatelem mého pořízení?"

„Snad můj šéf, pane Vosáhlo?"

„Nikoli, vy osobně. Snad již pak budete samostatným advokátem."

Doktor Tykva němě, pouhým úklonem hlavy přisvědčil.

„Nyní snad chápete, pane doktore, proč jsem si vyžádal vaší návštěvy k sobě. V kanceláři se přes

tu chvíli kmitne někdo z personálu, s nějakým dotazem, oznamuje novou návštěvu, i dveře zůstávají pootevřeny — rozmluva se ruší, spojitost se trhá, rozmlouvajících se vzmáhá roztržitost, a mně hlavně běží o důvěrnost co největší. Již tedy mi promiňte úkol, který snad vám nebyl zcela milý."

„Jak ten člověk zná i sebe," kmitlo doktoru Tykvovi hlavou. „Ale již mě smířil, a tato návštěva mi utkví v paměti jako nesmírně zajímavá příhoda z advokátského života, snad nejzajímavější."

V tu chvíli ozvalo se cvaknutí kliky v pokoji vedlejším a hned potom bylo na dveře pracovny šetrně zaťukáno. Na Vosáhlův povel vstoupila dívka, která Tykvovi byla otvírala.

„Co jest?"

„Milostivá paní prosí, může-li již — — —"

Pan Vosáhlo se vzchopil:

„Již jdeme."

Vložil balíček cenných papírů do zásuvky, uzamkl ji a pokynul hostu:

„Prosím, pane doktore. Paní nás očekává."

VEČER.

Po těch slovech pobídl doktora Tykvu z pracovny, vedl jej dvěma pokoji, kterými jej před hodinou byl do své světnice uváděl, otevřel dveře pokoje dalšího a pokynul hostu:

„Prosím, račte, pane doktore."

Bylo k těm třetím dveřím sotva více než dvacet, pětadvacet kroků, ale hlavou doktora Tykvy proletělo na krátké této cestě vše, co do té chvíle předcházelo. Vzpomněl zas a nesmírně živě na bezděčné setkání v masopustě s neznámou paní před klenotníkovou skříní, na její úzkostlivé oslovení a prosbu, na návštěvy páně Vosáhlovy v kanceláři, na jeho naléhavé pozvání do domu. Vzpomněl i na jeho slova, která k němu pronesl při uvítání, že mu později i svou paní představí — za hovoru s panem Vosáhlem skoro již na ně zapomněl. Sice se mu dnes ten studený patron zjevil ve světle nad očekávání příznivém, zamýšleným a skoro již provedeným obdarováním oné osiřelé dívky v Plzni, před čímž se Tykva s náležitým uznáním a bezmála v obdivu skláněl. Nebo ještě nikdy se s po-

dobnou velkomyslností nesetkal. Ale nyní jej chce seznámiti se svou chotí. Proč? Tykva nebyl ostýchavý, dokonce snad bázlivý člověk, ba všelikými scénami v kancelářích i při soudních stáních byl značně otrkán, ale setkání s paní Vosáhlovou rád by byl unikl. Než dveře dalšího pokoje byly již dokořán a neodolatelný, přímo velitelský posunek páně Vosáhlův donucoval Tykvu, aby vstoupil první. V tu chvíli rozlilo se mu na šíji horko, jako by jej tam var poléval. Nebál se o sebe, spíš o paničku.

Vstoupil tedy, za ním Vosáhlo, který za sebou zavřel dveře.

V pokoji nebyl nikdo. Byla to jídelna. Okrouhlý stůl uprostřed pod skvělým lustrem byl pokryt bělostným ubrusem, na stole bylo prostřeno pro tři osoby se stříbrnými příbory a příslušnými poháry na pivo i číškami na víno. Ve středu stolu byla váza s nevelikou, volně spoutanou kyticí, jako by z té štíhlé nádoby vyrůstala. Všechno uspořádání tabule, k níž byla přisunuta tři křesla, nasvědčovalo blahobytu i vkusu domácích pánů.

Doktora Tykvy při pohledu na třetí příbor zmocnilo se tušení přímo trapné. Je to snad pro něj? Ale hned si tuto domněnku sám vyvracel. Kterak by k tomu přišel? Patrně jest očekáván nějaký host, přítel rodiny. Tykva se snažil přemoci své rozpaky, obrátil se k Vosáhlovi a řekl:

„Dovolíte mi, pane Vosáhlo, abych se odporoučel? Nerad bych déle překážel — —“

Ještě měl na jazyku: Již dlouho dost jsem vás zdržoval. Ale zarazil se včas. A pan Isidor Vosáhlo, jako by nevyslovený ten dodatek v očích Tykvových četl, s pousmáním skoro ironickým odpovídal:

„Na mně jest, abych prosil za prominutí, že jsem vás tak dlouho zdržel. Chci vás představiti své paní. Krom toho doufám, že nepohrdnete skrovným soustem u nás. Již jsem vám večer pokazil, věnujte mi jeho zbytek."

Tykva se uklonil na znamení, že tedy se vzdává. Nic jiného mu nezbývalo. Ale hlavou mu letělo: „Ano, pokazil jsi mi večer, a dokonale." Těšil se na schůzku s přáteli v útulné plzeňské pivnici — a zatím jest na celý večer polapen a nastává mu nejparnější chvíle dnešní konference. Bude jako na trní mezi oběma manžely. O čem s nimi hovořiti? Aspoň kdyby tu byl ještě jediný host mimo něj, a byť to byl kdokoli, bylo by jeho postavení snazší, celý večer veselejší. Na stole však jsou jen t ř i talíře — žádná záchrana mu nekyne.

Na další úvahy nebylo času. Protější dveře jídelny se otevřely a jimi vstoupila domácí paní, štíhlá, sličná hnědovláska, asi šestadvacetiletá. Tykva ji naráz poznal, ač se mu tehda v zrcadle klenotníkově jen kmitla. Isidor Vosáhlo vztáhl k paničce pravici a pronesl:

„Moje paní, pane doktore." A levicí kynul k hostu: „Pan doktor Tykva, Emilko, koncipient pana doktora Čočky, do jehož kanceláře jsem se uchýlil po smrti svého právního přítele blahé pa-

měti doktora Safína. Snad se upamatuješ, že jsi pana doktora již někdy viděla, a tedy dávnou známost obnovíte."

Jaromíru Tykvovi se zdálo, že na něm i na paničce utkvívá ledový, zkoumavý pohled Vosáhlův. Snad se mu to opravdu jen zdálo.

Paní Vosáhlová se lehce sklonila, vzhlédla k svému choti a pronesla omlouvavě:

„Věru se nerozpomínám, milý Isidore, ať se pan doktor nehněvá. Snad že mě viděl někdy před lety v nějakém plesu, ale tomu je dávno."

„Podobně mi odvětil pan doktor," řekl pan Vosáhlo odměřeně, „když jsem se ho mimochodem otázal. Víš to, potkali jsme ho několikráte. Nyní tedy si pana doktora zapamatuj, milá Emilko, a podej mu ruku."

Panička jako nechtíc podala Tykvovi ruku, kterou on dvorně políbil. Po tomto obřadě o krok ucouvla a řekla k choti:

„Pan doktor je nyní tvým právním důvěrníkem, budiž tedy i mně vítán."

Tykva se podivil, jak lehce a přirozeně mladá žena při tomto seznámení obstála. Na její tváři nebylo ani stínu úzkostlivosti jako tehdy před výkladní skříní. Statečně se na tu dnešní „konfrontaci" připravila, věděla-li o ní. A že věděla, toho důkazem byly mu tři talíře na stole.

„Milá Emilko," pronesl pan Vosáhlo, „dnes nám pan doktor prokáže čest, že s námi povečeří, ačkoli snad by mu jiná společnost byla milejší."

Doktor Tykva nemohl potlačiti úsměv. Není pochyby, pomyslil při tom, pan Vosáhlo je čtenářem myšlenek. Uhodl zcela správně, že by Tykva seděl nejraději několik honů odtud. Poklonil se však hostiteli i jeho choti a řekl:

„Nemohl jsem než uposlechnouti vzácného pozvání, milostivá paní. Jen prosím snažně za prominutí, že tak bezděčně poruším klid a pořádek vaší domácnosti. A prosím, abyste byla shovívavá ke vší mé neobratnosti. Jsem — abych tak řekl — čistě člověk hospodský, stále odkázaný na způsob života mnoha vrstevníků, bezpočtu lidí svobodných a tak zvaných starých mládenců. U svého psacího stolu kancelářského a při soudních jednáních jsem bezpečně v sedle — ne tak na společenských parketách."

„Kdyby tomu tak i bylo, pane doktore," vmetl skoro ostře pan Vosáhlo, „jste mně milejší takto jako dobrý jurista, než jako parádní figura pro salonní zábavu. To jsou lidé více méně jaloví, mnohořeční panáčkové. Ale myslím, že si sám křivdíte. Ostatně jste v občanském domě a upřímně vítán. Buďte tu jako doma. A sedněte, prosím. Emilko, buď tak laskava..."

Hostitelka stiskla péro lesklého stolního zvonečku, který zazněl stříbrným zvukem, a za okamžik přinášela kuchyňská dívka večeři. Nejprve polévku, po polévce výbornou rybu a po té pečenou zvěřinu, kompoty, saláty, sýry, na konec sladké zákusky.

Doktor Tykva mírně pojídal a rozpomínal se, zdali již někdy tak nádherně večeřel. V hospodě dojista ne. Toť jest učiněný banket, myslil při tom. Ale hned mu také připadlo: kterak asi můj šéf bude dnešní konferenci panu Vosáhlovi účtovat, když mě tu klient tak štědře hostí? Nebo o tom se doktoru Čočkovi taky musím zmínit.

Ponenáhlu se sebe setřásal těžké prvotní rozpaky, zvláště když hostitel po poháru plzeniny naplnil křišťálové číše výbornou mělničinou. Tu jakost znal Tykva z novoročních dopoledních snídaní u šéfa Čočky, který krom dobrého sousta miloval také doušek ušlechtilé révy. A když se pan Vosáhlo zeptal: Či snad by vám byla číše rýnského milejší? — odpovídal Tykva již zcela nenuceně: „Je sice rýnské šlechticem mezi víny, ale smím-li prosit, zůstaňme při tomto domorodém. Nemáme lepšího. Pívám ho někdy číšku tam pod Petřínem u Jeho Jasnosti, pokud mé koncipientské poměry dopouštějí."

„Taky jsem se tam na ně zaučoval," řekl Vosáhlo s lehoučkým úsměvem, který u něho byl tak vzácný, „ve svých mladších letech, ale teď už dávno nikam nechodím. Po vší své práci a starostech těším se vždy na večer doma a jsem vděčen dobrému osudu za každý takový večer, jehož mi dopřává. Vyčítal bych si, kdybych se o jediný připravil."

Při tom pohlédl na svou choť, jejíž líce se po slovech manželových pokrylo lehkým stínem. Doktoru Tykvovi neušlo to.

„Má-li člověk spořádanou domácnost a milou hospodyni v ní, nerado se mu kamkoli odchází. Neřku-li, když musí odejíti nadobro.“

Tu se líce mladé ženy ještě více zasmušilo. Vzhlédla k choti a pronesla jediné slovo:

„Isidore...!“

Znělo to prosebně a zároveň jaksi vyčítavě.

Po tom zvolání nastala pomlčka. Pan Vosáhlo váhavě hleděl před sebe, jako by hledal ztracenou nit, po chvilce se obrátil k Tykvovi a s patrným ovládáním sebe sama promluvil:

„Tu jste mou paní slyšel. Isidore! Tím slovem a tím tónem odzbrojuje mě vždy, kdykoli se pokusím, abych s ní pohovořil o věcech vážných a důležitých, o kterých jednoho dne již nebudu moci promluviti. Isidore! zvolá a tak mě umlčuje. Musíte věděti, že má paní jest velmi citlivá, příliš citlivá. Snad i leckteré mé slovo k ní pronesené si vykládá křivě, jak míněno nebylo. Proto jsem si na dnešek vyžádal vaší návštěvy, abyste mi byl trochu nápomocen. Jste jurista, jste bráván na potaz ve věcech nejchoulostivějších a máte dojista o všem právnicky střízlivý úsudek. Povězte mé paní, že jisté věci je třeba vyříditi včas, dokud člověk vůbec může o nich pořizovati.“

Tu doktoru Tykvovi kmitlo hlavou: „Tedy jsem tu dnes vlastně ve funkci pohřebního bratra. To je utěšený úkol.“

Pan Vosáhlo pokračoval:

„Abych vás trochu do svých poměrů zasvětil,

pane doktore. Jsem původně inženýrem, ale ze zdravotních příčin své povolání již nevykonávám. Přemohlo mě to jednoho dne a tehda jsem poznal, že nesmím své síly přepínati, chci-li se svou paní co nejdéle pobýti. Nemám toho taky zapotřebí. Mám venku statek, ale mám krom toho i několik šťastných patentů, které ještě nadlouho samy mého dědice zabezpečují, kdyby nebylo nic jiného. Mojí dědičkou bude má paní, řekl jsem vám to již. A vy budete vykonavatelem mé poslední vůle. Až moje hodina udeří, milá Emilko, obracej se ve všem s důvěrou k panu doktorovi...“

„Isidore!“ zvolala mladá žena, a v tomto zvolání již se chvěl pláč.

„Dobře, milá Emilko, tedy zatím dost, abychom dnešní večer nezakončili příliš smutně. Doufám, že u nás pan doktor není naposled. A teď tedy kladu na program volnou zábavu.“

Doktor Tykva vítal ten obrat a již byl prost všech rozpaků.

„Především dovolte, pane inženýre, abych tuto číši vyprázdnil na zdraví vaše a milostivé paní. Vlastně jsem to měl učiniti hned na počátku, ale vždyť jsem prosil, abyste mi prominuli mou neobratnost. Buďte dlouho a šťastně zdrávi.“

Mladá žena vzhlédla vděčně k doktorovi, chopila se své sklenky, číše zazvonily.

„Děkuji vám, pane doktore,“ ozval se pan Vosáhlo, „i za svou paní, a připíjím zas na vaše zdraví. Buďte nám oběma upřímným právním přítelem.

Doufám, že nikdy již nebudu jiného hledati. A ve mně neshledáte žádného nevděčníka."

Doktor Tykva si všiml, že hostitel jeho upíjí z číše po každé jako pták, a při tom vzpomněl na jeho slova, jež byl pronesl o svém zdravotním stavu.

Hovor sklouzl potom na veselejší koleje, zvláště když doktor vyprávěl všeliké žertovné příhody ze života vlastního i z kancelářské praxe, zažité i slyšené. A pojednou se vzpamatoval, že hovoří skoro stále sám a hostitelé jen pozorně naslouchají. Pojednou jej vyburcoval zvuk hodin, které hlubokým, zádumčivým zvukem odbíjely — jedenáctou. Tu viděl, že jest na čase, aby se odporoučel. Přece však ještě se musil zdržeti na koflík černé kávy. Když se panička vzchopila a vyšla do kuchyně, řekl Vosáhlo k Tykvovi:

„Jsem vám vděčen, že jste nám tento večer obětoval a že jste pobavil a rozveselil mou paní. Víte, u nás není mnoho veselosti. Pod naší střechou chybí občas nějaký cizí živel, který by k nám vnesl trochu jiného života. Já jsem ve své práci a plahočení trochu zkostnatěl, a rodina mé paní žije na venkově. Cítím chvílemi tu osamělost, ale náležím k lidem, kteří kráčejí životem pěšinami postranními, abych tak řekl. Není každému dáno mnoho sdílnosti."

„Kterak se tento studený patron dobře zná," pomyslil si doktor Tykva. A když po černé kávě odcházel, tu mu pan Vosáhlo poprvé podal celou ruku a řekl k němu:

„Pane doktore, nepravím vám sbohem, nýbrž na shledanou. A těším se na ni.“

Krátké bylo podání ruky mladé ženy, ale Tykva pocítil pevnější stisknutí než při uvítání. A pronesla příjemným altem:

„Přidávám se k slovům svého chotě. Zachovejte nás ve vlídné paměti.“

Když se Tykva octl na čerstvém vzduchu, slyšel po krátkém pochodu hodiny s věže jindřišské, odbíjející půl dvanácté. Bezděky vytáhl své hodinky, souhlasilo to.

„Mám se ještě teď podívat mezi kamarády? Skoro je trochu pozdě — a trápili by mě všetečnými otázkami. Budou již hodně rozjařeni. Nerad bych si pokazil dojem dnešního večera. Raději bych naslouchal melodickému hlasu paní Vosáhlové, ač byla napoprvé velmi skoupá na slova. Nechtělo se ti tam, Jaromíre, ale nelituješ dnešního večera.“

Pln všelikého rozjímání kráčel Tykva ztichlými ulicemi. Šel domů.

NOVÝ ÚKOL.

Loudavě kráčel doktor Tykva do svého mládeneckého bytu, do starobylého, rozlehlého domu kdesi ve Spálené ulici. Měl té večerní návštěvy u Vosáhlů plnou hlavu, musil ji trochu provětrat. Nejraděj by se byl procházel asi hodinu nebo dvě, ale již byla půlnoc. A vzpomněl si, že má zítra dopoledne důležité stání u soudu. Musí se na to vyspat. Aspoň tedy volil cestu nejdelší, nepřetínaje ulice a uličky, kterými si zpravidla cestu zkracoval.

Když konečně se dostal domů, našlapoval zticha, opatrně po dřevěných vrzavých schodech do druhého patra kdesi v zádvoří. Tato protivná hudba jej vždy dopalovala, kdykoli se pozdě vracel. Musí-liž věděti sousedé, že zase lumpačil? Ale dnes nelumpačil, dnes byl hostem v řádné rodině, ba velmi řádné. Ostatně jeho lumpačení! Žil celkem spořádaně jako sta a tisíce svobodných lidí jeho rázu, beze všech výstředností. Měl seděti celé večery doma jako poustevník? Vždyť by v tom pokojíku s šerou alkovnou zaschl, zakysl, vždyť by v sobě vypěstoval mumii. Ano, kdyby měl takovou

půvabnou ženušku jako pan Vosáhlo, pak by arci sedával doma. Pak by si vyhradil jeden anebo dva dny v týdnu, kdy by putoval za svými kolegy, a rád, velmi rád by se vracel ke svým domácím skřítkům. A snad již by měl nějakou rodinku, po které pan Vosáhlo marně touží.

Při tom pomyšlení se Jaromír Tykva až zachvěl. Stále se mu vrací myšlenka na paničku, kterou dnes viděl v plném rozkvětu ženství. Kdy ji viděl poprvé, ještě dívku? Ztrácela se mu kdesi v dáli, v mlhách. Co by za to dal, kdyby se mu teď zjevila na nějakém plese, svazkem nepoutaná!

Rozžehl petrolejovku na stolku u postele, a než ulehl, probíral se knihami ve skříni, kterou by se nejlépe ve spánek ukolébal. Činil tak denně. Ale dnes nenalézal nic vhodného. Vše mu bylo známé nebo suchopárné, nic nepřiléhalo k jeho dnešní náladě. Přece jen nějaký svazek vytáhl a ulehl. Ale když přečetl dvě či tři stránky, postihl se při tom, že ze čteného neví ani souvislé věty, že čte nevědomky, stále se rozpomínaje na dávné setkání s jistou roztomilou tanečnicí na Hospodářském plese. Nečetl dále, zhasil světlo. A bezmála již mu víčka očí zapadala, když se mu zpod prahu vědomí vyhoupla dívčí postava, zcela totožná s postavou někdejší slečny Emilie, nyní paní Vosáhlové, a v sluch dokonce mu zazněl zapomenutý valčík, jejž s ní tehda byl tančil. Který kouzelník vyčaroval mu dávný ten zjev i hudbu? Vždyť uplynulo snad sedm, osm let od onoho večera. Ale jen se to vše

hlavou kmitlo, a doktor Tykva usnul. Rozpomene-li se na vše ještě zítra?

Než nazítří byl zase všední den práce. Doktor Tykva se ustrojil, zamířil do své kavárny, rychle posnídal a spěchal do kanceláře pro spisy, kterých potřeboval k dnešnímu stání. Byla to nějaká perná pře, stání se protáhlo bezmála do dvanácté hodiny, takže personál skládal již nádobíčko, když se Tykva ještě na chvíli podíval do kanceláře, aby šéfovi referoval. Zastihl jej a stručně vyprávěl, jak pořídil. Doktor Čočka skoro jen jedním uchem poslouchal a při tom klientovi, o kterého právě běželo, vpisoval do žurnálu položku za dlouhé to stání. Přesné účtování pokládal za věc nejdůležitější, a také vždy Tykvovi připomínal: „Pamatujte si, kolego, vždycky za tepla hned partajím namastit, co jim náleží. Na nic nezapomenout. Zapomenutý kolek, psaníčko, pochůzka, komise, stání — to je při výročním účtování efektivní škoda. Zapomenete — a nikdo vám to nenahradí."

Tykva se při každé takové napomínce usmíval. Věděl, že doktor Čočka na nic nezapomene.

Již chtěl šéf Tykvu propustit, ale pojednou se rozpomenul: „A co pan Vosáhlo? Byl jste tam včera?"

„Byl, spektabile," přisvědčil Tykva.

„Oč pak běželo? Přinesl jste nějaký proces?"

„Zatím nepřinesl. Zatím bylo jen povrchně konferováno, hlavně mu šlo o poslední vůli, aby měl vše v pořádku."

„A stakra, kšaft? Věděl jste si ve všem rady?"

„Bylo hovořeno celkem všeobecně. Pan Vosáhlo napíše pořízení vlastní rukou. Slíbil jsem, že mu dodáme vzorec."

„Jak dlouhá byla vaše konference?"

„Aniž jsem se přesně díval na hodinky, mohu říci, že asi pět čtvrtí, nanejdýl půldruhé hodiny."

Doktor Čočka chápal se zase svého žurnálu a při tom povídal:

„Dobrá, napíšeme mu padesát zlatých. Půldruhé hodiny mimo kancelář — večer — to stojí za padesátku."

„Než to napíšete, spektabile, musím poznamenat, že mě Vosáhlo po konferenci pozval na večeři. Velmi delikátní večeře, mohl jsem pít i rýnské víno, spokojil jsem se s mělnickým —"

„Vida, vida! Delikátní večeře, mělnické! A vlastně proč mi to povídáte, kolego?"

„Není-li ta padesátka příliš mnoho, když mě tak vyčastoval."

„Tááák?" protáhl šéf. „Pamatujte si, kolego: obyčejnou partaj nesmíme příliš přetáhnout, ale naproti tomu noblesní partaj nesmíme nikdy podceňovat, abychom ji neurazili. Vidím, že jste tam ztrávil celý večer — měl bych za něj účtovat stovku."

„Neračte zapomenout, spektabile, že ten večer byl vlastně můj."

„Správně, kolego, ale večeře byla taky vaše, já ji nesnědl. Byla to jaksi vaše soukromá odměna.

Krom toho, kamaráde, čas je drahý. Musili jsme dlouho studovat, abychom jej pak zpeněžili."

Doktor Tykva byl ve službách doktora Čočky již několik let a byl dobrým a spolehlivým jeho tovaryšem, že se mezi oběma vyvinul poměr zcela přátelský, chvílemi až kamarádský. Po posledních slovech Čočkových se upřímně zasmál a řekl:

„Vy jste dobrá škola, spektabilis!"

„To si myslím, kolego," zasmál se kašlavě Čočka. „Já měl taky takovou, a často vděčně vzpomínám svého posledního šéfa — však už se taky položil do věčné registratury. Víte, na fakultě cpou do člověka samou vědu, praktické zkušenosti přináší teprv život, a ty leckdo draho platí. Však i vy si někdy vzpomenete na starého Čočku."

„Budu vždycky rád vzpomínat," ujišťoval Tykva, a tím hovor s šéfem ukončil a šel k obědu.

O několik dní později seděl Tykva ve své „zpovědnici", jak říkal tomu kancelářskému pokojíku. Bylo právě v dobu, kdy přicházela druhá dopolední pošta. Pojednou se otevřely dveře ze svatyně šéfovy, na prahu stál doktor Čočka a třímal čtvrtku papíru povědomé žluté barvy a povědomého formátu.

„Co jsem vám onehdy povídal, kolego? Že jest váš pan Isidor Vosáhlo nobl partaj. A jest. Říkal jste mu o zálohu? — neříkal, myslil jsem si to. Sám ji posílá, hádejte kolik."

„Stovku — dvě stovky?" váhavě se ptal Tykva.

„Pět stovek," volal vítězně šéf Čočka. „Slušný, elegantní klient, a to jsme mu ještě nic nedělali,

krom té vaší večeře. Toho si važme, udělejte mu, co mu na očích uvidíte. A pozve-li vás někdy zas na večeři, prokažte jí všecku čest a hodně jezte. Takoví mecenáši to rádi vidí. Soudím, že jste mu sympatický, zachovejte si to. Víte, jsou lidé, kteří jdou spíše za koncipientem, ne za šéfem. Míval jsem za svého praktikování taky takové strany a nejedna mi zůstala věrna i nadále pak. Povídám, kolego: co mu na očích uvidíte."

Dveře se zavřely, doktor Tykva se zamyslil. Pociťoval taky jisté uspokojení, ale jiného rázu než jeho šéf. Radost šéfova z té zálohy byla mu skoro hořkou krůpějí do jeho radosti. Čočka měřil všechno jen svým zdravým sobectvím, každý úspěch toliko hmotným ziskem. Ne tak Tykva, ale dokonce již ne v tomto případě. Při každé vzpomínce na Vosáhla, při každé zmínce o něm vytanula mu hned vedle něho postava jeho choti. Snad ještě sám si neuvědomoval, že ve styku s novým klientem nevidí pouhý poměr obchodní, nýbrž cosi hlubšího, ušlechtilejšího. Nemohl si od pana Vosáhla odmysliti zjev jeho paničky. Cokoli mu bude vykonati pro Vosáhla, vykoná i pro ni, v jejím zájmu. Toto mínění se v něm víc a více ustalovalo. A společný zájem té manželské dvojice ukládá mu mnohem větší odpovědnost než jakákoli bagatelka, ač se Tykva každého úkolu svého se vší svědomitostí ujímal.

Pětistová záloha Vosáhlova působila Tykvovi jakousi trému. S čím to přijde chladný ten klient?

Zdali na to stačí posavadní Tykvova zkušenost a právnický jeho důmysl?

Zatím pan Vosáhlo nepřicházel. Někdo jiný však přišel, jehož se Tykva nejméně nadál. Když zas o několik dní později odcházel po poledni z kanceláře, téměř u domovních vrat spatřil dámu, jejíž tvář byla zastřena hustým závojem. Chtěl uhnouti, aby jí nepřekážel, a tu k němu zaznělo skoro jen šeptem:

„Dočkala jsem se vás, pane doktore."

Tykva vzhlédl udiven a jako v pochybách, svědčí-li ta slova jemu. Tu dáma odestřela závoj a před ním stála paní Vosáhlová.

„Milostivá paní!" užasl Tykva.

„Ano — dovolte mi několik slov."

„Chtěla jste snad do kanceláře, milostivá?"

„Nikoli, jen s vámi. Mám prosbu. Pojďte, pane doktore, až na Václavské mne můžete provoditi. Snažně vás prosím, navštivte mého chotě."

„Přeje si toho pan inženýr?"

„Neví o ničem, přicházím z vlastního popudu. Stýská se mu, nesmírně se mu stýská. Nevím, po kom. Nemá nikoho, po kom by toužil. Ale od vaší návštěvy nápadně často na vás vzpomíná. Vidíš, říkává, byl to pěkný večer, škoda, že jsem se nezmohl na žádného přítele, který by častěji přicházel. Ale je pozdě, v mém věku se nová přátelství neuzavírají. Žijeme příliš osamoceni, říkává — ach, pane doktore, to jsem sama mnohokráte pocítila. Ano, ale proč tak žijeme? Vzpomeňte si na

naše setkání tam před klenotníkem a porozumíte tomu — —“

Doktor Tykva užil pomlčky paniny, aby se šetrně otázal:

„Nic se v tom nezměnilo, milostivá paní? Stále ještě pan manžel podezírá?“

„Nikoli, od nějaké doby jako by vše s něho bylo spadlo. Myslím, že jste naň učinil nejlepší dojem. Zvláště od vaší návštěvy u nás. Stále jen: doktor Tykva, doktor Tykva. Nevím, čím jste si ho naklonil — a snad žádná náklonnost se nedá vysvětliti. Ale musím vám říci, že můj manžel v poslední dobu churaví. Nevychází ze své světnice, nechodí z domu, hovoří skoupěji než jindy — přílišná sdílnost nikdy nebyla jeho údělem — klopí hlavu, popadá se chvílemi za srdce, zdá se mi, že propadá melancholii. Nerozumím tomu, jen vím, že dávno trpí srdcem. Odtud jeho dřívější občasné podivínství, smím-li tak nazvat, co mně a dojista i jemu život ztrpčovalo. Sama již dávno snáším vše trpělivě, ale o něj mám obavy. Je to muž z gruntu dobrý, obětavý. A když selhávají rady lékařovy, když tak často vzpomíná onoho večera s vámi, připadlo mi, zda by mu zas neprospěla vaše společnost, neuvedla na jiné myšlenky. Proto prosím, pane doktore: navštivte ho!“

„Milostivá paní,“ odpovídal Tykva v tísnivých rozpacích, „nepožádán panem chotěm, nevyzván — kterak mám přijíti? Či smím říci, že vy — —“

„Za nic na světě!“ odpověděla prudce panička. „Nesmí ani tušit, že jsem s vámi mluvila, vás vybídla. To by jeho chorobu mohlo zhoršit — a choroba to jest. Jako z vlastního popudu byste přišel, pod jakoukoli záminkou. Vždyť pokud slýchám, advokátům nikdy není o nějakou záminku. Slibte mi to, pane doktore, slibte — budu vám velmi vděčna. Chvěji se o Isidora. Prokázal mé rodině mnoho dobrého.“

Doktor Tykva se podíval na paničku, jejíž rty se chvěly rozčilením, a spatřil v jejích očích slzy. To jej překonávalo.

Jen chvilku přemítal a pojednou řekl:

„Milostivá paní, tedy přijdu. V nejbližších dnech. Mohu přijít ovšem až po kancelářské hodině večerní, po šesté. Najdu pana chotě vždy doma?“

„Vždy, a nejlépe večer. Nebo tu bývá nejvíce na mysli pokleslý.“

„Přijdu, milostivá. Nepravím, který den, ale do neděle jistě. Jen ještě otázku: nebude panu choti moje návštěva nápadná? Nevolán, z čista jasna — —“

„Nebude, pane doktore,“ a mladá žena snažila se usmívat skrze slzy. „Vaše záminka bude jistě pravděpodobná.“

Byli na počátku Jindřišské ulice, doktor Tykva se odporoučel.

A když kráčel do své restaurace na oběd, hovořil v duchu:

„Že se celý život budu potýkat s paragrafy

občanského zákona, věděl jsem od prvního dne svých studií na fakultě. Ale že taky někdy budu povolán k chorému místo lékaře, nikdy mi nepřipadlo. A přece se zdá, že i suchý paragrafista může všelikou lidskou bolest léčit, někdy i vyléčit. Než po tom, co mi o svém srdci svěřil sám pan Vosáhlo, nemám k svému umění žádné důvěry."

SMLOUVA.

Když milý doktor Tykva paní Vosáhlové sliboval, že jejího chotě do neděle navštíví, sotva pomyslil, jak nesnadno mu bude slib ten splniti. Když na něm panička návštěvu tak naléhavě vymáhala a pronesla, že mu o nějakou advokátskou záminku nebude zle, kmitlo mu hlavou, že by skutečně takovou záminku měl, a velmi vítanou. Vždyť panu Vosáhlovi slíbil vzorec poslední vůle. Tedy mu jej zkomponuje a sám přinese. A proto řekl tak nepomyšleně, že přijde.

Když odpůldne v kanceláři usedl ke svému stolu, odsunul všechna akta, která právě nespěchala, a dal se horlivě do slíbeného vzorce. Ale čím dále psal, tím hůře mu šla věc od ruky. Škrtal slova a věty, opravoval, znova psal a zase škrtal, jako by mu jakýs rarach tu stavbu boural. Skoro se mu zdálo, že se mu prsty píšící ruky ovíjejí podivným předivem, i že mu myšlenky v hlavě nějak přeskakují. A pojednou povzdechl:

„Ukvapil jsem se svým nerozvážným slibem paničce. Stačí-li tato moje záminka taky panu Vosáhlovi?“

A když konečně dopsal a chtěl svůj koncept přečísti, když jeho zraky přeletěly úvodní slova „Při nerušeném zdraví a za jasné paměti ustanovuji pro případ smrti své..." — tu doktora Tykvu obešlo horko, na čele ucítil vlhko a rázem odsunul popsaný arch:

„Ne, s tímhle k panu Vosáhlovi nemohu! Po tom, co mi panička o jeho duševním rozpoložení vyprávěla, nemohu. Ke člověku, kterému je třeba rozveselení ducha, aspoň rozplašení chmurných myšlenek, mám přijít s návrhem kšaftu? Toť by bylo tolik, jako by mu zřízenec pohřebního ústavu přišel brát míru na rakev. Toť by znamenalo umíráček. Melancholikové jsou neobyčejně citlivi a nedůtklivci. Zavinit nějakou katastrofu? Jaromíre, kam jsi dal rozum?"

Tykva zasouvl svůj koncept do podložky a zamyslil se.

„Ale s čím k němu teď mám jít?"

Kterak z toho vybředne? To byla otázka, na kterou nikdo nemohl uspokojivě odpověděti. Ostatně se neměl koho otázati. Jeho šéf doktor Čočka neměl pro takové choulostivé věci smyslu.

Byla středa, do neděle zbývají tři dni — a on slíbil, že do neděle přijde. Jak se to dal prosbou starostlivé paničky uchvátit! V prvé chvíli mu připadlo, aby se paní Vosáhlové psaníčkem omluvil, ale tento nápad ihned zavrhl. Což kdyby se jeho psaní dostalo do rukou panu Vosáhlovi?

Uplynul čtvrtek, pátek, nastala sobota — a

Tykva posud nevěděl kudy kam. Večer jest paní Vosáhlovou očekáván, a sklíčená ta paní bude čekati marně. Co si o něm pomyslí? Že jest člověk zapomnětlivý anebo tlachal, což by bylo ještě horší. Ne, za tlachala ho nesmí pokládati. Snad mu Pánbůh do večera vnukne nápad.

Nebyl to Pánbůh, jenom šéf doktor Čočka, který přišel s nápadem. Zavolal si před polednem doktora Tykvu do světnice a otázal se:

„Četl jste dnešní úřední noviny, kolego?"

„Nečetl, spektabile. Co jste v nich pěkného našel?"

„Teprv uvidíme, bude-li to pěkné. Podívejte se tuhle, kolego. Ve Vídni umřel nějaký J. Wossahlo, hledají se po něm dědicové. Což aby mezi nimi byl taky náš pan Vosáhlo? Nechtěl byste se ho nějak šikovně na to zeptat? Či už u nás byl? Nebyl. Snad úřední noviny nečte — no kdo pak je krom nás prohlíží. Ale z povinnosti ho na to musíme upozornit. Kdyby tak motyka spustila! Ať dědí nebo ne, bude z toho o rozmluvu pro palmární účet více. Že byste ho třeba navštívil — —? A krom toho, kolego: podepsal nám už plnou moc? Nepodepsal — tedy si vstrčte blanket do kapsy."

Doktor Tykva byl zachráněn. Ochotně slíbil, že navštíví pana Vosáhla ještě dnes. Lehce, skoro radostně šel k obědu. Jaké to nepředvídané náhody vyvádějí člověka z trapných situací!

Večer zazvonil u povědomých dveří. Jako předešle, i dnes mu otevřela kuchyňská dívka a

překvapena zírala na hosta. A na otázku doktorovu odpovídala váhavě:

„Milostpán doma jest, ale churaví trochu — řeknu milostpaní.“

A zmizela.

V zápětí se objevila paní Vosáhlová. Chvátala hosti naproti, vztahovala k němu ruku:

„Vítám vás, pane doktore. To jest hezké, že jste přišel...“

„Milostivá paní, povězte mi upřímně, je-li vhodno, abych pana chotě vyrušil. Nebude mne pranic mrzet, řeknete-li, abych odešel.“

„Právě naopak, pane doktore, čekala jsem plna nejistoty, přijdete-li.“

„Nic se nezměnilo, milostivá?“

„Nikoli. Dnes od rána můj muž nepromluvil. Sedí zamyšlen u svého stolu, skoro ani neobědval. Srká jen ledovou limonádu. Nic ho nezajímá, po novinách ani nesáhl, a bez těch nikdy nemohl být. Odložte, pane doktore, hned vás ohlásím.“

Paní Vosáhlová zmizela v pokoji.

Doktor Tykva sotvaže pověsil klobouk a svrchník, panička se vrátila.

„Račte dále, pane doktore, víte již kam. K němu do pracovny.“

Teprv teď pohlédl Tykva na paničku bystřeji. Její oči byly zarudlé, patrně nedávno plakala. Teď se snažila usmívati, a v tom úsměvu byla zřejma vděčnost, že přišel.

Doktor kráčel po tlustých kobercích, nespě-

chal, na dnešní setkání se příliš netěšil. Jak rád půjde zas odtud!

Zaťukal šetrně na dveře pracovny, uvnitř se ozvalo: „Vstupte!“

Pan Isidor Vosáhlo seděl v křesle jako předešle, s trupem vztyčeným, a zdálo se, že hledí dychtivě, kdo přichází. Tykvovi dokonce se zdálo, že ho domácí pán nepoznává. I řekl:

„Promiňte, pane inženýre, že vás tak pozdě a v nevhodnou chvíli vyrušuji. Ale můj šéf si přál, abych vás co nejdříve uvědomil —“

„Ah,“ zvolal Vosáhlo, „vy jste pan — pan —“

„Doktor Tykva, ano, pane inženýre.“

„Ale bodejťže!“ zvolal chorý. „Nehněvejte se, jsem nějak roztržit. To jste hodný, že jste se na mne rozpomenul. Jsem tu jako poustevník, nikdo ke mně nepřichází. Vlastně nemá kdo přijít, nikoho nečekám. Ale vás jsem očekával, nevím proč. Tyhle dny stále se mi zdálo, že přijdete. Vždyť jste mi to slíbil.“

A kynul Tykvovi na nejbližší sedadlo.

Tykva se naprosto nepamatoval, že by něco takového byl slíbil, ale nic nevyvracel, jen se uklonil. A teprv teď se pan Vosáhlo k němu nachýlil, vztáhl ruku a pevně stiskl Tykvovu pravici. Bylo to poprvé, co jej tak přátelsky vítal.

„A teď povězte, co mi přinášíte? Jaké přání má váš pan šéf?“

Doktor Tykva sáhl v záprsí, vyňal číslo úředních novin a podával je Vosáhlovi:

„Pane inženýre, přečtěte si laskavě tuto vyhlášku, modře zaškrtnutou. Běží o pozůstalost jistého vašeho jmenovce, snad příbuzného. A tak náš milý šéf vzpomněl na vás, nejste-li taky nápadníkem dědictví. Abychom bez průtahu zařídili vše, čeho je třeba."

Pan Vosáhlo přečetl vyhlášku a vraceje noviny Tykvovi odpovídal:

„Děkuji za upozornění, ale nevím o tomto Vosáhlovi pranic. Zmizel sice dávno před lety jistý můj strýc kamsi do světa, i to se vyprávělo, že do Ameriky. Byla to povaha dobrodružná. Všem příbuzným zůstal navždy nezvěstný, a já neměl zájmu, abych po něm pátral."

„Přes to vykonáme, dovolíte-li, co vykonati lze, pane inženýre. Především zjistíme, odkud pocházel a byl-li v nějakém spojení s vaší rodinou. Při takovém pátrání vycházejí mnohdy velmi zajímavé věci najevo."

„Učiňte, jak za dobré uznáte, pane doktore. Vězte jen, že mně je to všechno zcela lhostejné. Netoužím po žádném dědictví — mám sám starostí dost, abych uvedl vlastní věci do pořádku, než odejdu."

Doktor Tykva úmyslně ta slova přeslechl a pokračoval:

„Abychom pak již mohli vystupovati jako vaši právní zástupci, prosí můj šef o to, abyste nám pro všechny případy podepsal plnou moc. Nehněvejte se, že jsem příslušný blanket přinesl."

A podával panu Vosáhlovi půlarch papíru, obvyklý formulář.

Inženýr sáhl po něm, namočil péro, podepsal, vrátil papír Tykvovi.

Doktor Tykva zastrčil noviny i plnou moc do kapsy a povstal.

„Děkuji vám, pane inženýre, a prose opětně za prominutí, že jsem vás ve chvíli tak neobvyklou obtěžoval, uctivě se vám poroučím."

S překvapující mrštností vzchopil se taky pan Vosáhlo, vtiskl Tykvu zas do lenošky a živěji než posud promluvil:

„Ne, pane doktore, ještě mi neutečete. Taky já vám chci něco povědět, co jsem neřekl předešle a čím se skoro od vaší prvé návštěvy obírám. Musím se vám vyznat, že jste mi byl velmi nesympatický, když jste mne a paní potkal po prvé, po druhé a po třetí. Obloudila mě jakási otravující domněnka, nehněvejte se na mne proto. Ani na mně nežádejte vysvětlení té domněnky. Ale vězte, že se má prvotní nechuť k vám změnila v pravý opak. A zas vám nemohu říci proč, sám si toho nejsem vědom. Kterak vzniká nechuť nebo příchylnost mezi jednotlivci? Na to vám většina lidí neodpoví. Za mladých let uzavírají lidé přátelství na potkání, ovšem zas mnoho takových přátelství v dalším životě pohyne a maloučko jich vytrvá. Mne nikdo nezklamal — nedal jsem se — a teď jsem sám. Lituji, že naše známost je tak krátká, téměř od včerejška, a že je mezi námi takový rozdíl

věkový. Jsem jednou tak stár jako vy. Vzájemné kamarádství by tu bylo nepřiměřené, ale mám k vám důvěru a upevňuje se ve mně pocit, že tu důvěru nikdy v ničem nezklamete. Je tomu tak?"

„Jest!" odpověděl Tykva, který po celou tu dlouhou řeč Isidora Vosáhla zíral mu pevně do očí. Neočekávaná sdílnost Vosáhlova jej dojímala. V tu chvíli byl nesmírně vděčen tomu, že všechna předešlá nedůvěra a podezření Vosáhlovo proti němu bylo klamné a bezdůvodné, vyvírající jen z podivínské jeho povahy a z rozdílu věku mezi ním a jeho mladé choti. A ještě jednou jako na utvrzení pronesl zcela upřímně:

„Jest, pane inženýre. Ve všem, v čem jen býti mohu, jsem k vašim službám, a doufám, že budu vaší důvěry hoden."

„Děkuji vám, pane doktore, věřím vám. Ale je tu ještě někdo, o koho bych rád pečoval až za hrob. Moje paní. Miluju ji velmi, že mi věnovala svůj život. Rád bych ji svěřil bezpečným rukám, až mé ruce zchladnou. Budete jí nápomocen? Ujmete se věrně jejích zájmů, aby v ničem neutrpěla škody a příkoří, sama nevědomá a bezbranná, světa nezkušená? Slíbíte mi to?"

Doktor Tykva opět povstal, ujal pana Vosáhla za ruku, pevně mu ji stiskl a pronesl jediné slovo:

„Slibuji!"

„Díky, pane doktore, ulehčuje se mi u srdce. A to srdce mě v posledních dnech velmi znepokojovalo. Hleďte, nyní ho ani necítím. Ale ještě mi ne-

utečete. Zpečetíme tu nepsanou smlouvu číškou vína."

Pan Vosáhlo stiskl knoflík elektrického zvonku a za půl minuty vstoupila sama paní Vosáhlová.

„Milá Emilko, pan doktor vypije s námi číšku vína. Máš k tomu nějaký zákusek?"

„Vezme-li zavděk s tím, co ve špižírně seženu, mám. To je krásné od pana doktora, že chvíli pobude."

Za chvilku octl se Tykva opět v jídelně. Na pokrytém stole byly již připraveny zákusky. Tykva skoro podezíral hospodyňku, že se na jeho pohoštění připravila, a mladá žena přímo zářila, vidouc na svém choti potěšitelnou změnu nálady.

Když se pan Vosáhlo poprvé chopil číšky, povznesl ji a pronesl všecek rozjařen:

„Na památku toho mého zesnulého jmenovce, který vás ke mně přivedl. Ať blaženě spí!"

Když doktor Tykva za hodinu odcházel, loučila se s ním paní Vosáhlová významným, vděčným pohledem a stiskla mu upřímně ruku. Její Isidor měl krásný večer. A její choť, doprovázeje hosta až ke dveřím předsíně, pronášel k němu bodře:

„Pane doktore, nezapomínejte na nás. Taky ode dneška za týden je sobota. Smíme se zas těšit?"

A za Vosáhlem stála jeho choť a roznícené její zraky vyjadřovaly stejnou otázku.

PO NÁVŠTĚVĚ.

Vraceje se z druhé návštěvy své u Vosáhlů a přemítaje o dnešním hovoru s chorým inženýrem, uvědomil si doktor Tykva pojednou, že jeho poměr k Vosáhlovi nabyl zcela jiné povahy. Kdekoli si do dneška svou praxi odsluhoval, všady se pokládal toliko za článek celého toho kancelářského aparátu. S jakousi zálibou říkal si v duchu o sobě „advokátský tovaryš", ba i mezi dobrými kamarády se tak jmenoval. Cokoli kdy koná pro toho neb onoho klienta, vše vykonává jménem svého šéfa, který je za výsledky jeho práce jako mistr odpověden. Akta „vyřízených" klientů ukládají se do fasciklů, do registratury, a časem všechna pokryje kancelářský prach. A jestliže se klient rozžehná se světem, pak se na jeho fascikl narýsuje výrazný křížek na znamení, že tenhle proces je nadobro skončen, a všední život plyne dále. Sám již za nic nemá odpovědnosti a dalších závazků.

Ale když odcházel z té druhé návštěvy, zopakovával si Tykva každé slovo, které k němu chorý inženýr byl pronesl a hloubal o slibu, jejž mu byl

pan Vosáhlo odňal, a když si k tomu vyvolal i každý pohled paní Vosáhlové, jenž na něm byl spočinul, prvý plný vděčnosti, že přišel, a poslední plný výmluvné prosby, aby opět přišel, když si připomenul pevné stisknutí ruky Vosáhlovy, tu si uvědomoval, že jest k oběma manželům připoután mnohem těsněji než jako pouhý koncipient. Cítil, že dnešní návštěvou je mezi ním a manžely pevně utvrzen styk důvěrnější, skoro přátelský.

Mohlo mu to lichotit, ale zároveň ho to nějak zaráželo. Slova páně Vosáhlova, aby Tykva pečoval o jeho choť, až jeho ruce někdy zchladnou, naplňovala ho podivnými myšlenkami. Kdesi zhloubi jeho nitra vystupovala jakási domněnka, kterou si netroufal ani domyslit, nadtož pak slovem vyjádřit. Zapuzoval ji, aby nepropadl nějakému pokušení, vší silou se snažil, aby nenabyla určitého tvaru, ale co v něm Vosáhlova slova probudila, vracelo se a vtíralo Tykvovi tvrdošíjně na mysl. Zápasil tak doktor Tykva s tím záludem dlouho, až konečně se rázem okřikl: „Nezavrtávej se do toho jako červ, Jaromíre! Poznal jsi Vosáhla dostatečně, abys věděl, že nepočítá s ničím než s tvým právním přátelstvím, až by tu sám nebyl. Abys je zachoval i jeho vdově. Ale budiž pan Vosáhlo své choti dlouho zdráv a živ! A ty zůstaň věren svému slibu."

Aby nezůstal sám se svými dojmy z tohoto večera, zamířil Tykva do povědomé restaurace v kroužek svých přátel. Sice věděl, že mu tam bude vyslechnout mnohý jalový hovor, mnohý všední vtip,

ale tentokráte netoužil po samotě svého mládeneckého příbytku. Někdy je taková hospodská zábava zdravou sprchou a vítaným příkrovem, který obestře a stlumí vše znepokojující.

Tak doufal i doktor Tykva, ale nesplnilo se mu to plnou měrou. Milí přátelé v pivnici byli nějak taškářsky naladěni a dobírali si milého Tykvu pro jeho pozdní příchod. Jako by se byli smluvili, podezírali kamaráda z nějakých tajemných spádů, ze záletů, a odhlasovali mu svorně, že mu takové úchylky ze zavedeného pořádku pro budoucnost přetrhnou. A Tykva vzpomínaje, jaký pěkný večer zažil ve společnosti milé paní Vosáhlové, litoval upřímně, že si jeho závěrek tak pokazil. A když se pak doma ukládal na lůžko, připomenul si slova Vosáhlova: Ode dneška za týden je zase sobota... A skoro se na tu sobotu těšil.

V pondělí dopoledne otázal se doktor Čočka Tykvy:

„Nu, mluvil jste s panem Vosáhlem? Byl jste u něho?"

„Vykonal jsem, jak jste mi uložil, spektabile."

„A je to nápadník dědictví po vídeňském Vosáhlovi?"

„Sám o tom neví. Měl prý nějakého strýce, člověka dobrodružného, o němž fama vyprávěla, že se ztratil kamsi do Ameriky. Zdali se kdy vrátil a kam, nikdo neví. Ostatně se zdá, že pan Vosáhlo po žádném dědictví nedychtí. Zdá se, že má svého dost."

Doktor Čočka vztyčil ukazováček pravice:

„Pozor, kolego! To by byla neobyčejně bílá vrána. Ještě jsem nepoznal člověka, který by nestál o dědictví, které by mu kynulo. A kdyby seděl na žocích zlata a diamantů. Držme se vyhlášky úředního listu a pátrejme po původu vídeňského nebožtíka. Rodokmen je důležitá věc. Je-li nebožtík tím ztraceným strýcem a stojí-li dědictví přece za něco, uvidíte, že ani náš pan Vosáhlo ho nezahodí. Ale především tedy původ, spojitost, příbuzenství. Krom toho možná, že se nám přihlásí ještě nějaký jiný Vosáhlo. Víte, kolego, advokát nesmí nic brát na lehkou váhu. Takovéhle procesy já rád vyhrávám."

Tykva se usmál. Znal názory svého šéfa a věděl o něm, že vlastně všechno rád vyhrává.

„A co pak ještě jsem chtěl říci, kolego. Jaký pak dojem na vás dělá pan Vosáhlo? Pěkná domácnost?"

„Velmi pěkná, spektabile. Blahobytná."

„Jsou tam děti?"

„Žádné, spektabile."

„To je chyba, kolego. V každé blahobytné rodině mají být děti. Odejde tatík, odejde mamka, zůstanou dědicové. Jeden z mých bývalých šéfů žil skoro jen z takových dvou, tří rodin. Hleďte, abyste nám pana Vosáhla zachoval, třeba že je trochu divný pavouk."

Doktor Tykva se uklonil.

„Vynasnažím se, spektabile."

„A taky aby nám ho Pámbů zachoval."

„To je skutečně v rukou božích, spektabile," odvětil vážně doktor Tykva.

Ale toho dne čekalo doktora Tykvu ještě něco, čeho se nejméně nadál. Vrátiv se večer z kanceláře domů, aby se převlékl, našel tam psaníčko drobného formátu, které byla pošta odpoledne dodala. Doktor Tykva neměl velikou korespondenci a zpravidla mu vše přicházelo do kanceláře. Málokdo znal jeho soukromou adresu.

Tykva chvíli obracel psaníčko v rukou.

„Kdo mi to píše?" přemítal. „Psaníčko jako kytička, místní známka. Písmo patrně ženské — nemám potuchy..."

Teď vzpomněl na sobotní špičkování přátel v hospodě. Ah, to jest nějaký jejich vtip. A již si umiňoval, že se kamarádům ani slovem nezmíní, že psaníčko došlo. Ale dá si pozor, kdo z přátel se prozradí.

Dlouho otálel, než obálku rozřízl. Ale když to učinil, četl dychtivě:

„Pane doktore, srdečně Vám děkuji že jste mé prosbě vyhověl, že jste mého chotě navštívil. Od Vaší návštěvy jest jako vyměněn. Byl jste mu přímo lékařem. Rozjasnil jste ho, mně se to za celý týden nepodařilo. Těší se na Vaši opětnou návštěvu. Nyní vím, co mu v životě chybělo. Dobrý společník. A ještě krom toho vroucí díky. Nevím, co vše jste spolu mluvili, ale patrně jste se zachoval taktuplně a chevalereskně, pokud se týkalo jeho klamného

podezření. To Vám nikdy nezapomenu. A Vy, prosím, nezapomeňte na sobotu. Jsem přesvědčena, že tyto řádky spálíte. Vaše V—á.“

„Nezklamal jsem ničí důvěru, vážená paní, nezklamu ani vaši,“ zašeptal doktor Tykva, škrtl sirkou a zapálil psaníčko. Hořelo jasným plamenem a hořící papír vydechoval zvláštní vůni. Doktor Tykva držel oktávek za cípek, až si prsty připálil, až se papír v troud rozpadl.

Doktor Tykva se oblékl a vyšel na promenádu a pak na večeři do restaurace. Ale dnes ne mezi kamarády. Dnes chtěl býti sám.

NENADÁLÉ SHLEDÁNÍ.

Když si doktor Tykva umínil, že dnešní večer ztráví kdesi sám, ani mu nepřipadlo, jak nesnadno je za jistých okolností takovému odhodlání vyhověti. Mnohaletý zvyk pravidelných schůzek s kamarády stejného povolání ušil na něj tu povědomou železnou košili, kterou je tak nesnadno shodit a jinou obléci. Bylo mu tak dobře mezi lidmi, z nichž polovici znal ze studií na uviversitě a s druhou polovicí jej svedlo jeho zaměstnání. Věkem si byli všichni skoro rovni, nanejvýš s několika se rozcházel o dva, o tři roky, a od těch — zdálo se mu — mohl získati jen něco nových zkušeností, kterých mu vlastní život ještě nepřinesl. Nikdy mu nepřišlo na mysl, aby hledal nové společnosti. Co by si nakonec vyměnil? Jen by uvykal novým jménům, novým tvářím, uslyšel by snad sbírku jiných vtipů a pořekadel, ale duševní život by se příliš nezměnil, bylo-li lze mluviti o nějakém zvláštním duševním životě v té společnůstce, která jej obklopovala. Všichni druzi stýskali si hlavně na práci, na tu kancelářskou „dřinu“, na malé platy. Těch stesků Tyk-

va zpravidla nesdílel. Práce ho těšila, a čím rozmanitější, tím lépe. Bude na svou příští samostatnost dobře okován. U doktora Čočky byla dobrá škola. Vždyť viděl, kterak se k jeho šéfu i staří jeho kolegové uchylují o radu v nejedné věci, a doktor Čočka každému dobře poradil. Nebo i v tom povolání platilo staré pravidlo: Mnoho lidí mnoho ví.

Jen časem na některý večer vypadl Tykva ze své společnosti. To když ho Čočka jednou za měsíc vyzval: „No, kolego, nešel byste se mnou večer na pohár piva, vína? Dlouho jsme spolu již nikde nebyli. Či nudíte se se mnou?"

Ne, se svým šéfem se Tykva nikdy nenudil. Doktor Čočka vždy vynašel nějaký nový a dobrý pramen, a krom toho když svého koncipienta na takový dýchánek vyzval, taky jej hostil, platil za něj, a to byla dobrá vlastnost. Vládly v starších dobách takové patriarchální a kolegiální poměry mezi šéfy a dobrými jejich „tovaryši".

Ale po prvých dvou návštěvách u Vosáhlů zaklovala v Tykvovi jakási nechuť k tomu obvyklému tlachu v obvyklé hospůdce. Sám si nebyl vědom, kterak vznikla. Tykva si prostě posud jasně neuvědomoval, kterak se pojednou z vyježděných kolejí svého života vysmekl. Z té nové, do nedávna neznámé domácnosti dechlo na něj cosi neobyčejného, čemu by se na počátku rád byl vymkl, co však jej pojednou k sobě podivně připoutávalo. A Tykva ještě si nebyl vědom, že to je zjev paní Emilie Vosáhlové, který jej takovým kouzlem obe-

stírá. Kromě nadání stává se „domácím přítelem" rodiny. Ještě ani o významu toho slova neuvažoval, ještě taky nepocítil, že je docela trpným domácím přítelem. A když spatřil pana Vosáhla poprvé, všeho jiného by se byl nadál než toho. Divně si osud s člověkem zahrává!

Kam tedy dnes zapadne? Kamkoli vleze, všady se na něj někdo může přilepit, a dnes Tykva nestál o nikoho. Zvláště po tom dnešním psaníčku paní Vosáhlové. Bylo mu, když je četl, jako mu bývalo dávno před lety, když dostal nějaký lístek z dívčí ruky. Nebylo jich mnoho a žádný z nich si nezachoval, všechny ty věci dávno vyvanuly. Ruce, které mu kdysi nějaký ten řádek poslaly, dávno řídí vlastní domácnost. Snění mládí se změnilo ve všední život, nač by ty památky byl schovával? Snad si měl zachovati dnešní lístek paní Vosáhlové? Ale když tak uhodila na jeho gentlemanství, nemohl neuposlechnouti. Tykva byl poctivý chlap.

Kam tedy dnes? Několikráte jeho kroky zcela bezděčně zamířily směrem k „jeho" pivnici, ale vždy zase odbočil a tíhl na Příkopy, v tlum lidí, mezi nimiž byl skutečně sám. A když už asi po třetí došel k hotelu u Černého koně, náhle se rozhodl. Byl tam již asi dvakráte s doktorem Čočkou, věděl, jaká to je tichá, velmi solidní restaurace, kde bude docela bezpečen. Tam zapadneš, řekl si.

Dobře jsem si vybral, pochválil si, když se usadil v útulném koutě a když se před ním octla objednaná večeře s pohárem plzeniny. Zde může klidně

o všem přemýšlet. A rozumí se, že nepřemýšlel o ničem než o Vosáhlových.

Již byl pojedl, již dopíjel prvý pohár, když naň od vchodu zavanul svěžejší venkovský vzduch. To se zcela neslyšně otevřely dveře „balancírky" a kdosi přicházel. Tykva nevzhlédl, nechtěje být zvědavým divákem. Ale pojednou kroky na koberci utichly a nad jeho stolem se zatemnilo. A nějaký povědomý hlas pronesl:

„Všeho bych se byl nadál, ale že právě zde zastihneme pana doktora..."

Teď musil Tykva hlavu povznésti a s úžasem viděl nad sebou pana Vosáhla a jeho choť. Rychle se vzchopil, ne — vymrštil se.

„Pane inženýre — milostivá paní — —!"

Tohoto setkání se ovšem nenadál. Vždyť pan Vosáhlo nikam nechodí! A Vosáhlo, jako by mu to na tváři četl, hovořil s úsměvem:

„Divíte se, drahý pane doktore, že mě tu vidíte. Nu ano, bylo dnes krásně a taky mně obzvláště dobře, i řku k paní: Chceš se projít? Viděl jste někdy paničku, která by se nechtěla projít? Hned byla navlečena, měl jsem co dělat, aby mi neutekla. A když jsme se vyprocházeli, ptám se zase: Chceš někde povečeřet? Viděl jste paničku, která by nechtěla povečeřet mimo dům? A tu tedy jsme. Do obyčejné hospody bych ji nevedl, u koně jsem nebyl deset let, ale že vás tady najdeme, je víc než náhoda. Očekáváte snad nějakou společnost? Či je dovoleno přisednout?"

Dva číšníci již odnímali manželům svrchní oděv, klobouk, hůl, kladli na stůl jídelní list.

Paní Emilie zářila jak růže, když Tykvovi vyprávěla:

„Tak jsem dnes byla šťastna, když milý Isidor sám se rozhodl na procházku. Ale že ji tak pěkně zakončíme setkáním s vámi, nemohla jsem tušiti. Isidore, máme šťastný den!"

„Kde bych vás tu byl hledal," hovořil Vosáhlo. „Byl bych vás tušil kdesi mezi pány kolegy, u Pinkasů, u Ježíška nebo kam chodíte."

„Zpronevěřil jsem se dnes přátelům, ale nelituji toho. Dostává se mi vzácné náhrady za jejich společnost."

Tu Tykva řekl svatou pravdu a rád by svá slova byl zdůraznil pohledem k paničce, ale byl opatrný dost, aby se nezaběhl. Díval se na pana Vosáhla a byl potěšen jeho vzezřením i hovorností.

„Jsem tu na nezvyklé půdě," pronesl Vosáhlo rozhlížeje se, „ale myslím, že neškodí časem vystřídati poustevnický život s něčím veselejším. V tom jsem arci mnoho promeškal a nikdy již to nedohoním. Smím-li vám radit, pane doktore, nenásledujte mého příkladu. Nemá se člověk tak nadobro ze života vylučovat. A věřte mi, že cítím skoro výčitky svědomí, když pomyslím, oč jsem taky tuto svou paní připravil."

Ku podivu něžně, jak se toho Tykva nenadál, pohladil Vosáhlo po těch slovech ruku své choti, kterou byla položila na okraj stolu. Panička opla-

tila mu to pohlazení a pýřic se odpovídala stlumeným hlasem.:

„Drahý Isidore, všady mně bylo dobře, kde tobě. A s tebou třeba v poustevně."

„Mlč Emilko, budu-li šťastně zdráv, vynasnažím se, abych ti nahradil, co jsem dřív odpíral sobě a tím i tobě."

Tykva naslouchal a v hrudi se mu rozlévalo teplo. Byl šťasten, že dnes viděl vedle Vosáhla jinou ženu než tehda před klenotníkem vedle sebe. Tento pár manželů byl obrazem spokojenosti, snad i štěstí. Co kdy mohlo pokaliti souzvuk jejich života?

Byla jedenáctá, když se manželé zdvihli k odchodu. S nimi arci taky doktor Tykva, vyžadující sobě, aby je směl doprovoditi.

„Smíte, pane doktore, hlavně proto, že tu bydlíme nedaleko a že vás tedy příliš nezavedeme. A krom toho i proto, abyste cestu k nám nezapomněl a příští soboty zase na nás vzpomněl." A pan Vosáhlo, zatím co se paní Emilie oblékala, nachýlil se k Tykvovi a skoro šeptem dodal: „Taky jste mi něco slíbil, víte, onen vzorec, doufám, že mi jej přinesete."

Skoro již se Tykva domníval, že Vosáhlo na závěť zapomněl. Avšak Vosáhlo nebyl z lidí zapomínavých. Tykvovi nezbylo než přisvědčiti.

Když se Tykva před domem na Senovážném náměstí s manžely loučil, řekl k němu pan Vosáhlo:

„Měl jsem v životě chvíle, kdy se mi zdálo, že začínám znovu žít. Dnešní večer mohu k nim směle připočítat. Děkuji vám za milou společnost i průvod. Kéž by to nebylo naposled.“

POSELSTVÍ DOKTORA ČOČKY.

Ten večer u Černého koně ve společnosti manželů Vosáhlových byl by si doktor Tykva dal nejraději za rámeček, kdyby něco takového bylo možno. Tak sváteční mu byla ta chvíle, a tím vzácnější, že ji způsobila čirá náhoda. Kde by se byl nadál, že se s Vosáhlovými setká v hostinci — a byť i to byla restaurace hotelu tak vynikajícího, do které se po jeho vědomí uchylovaly jen společnosti vybranější a ne lidé namátkou z ulice. Namátkou se tam octl vlastně jen on a blahořečil si, že tam zapadl. Obíral se v duchu včerejším večerem, když druhý den ráno zasedl ke své práci v kanceláři, a všechno mu šlo nějak veseleji od ruky. Snad proto, že mu do té práce stále zaléhal melodický zvuk hlasu paní Emilie Vosáhlové. Jak byla půvabná, když její pohledy spočívaly na choti Vosáhlovi, se zřejmou radostí, že ho vidí v míře tak dobré, a když chvílemi spočinuly s úsměvem taky na něm, na Tykvovi. Jaké kouzlo jest v takových zracích ženiných. Doktor Tykva si vzpomínal, viděl-li totéž kouzlo v jejích zracích taky tehda před lety, když s ní tančil na onom

Hospodářském plese, a zdali mu rozuměl. Ale tehda byla slečna Emilie ještě mladičká, nezkušená dívka, která se dala unášet jen rozkoší plesu a jejíž vlídnost platila stejně všem tanečníkům. Její srdce podobalo se tehda ještě nerozpuklému květu, který pro nikoho nezahořel plným ohněm a vůní, a pak už ji Tykva nikdy nespatřil. Teprve pan Isidor Vosáhlo směl a mohl utrhnouti to rozkvétající poupě, muž, který dovedl slečnu Emilii zahrnouti vším blahobytem a přepychem.

Doktor Tykva zamýšlel se do té minulosti, která mu teď připadala tak dávnou, a přemítal o všem bez hořkosti, třeba že s pocitem jisté teskli-vosti, že tenkráte nevěděl, co se svým mládím počíti. Slyšel nejednou z úst doktora Čočky, že mladí lidé zpravidla nevědí, kudy kam se svým životem a že se jim oči otvírají teprv když je pozdě.

„Ale vždyť já jsem svůj život nepromarnil!" zvolal tu Tykva k sobě. „Mým úkolem především bylo studovat, studovat, abych byl v náležité lhůtě hotovým člověkem. Nějaké předčasné zamilování mohlo mě svést na scestí, já bych byl utratil všechnu mízu mládí a chuť ke zkouškám nemoudrou romantikou. Kterákoli dívka by byla vedle mne ponenáhlu uvadla, a já bych byl zůstal věčným kandidátem."

Znalť Tykva mezi svými vrstevníky nejednoho, který vyklouznuv tak s kolejí nedošel cíle svého a život jeho byl pak naplněn věčnou nespokojeností.

Tak v Tykvovi bojoval cit s rozumem, ale byl to zápas klidný, nekrvavý. Nakonec řekl si milý doktor:

„Co tam, to tam. Nemáš si co vyčítat. Pracoval jsi, jak ti bylo stanoveno, a před tebou je všecka budoucnost. Kdož ví, co ti přinese dobrého."

Při tom při všem byl Tykva rád, že má dnes klidný den. Nečekalo ho žádné stání u soudu. Bylo na dnešek jen jediné, a to si vzal na starost sám doktor Čočka, poněvadž to bylo něco velmi zamotaného. Tak seděl Tykva ve svém pokojíku, pilně koncipoval a kladl své „slohové úkoly" — jak tomu říkal — na malý stolek po levé ruce, odkud si je písaři odnášeli k opsání načisto. A když se zbavil věcí nejnaléhavějších, sáhl do podložky a vyňal odtud vzorec závěti, o který jej pan Vosáhlo včera upomenul. Bedlivě jej přečetl, tu tam poopravil a vsouvl pak do obálky, aby jej příležitě Vosáhlovi odevzdal.

„To bude v sobotu," pravil k sobě, „nepřijde-li pan Vosáhlo dříve sám. Dlouho již se u nás neukázal."

A sotvaže si to Tykva domyslil, ohlašoval mu nejstarší písař návštěvu pana Vosáhla.

Tykva se vzchopil, uvítal klienta, který již vstupoval.

„To jsme se dlouho neviděli," pronášel Vosáhlo neobyčejně bodře a podával Tykvovi celou ruku. V levici nesl obdélnou kabelku „servietu", kterou si kdysi byl přivezl z Paříže. Viděl ji tam u všech advokátů při soudech, u všech notářů, žur-

nalistů, slovem u každého, kdo s sebou nosí nějaké papíry. Aktovky tehda ještě nebyly v Praze známy. Pan Vosáhlo si na této své pařížské vymoženosti velmi zakládal.

Doktor Tykva přisunul klientovi židli.

„Děkuji vám. Nebudu vás dlouho zdržovat. Hlavně vám přináším povědomé státní papíry pro onu dívku v Plzni a prosím, abyste je tamnímu soudu poslal. Krom toho vám nesu dva procísky pro porušení mých patentů. Domáhal jsem se nápravy po dobrém, ale marně. Z těchto papírů zde a z mých poznámek a vysvětlivek seznáte, oč běží. Jsou ve všech oborech pytláci. Dlouho dost jsem byl shovívavý, konečně jsem pozbyl trpělivosti. Zakročte se vším důrazem, žalujte a naléhejte na konfiskaci padělků. Arci taky na příslušnou náhradu. Někdy člověk musí vycenit zuby, aby došel svého práva. Musím se bránit proti vykořisťovatelům mé práce, na kterou jsem vynaložil dlouhá léta a všechen svůj důmysl. Snad vám ten obor bude nový, ale zapracujete se do něho a snad vás bude i zajímat. A někdy později můžete být i specialistou pro takové právní případy. Povím vám o všelikých záludech konkurence, až se podivíte. Dokud žiji, dovedu se ubránit, jen mě hněte pomyšlení, že by má paní mohla být někdy zkracována. Ale již jste mi slíbil, že se jí vždy svědomitě ujmete. To mě uklidňuje."

Doktor Tykva na souhlas jen hlavou přikývl.

„A nyní, pane doktore, připravil jste mi vzorec, jejž jste mi slíbil?"

„Připravil, pane inženýre, a byl bych vám jej přinesl."

A doktor Tykva sáhl po obálce.

Vosáhlo vztáhl po ní ruku.

„Výborně, pane doktore, odnesu si to. Není radno odkládat věci, které člověk může zavčas vykonat. Až mě navštívíte, snad vám již odevzdám svůj opis."

Isidor Vosáhlo vložil Tykvův koncept do kapsy a zdvihal se. Oblékaje svrchník mluvil:

„Včera po návratu domů ještě dlouho jsme s paní hovořili o tom milém večeru a libovali si setkání s vámi. Někdy nejlépe se vydaří taková náhodná věc. Dávno jsem odvykl ponocování v hostincích — vlastně jsem to nikdy nepěstoval — a vidíte, neublížilo mi to. A řekli jsme si, jak by bylo příjemné, kdyby se to časem opakovalo. Ale o tom si ještě povíme. Neškodí jednou za čas vybočit z obvyklých kolejí jednotvárného života — a věřte mi, můj život, náš život je skutečně jednotvárný."

Vosáhlo pomlčel a po chvilce řekl hlasem stlumeným:

„Víte, drahý doktore, kdybych měl rodinu, bylo by jinak. Jak by se mi byl život utvářil! A nám oběma."

Na to Tykva neměl odpovědi, ale chápal ten stesk. A Vosáhlo louče se pronesl ještě tlumeněji:

„Věřte mi, líto mi je paní, která tak osamí, až já jednoho dne odejdu."

Jako by chtěl cosi zaplašiti, přemnul dlaní čelo a řekl obvyklým hlasem:

„Nezapomeňte na sobotu, drahý pane doktore. Snad už vás nemusím zvláště zvát."

„Jenom neomrzím-li vás, pane inženýre —"

„Ne-li my vás, vy nás ne. Na shledanou, pane doktore!"

Doktor Tykva doprovodil pana Vosáhla až k východu a zamyšlen se vracel ke svému stolu. V hlavě se mu jen rojilo. Chtěl ihned započíti s podáním k plzeňskému soudu, ale v tu chvíli se nemohl soustřediti. Zatím pečlivě uzamkl státní papíry Vosáhlovy do železné skříně a řekl si: „Odpoledne je taky den. Ještě tu máme nějaké drobné akcidence. A starý snad mi taky s ničím nepřijde."

Nenadál se doktor Tykva, že mu „starý" přijde s něčím ještě dopoledne. Ale přišel. Bylo již nedaleko poledne, když Tykva zaslechl, že se doktor Čočka vrátil od soudu. Jen pootevřel tapetová dvířka, aby se podíval, zda je Tykva posud ve svém pokojíku, a zvolal:

„Neutečte mi, kolego, rád bych s vámi důvěrné slůvko! Jen co si tady něco poznamenám."

Hlavně však chtěl vyčkati, až všechen personál z veliké kanceláře odejde k obědu, aby nikde nebylo zvědavého ucha.

„K službám, doktissime," odpověděl Tykva. Neměl naspěch, hladu ještě necítil.

Netrvalo dlouho, kdesi vyzváněli poledne, židle ve veliké kanceláři vrzaly, několikeré kroky za-

dusaly, personál se vytrácel, všechno ztichlo. Teď tedy doktor Čočka opět otevřel dvířka a zavolal:

„Tak tedy, smím-li prosit, kolego."

Tykva se vzchopil, několika kroky byl ve „svatyni" Čočkově.

„Poslušně se hlásím k rozkazu," řekl humorně a pravicí salutoval.

„Žádný rozkaz, drahý kolego, jen rada. A dobrá rada — jste-li dobré radě vůbec přístupen."

„Od vás vždy, spektissime," odpovídal Tykva s úsměvem.

„Uvidíme," zasmál se Čočka. A měře Tykvu od hlavy dolů, povelel:

„Narovnejte se! Srazte paty, vypněte prsa!"

„Co to doktissime? Je to asentýrka? Já už svůj rok odsloužil, jak víte, a jsem c. k. poručík v záloze."

„Jste chlapík," řekl Čočka s uspokojením, „chlapík, povídám, k pohledání. A teď si sedněte. Je to asentýrka, kolego, ale ne na vojnu, leda na veselou."

Doktor Čočka díval se na Tykvu jaksi taškářsky, jako by mu dával hádat, co s ním zamýšlí. Ale Tykva arci nic nechápal, a tu náhle Čočka vyhrkl:

„Chci vás oženit, kolego, a dobře oženit."

S tváře Tykvovy vyprchal úsměv, svaly v ní ztuhly.

„Jaký to je žert, spektabilis?" pronesl jako z donucení. A když Tykva řekl spektabilis, tu bylo zřejmo, že mluví nesmírně vážně. Docela po domácku a skoro kamarádsky říkal jen spektabile.

„Žádný žert, nýbrž světitá pravda, kolego. Díváte se na mne jako vejr. Oženit vás chci."

„Nevěděl jsem, spektabilis, že máte taky koncesi na prostředkování sňatků."

„Ještě nemám, ale zadám si o ni hned, podaří-li se mi s vámi první pokus," taškařil doktor Čočka. Hned však zvážněl a řekl jiným tónem:

„Nic naplat, kolego, mám pro vás nevěstu. Hezkou, hodnou, vychovanou, a co nejhlavnější, s pěkným věnem: padesát tisíc zlatých na dřevo, jakmile bude ruka v rukávě. Co tomu říkáte?"

„Říkám — a nehněvejte se — proč tedy si ji nevezmete vy?"

„Mne ona nechce, a nedivím se jí. Uznávám, že jsem pro ni už trochu zamřelý. Je jí dvaadvacet let — pro vás jako stvořená. Abyste mne nepodezíral, že snad pracuji na provisi — byl jsem požádán, abych u vás zaťukal."

„Ale že právě vy, sám — —"

„Rozumím vám, sám starý mládenec. Dobře máte, staří mládenci nevěsty nedohazují, to dělají jen lidé, kteří sami již mají ohlávku na krku. Aby taky jiní užili. Ale já konám jen přátelskou ochotu. Všechno vám povědět nemohu, zaručil jsem naprostou důvěrnost. Co mohu povědět: tatík je starý kolega, advokát na venkově, v hezkém, lidnatém městě. Syna nemá, jen dceru. Co udělá s kanceláří, až konečně zestárne? Rozšafný táta, přiženil byste se na kancelář, abych tak řekl. Dobře zavedenou. Zná vás, viděl vás kdysi u soudu, líbíte se mu. Ba,

zdá se mi, že i slečinka vás někde viděla, a taky jí se líbíte. Vím, že u mne kosti nesložíte, že mi po advokátní zkoušce dáte adié. Jen proto jsem se v to poselství uvázal. No nemusíte hned odpovědět, máte dost času na rozmyšlenou. A pak už se nějaká ta schůzka uspořádá, docela jen jako nahodile, beze všech závazků. Myslím, že jsem vám pověděl dobrou novinu, kolego. A kožich mi dát nemusíte, víte, že kožich mám a doufám, že s ním vydržím do smrti. Tuze vesele se netváříte — no chápu, letí vám hlavou písnička: oženíš se jednou, tvářičky ti zblednou. Ale nevěřte písničkám a nezmeškejte přívoz. Do padesátky je svoboda krásná, ale potom omrzí. Podívejte se na nás invalidy. A hlavně, měl byste po starosti. Tak tedy, dobře se na to vyspěte. Za čas mi odpovíte."

Pravdu měl doktor Čočka, že Tykvovi nebylo do smíchu. Snad, snad kdyby s tím byl šéf přišel před čtvrtlétem. Dokud se nesetkal s paní Emilií. Ale což je možno, aby byla ještě jedna taková bytost na světě?

Sice poděkoval Tykva šéfovi za dobrou vůli, ale nesmírně znepokojen, rozladěn, rozkolísán odcházel z kanceláře. Bylo mu, jako by jakési tajemné moci metaly o něj kostky. Přece jen kdyby si byl tehda v Hospodářském plese dodal kuráže — — Ale pozdě bycha honit!

ZAJÍŽĎKA DO PARDUBIC.

Neděle ubíhaly, měsíc, dva měsíce tak uplynuly, doktor Čočka zatím o ničem se nezmiňoval, o Tykvovu odpověď stran doporučené nevěsty neusiloval. Tykva byl tomu rád. Zatím aspoň s téhle strany má pokoj. A zatím tedy skoro každé soboty chodil do domácnosti Vosáhlových. Avšak ponenáhlu jej tyto pravidelné návštěvy počaly tísnit. A nejednou k sobě promlouval:

„Dostal ses do nějakého křivého postavení, kamaráde milý. Jaký to má všechno účel? Díváš se sice rád na paní Emilii, rád posloucháš její milý hlas, ani hovory s jejím chotěm snad ti nejsou bez prospěchu. Je pln odborných vědomostí a zkušeností, z nichž v tobě ledacos pro budoucnost uvázne, ale kam to všechno má vésti? Jsi tu přec jen pátým kolem u vozu, mezi tebou a půvabnou paničkou je nepřekročitelná mez. Ani slovem, ba ani pohledem jí nesmíš dáti najevo, co všechno pro ni cítíš. Každý tvůj neopatrný pohled by mohl být zachycen jejím chotěm — a byl by osudným pro ni. A krom toho, Jaromíre: upadl jsi v jakousi služebnost. Ne-

jsi již pánem sebe sama a svého času, jako jsi býval. Sobotu co sobotu musíš obětovati té návštěvě. Ty sice přinášíš do domácnosti Vosáhlových jakési zveselení, ale sám při tom trpíš. Je na čase, abys to přetrhl, nějak slušně skončil. Dej valet přeludu, než tě ďábel pokušení obestře nadobro svými sítěmi."

Takováto kázáníčka opakoval k sobě Tykva častěji a častěji, skoro po každé, když se vracel z domu Vosáhlových, a přemítal, jak by se z toho pokušení zachránil. A jednoho večera, když po takové návštěvě dlouho chodil po ulicích, lokaje chladný noční vzduch, aby mu z hlavy dokonale vyvanulo vše, co mu ji v blízkosti půvabné domácí paní naplňovalo, připadla mu i myšlenka, aby se ze všeho vytáhl změnou působiště. Aby odešel z Prahy, do nějaké venkovské kanceláře, do prostředí naprosto jiného, kde by na své nezaviněné pražské dobrodružství zapomněl.

Nikdy na odchod z Prahy nepomyslil, a když v něm teď ten nápad rázem vytanul, až se ho zalekl. Z Prahy? Do které za všechna léta v ní ztrávená téměř vrostl? Ale toť by bylo jako skok z tonoucí lodi do moře. Jaromíre! Obětovati vše, co ho na Prahu poutalo! Přátele, zvyky, všechna spojení. Začínat kdesi na jednotvárném venkově nový život. Sice z Prahy mnoho nemá, ale kdyby se z ní vzdálil, stále by po ní toužil, byl by nespokojen.

Dlouho se tím nápadem neobíral. Přemýšlel o jiném východisku z té své nesnáze. Umiňoval si, že ponenáhlu své návštěvy u Vosáhlů omezí. Omluví

se panu Vosáhlovi nějakým nepředvídaným zaměstnáním pro prvou sobotu, pak pro třetí, pak pro pátou, a konečně mu poví, že se ponenáhlu musí připravovati na zkoušku advokátní. Na tu má sice ještě plné dva roky času, ale tomu pan Vosáhlo nerozumí. Vysvětlí mu, že se musí zabrati zas do všech zákonů, zopakovati je, aby byl pro všechny případy dobře okován. Nemůže věděti, jaké otázky mu zkušební komisaři dají, jaké procesy mu k řešení předloží. Bylo by osudné, kdyby takový starý kandidát v něčem uvázl. Ano, tak to udělá.

A když Tykva k tomuto konci dospěl, zhluboka oddechl, jako by z nesmírných rozpaků byl vyvázl. Nešťastná klenotníkova skříně, před kterou se tehda v masopustě byl zastavil! Ta byla původem vší jeho nynější tísně. Však se Tykva po tom osudném setkání již ani do jediné nepodíval.

Ani netušil, že již pro nejbližší sobotu se bude moci omluviti nepředvídaným zaměstnáním.

Bylo někdy v úterý či ve středu, když ho k sobě povolal šéf doktor Čočka.

„Nehněvejte se, milý kolego, ale na sobotu musíte vyrazit z Prahy. Musíte mě zastat na venkově. Chtěl jsem tam jeti sám, ale zatím a krom všeho nadání mi ustanovil soud na sobotu stání v příčině toho rušení držby. Od počátku jsem si to vzal sám na starost a rád bych to sám dodělal — a rád bych to vyhrál, o tom snad nepochybujete."

„Ne, o tom nepochybuji, spektabile," přisvěd-

čil Tykva s úsměvem, ale bylo zřejmo, že se nerozpomíná, oč běží.

„Vždyť to taky znáte, kolego. Kdysi jsem vám diktoval některé poznámky své a vy jste pak vypracoval rozklad o té věci. Je to pořáde ten nešťastný fabrický komín, jejž si náš klient Pazour postavil na cizím pozemku."

„Komín?" protáhl Tykva.

„No komín, kolego, komínovatej komín. Potřeboval pro svou fabriku nový komín, a postavil jej na cizím. Na takovém pitomém cípu, o kterém se domníval, že patří k jeho parcele. Byl to sporný kousek půdy, bylo o to dlouhé tahání. A teprv když komín stál — žádná hračka, dvanáctimetrový — zbouřil soused Klepeto kde jakého geometra, dal prošťourati gruntovní knihy až do Marie Terezie, a tu se objevilo, že cíp skutečně náleží Klepetovi. A ten teď požaduje za cíp deset tisíc anebo komín zbourat. No považte si, máte zbourat dvanáctimetrový komín, který stál několik tisíc?"

Tykva se usmál.

„Ne, to bych si netroufal. To je kus nemilé práce."

„Vidíte, já taky ne. A Pazour teprv ne, protože komín potřebuje. Ale deset tisíc taky nechce dát, nabízí tři — a já to mám srovnat. Rovnejte takového Pazoura s Klepetem. To jsou dva paličáci. Tam tedy musím já. A na sobotu je v Pardubicích dražba na veliký objekt, usedlost s mlýnem nedaleko města. A naše záložna tam má značnou

pohledávku — a není v první hypotece, hrom do toho! Jest obava, aby nevyšla nějak na prázdno, třeba s částí. Tedy musíte ven a dražit spolu, aby se to neprodalo za pakatel. Kolego, máte veliký úkol. Šikovně dražit, až to vyleze tak vysoko, že bude záložna kryta. Odpoledne vám všechna akta vyhledám, prostudujte je. Myslím, že bude dražiti taky tamní doktor Karfiol, zase za nějaký domácí ústav. K tomu se především obraťte, promluvte s ním rozumně, nějak to vyjednejte, aby dražba dobře dopadla. Až to vyleze asi na stodvacet tisíc, můžete to pustit komukoli. Pak bude záložna kryta. Kolego, zlatý metál, když to uspokojivě vyvedete. Abyste nezmeškal ranní vlak, nejlépe, když pojedete v pátek odpoledne. V Pardubicích na Veselce dobře přespíte. A kdybyste se chtěl podívat na Kunětickou horu, můžete tam zůstat do neděle. Stojí to za podívání, krásná vyhlídka do kraje. Stará zřícenina, prý tam bývali taky nějací loupežníci, ale to je dávno, nemějte z nich strach. Odpoledne si o tom ještě povíme, zatím dobré chutnání."

Doktor Tykva odcházel s dobrou myslí. Odpůldne napíše panu Vosáhlovi lístek, že ho povinnost volá z Prahy. Ale pošle tu omluvenku až ve čtvrtek, pro všechnu jistotu. Aby snad pan Vosáhlo nepřeložil sobotní dýchánek na jiný den. Byl skoro vesel, když odpůldne zasedl ku práci. A dokáže Vosáhlovi, že jeho omluva není planou vytáčkou. Pošle mu i z Pardubic lístek s uctivým pozdravem. Aby viděl, že je skutečně na daleké míle z Prahy.

Do pátku byl na cestu připraven, v malé kabele bylo zchystáno vše, čeho na den nebo na dva mimo dům potřeboval, před polednem toho dne vyslechl a zapamatoval si všechny rady šéfovy.

„Hlavně mi nezapomeňte pozdravovat upřímně doktora Karfiola. Je to taky starý kolega, zdá se mi, že jsme z jednoho ročníku. Soudím, že přijedete do Pardubic časně dost, abyste ho ještě před večerem navštívil a s ním porozprávěl. Zasvětí vás do místních poměrů, poví vám, co a jak, uraďte se s ním o strategickém tažení. To víte, že našinec na takovou dálku do všeho jasně nevidí. Tuhle v obálce máte peníze na vadium, pro všecko o dvě tisícovky více. A kdyby vám to nakrásně za stodvacet tisíc přiklepli, žádné neštěstí. Však to pak prodáme. Jen aby se naše záložna nedostala do úzkých."

Doktor Tykva vyslechl ještě mnoho dobrých ponaučení, šel s chutí k obědu a těšil se na ten výlet. Snad i na ty Kunětice se podívá, když bude tak nablízku. Jel raděj časnějším vlakem, aby nemusil doktora Karfiola obtěžovat v samý večer, z nádraží rovně zamířil na Veselku, vyhledal si pokoj, upravil se, vyptal se na příbytek doktora Karfiola a zamířil k němu.

Milý šéfův kolega seděl ještě v kanceláři a byl — jak se Tykvovi zdálo — mile překvapen, že si na něj doktor Čočka vzpomněl. Když Tykva vstoupil, skládal právě nějaký telegram a pečlivě jej ukládal pod těžítko.

Tykva netušil, že to je telegram od doktora Čočky, jímž oznamoval Karfiolovi zcela stručně:

„Kolega Tykva jede do Pardubic s příslušnou informací."

Skoro se Tykvovi zdálo, že je Karfiol v nějakých rozpacích. Ale hned je zaplašil a povstal na uvítanou:

„A to mě těší, že se milý pan kolega Čočka zas jednou ozval. Škoda, že nemohl sám přijeti, dávno již jsem se s ním nesetkal. Byli bychom si zas oživili svá universitní léta. No nehněvejte se, pane kolego, jste mi rovněž srdečně vítán. Doktor Tykva, pravíte? Arci, vy jste šťastně mlád, my s doktorem Čočkou pocházíme ze starých časů, pamatujeme ještě numerus clausus. Mnoho se od těch dob změnilo. Kde jste se ubydlil? Na Veselce? Škoda, že mne o tom váš milý šéf dříve nezpravil. Máme pokoj pro hosty prázdný, byl bych si pokládal za čest, abyste přespal u nás. Tak tedy až někdy jindy, povede-li vás cesta zase do Pardubic. A kde pak večeříte? Na Veselce se jídá dobře, ale prokázal byste mi velké potěšení, kdybyste přijal mé pozvání na skrovnou občanskou večeři. Porozprávěli bychom si hezky důvěrně a bez všetečných očí a uší o zítřku. Co tomu říkáte? Nu, řekněte ano, zatím si vyjdeme na kousek procházky a vrátíme se k nám. Na Veselce mají vždycky hostí dost."

Takového přívětivého uvítání se Tykva nenadál. Tonul v rozpacích, okolkoval poněkud, ale konečně tedy pozvání přijal. Doktor Karfiol byl za

minutku oblečen, ztratil se na chvilku jen do své domácnosti, patrně aby tam vše zařídil, a pak vedl hosta po městě i za město, aby mu vše pomátné ukázal. A když se pánové o půl osmé vraceli, vedl Karfiol Tykvu o patro výše, do bytu a rovnou do jídelny, kde již na stole stály čtyři příbory s příslušnou garniturou číšek. Než se doktor Tykva rozhlédl, vstoupily do jídelny dvě dámy a Karfiol stručně seznamoval:

„Náš milý host z Prahy, pan doktor Tykva, a moje rodina, tuhle má milá žena a tuhle naše dcera Ema. Víc nás není, ale stačíme si."

Doktor Tykva pozdravil obě dámy, oběma ruku políbil, a pokusil se o rozpačitou omluvu, že tak nenadále vpadl do domu. Ale paní doktorová jej přerušila:

„Žádné omluvy, pane doktore. Jsme vám vděčni, že jste přijal pozvání mužovo, on sám skoro nikam nechodí, žijeme tak trochu jako poustevníci. Host z Prahy je nám velmi vzácný, muž rád slyší o Praze, kam jen zřídka zajíždí, když ho volá povinnost k soudu. A přijměte zavděk tím, co vám naše venkovská kuchyně může poskytnout. Zítra bychom vás byli mohli lépe uctít, zítra tu máme trh."

„Ženuško milá," vpadl doktor Karfiol, „žádné dlouhé úvody. Myslím, že pan kolega z Prahy dávno vytrávil a má chuť. Eminko, pomoz mamince. Mám sám notný hlad. A vy sedněte, milý pane kolego. Tak. Až pojíme, budete mi vyprávět

o Praze, o svém šéfovi, jak žije, kam chodí, chodíte-li někdy s ním a tak dále. Vždycky okřívám, když na mne kus toho milého vzduchu pražského zavane. Vystupuje přede mnou dávné mládí, staří kolegové, všechen studentský a koncipientský život, pražské zábavy, bály v zimě a v létě výlety — ach, kam to všechno větrové zaváli! Ale nemyslete si, že jsem tu nespokojen. Právě naopak, docela spokojen. Dobře se mi daří, práce mám hodně, zdrávi jsme — a co chcete víc? Na počátku ovšem se mi trochu stýskalo, ale dost brzy jsem uvykl, hlavně když jsem se oženil. Před lety rád jsem do Prahy zajížděl, nu, nevyhýbám se jí ani teď, ale věřte mi, když mě tam nějaké jednání zdrží přes noc, dokonce snad přes dva dni, již se nemohu ani dočkat, až se zas doma octnu. Tak člověk uvykne novému bydlu a sroste se svou domácností. Okřívám Prahou, ale po Praze zas okřívám ve svém zdejším domově. Sice taky zde utíká život, jako vám tam, ale přece ne tak splašeně. Mohu říci vděčně, že se mi život vydařil."

Vše to povídal doktor Karfiol tak bodře, upřímně, že Tykvovi připadalo, jako by jej dávno znal a jako by se s ním včera nebo předevčírem byl rozešel. A snad ještě by chvíli byl vyprávěl, ale již se zas otevřely dveře jídelny, a paní doktorová i slečna vnášely mísy s večeří a za nimi dívka služebná vstupovala ostýchavě se sklenicemi piva.

„A teď, pánové, berte si a jezte. A vy, pane doktore, nedejte se pobízet. Uděláte radost muži

i mně. Snad víte, že je v Pardubicích dobrý perník, ale vařit zde taky umíme.“

Doktoru Tykvovi bylo velmi příjemně. Vzpomněl na své venkovské mládí a zdálo se mu, jako by k němu mluvila maminka nebo některá z těch milých, upřímných tetiček o pouti neb o posvícení. A teď si v duchu přiznával:

„Byl bys to vyvedl hloupost, kdybys byl pozvání páně Karfiolovo odmítl!“

VEČÍREK U KARFIOLŮ.

Z návštěv u Vosáhlových měl doktor Tykva jistý cvik, kterak si počínati jako host v rodině. Ale tuto hned od počátku pociťoval, že je v těch dvou domácnostech veliký rozdíl. U Vosáhlů přes všechnu vlídnost hostitelů obklopoval ho jistý chlad, tuto u Karfiolů bylo mu mnohem volněji, útulněji, tepleji, ač zde seděl poprvé, ač o celé té rodině do dneška nevěděl. Bylo to hlavně zásluhou doktora Karfiola, který se k němu choval jako starý známý, jako kamarád.

Taky způsob, jakým jej přijala paní Karfiolová, nasvědčoval, jak upřímně vítá nenadálého hosta. A hostitelka velmi se mu líbila. Panička mohla být mezi čtyřicítkou a padesátkou, ale nikterak nepřekypovala tělesností. Při své úměrné, zaoblené štíhlosti vypadala o léta mladší, ale tím si Tykva hlavu nelámal. Usuzoval jen, že jest paní v nejlepším vyzrání ženství a žádná „stará maminka". Z tmavých zraků vyzírala rozšafnost a dobrota dokonalé hospodyně, ale i výraz ženy, která dovede přemýšleti též o jiných věcech a nejen o dobrých polévkách a omáčkách.

Na dceru manželů Karfiolových se nechtěl příliš všetečně dívat, přece však mu neušlo, že se vydařila po matce. Zdědila po ní štíhlou, pružnou postavu, tmavé oči, bohaté vlasy, jiskrný veselý pohled a především nenucenost chování. A když prve pronesla několik slov na uvítanou, zalahodil mu zvuk jejího hlasu velmi příjemně. Zdálo se mu, že hlas podobného zabarvení již někdy slyšel. A své pozorování shrnul si jen ve dvě slova.

„Milá dívka!"

Doktor Karfiol upozorňoval Tykvu na nejlepší sousta na míse a dobrácky mu domlouval:

„Tuhle ten kousek, pane kolego. A držte se statečně. Způsobil byste naší matce lítost, kdybyste se upejpal. Domýšlí si něco na své kuchařské umění a má největší radost, když se jí mísa vrací do kuchyně prázdná. Ostatně vám mohu říci, že mne moje panímáma ještě nikdy nezahanbila a že dovedla uspokojiti i jazyky velmi mlsné."

Všechno to povídal bodrý advokát svému hostu jako zcela důvěrně, hlasem stlumeným, jako by tu jeho choť neseděla, čemuž se Tykva v duchu usmíval. Tušil, že tohle jest páně Karfiolův obvyklý způsob. Ovšem, že paničce ani slova neušlo. Upřela na chotě pohled zdánlivě káravý a napomínala ho:

„Nic ty mně nevychvaluj, muži. Je na panu doktorovi, jaké mi dá vysvědčení chutí svou. Ty někdy samou roztržitostí ani nevíš, co jíš."

„Ale jen to zkus, mamičko," odpovídal advokát, „a podstrč mi něco nezdařilého. Hned uvidíš,

jak všechnu roztržitost se sebe setřesu.“ A nakloniv se k Tykvovi, brumlal k němu jako dříve: „Víte, naše matka těžce nese, když ji za každé dobré sousto hned nepochválím. Je nesmírně ctižádostiva. A tohle snáším už asi pětadvacet let!“

Ale již sklonil hlavu a zabořil se do svého talíře.

A paní Karfiolová řekla v líčeném pohněvání:

„Tady si ho vemte, našeho tátu. On snáší! Podívejte se na něho, kterak jest utrápen.“

Tykva se nad touto umělou manželskou potyčkou víc a více usmíval a bezděky pohlédl na slečnu Eminku. Jako by se jí byl dotkl magnetem, taky ona k němu vzhlédla. Oči jen jí hrály, když k němu přes tabuli pronesla:

„Neříkejte to nikomu, pane doktore, ale takovéhle polemiky rodičů musím slýchat přes den — a pak mám být dobře vychovaná.“

Teď už se Tykva neubránil upřímnému zasmání. Smál se i doktor Karfiol, smála se paní Karfiolová a v tom smíchu povídala Tykvovi:

„Ale to jste zapadl do pěkné rodiny, pane doktore. A vynaložili jsme na tohle zdárné dítě, co jen jsme mohli a dovedli.“

Na broskvových tvářích „pokáraného“ dítěte se kroužily rozkošné důlky, až Tykvovi u srdce jihlo. Ještě před hodinou ho pojímala obava z nudného večera, ale teď vděčně vzpomenul na šéfa Čočku, že ho do Pardubic poslal a že mu poradil, aby doktora Karfiola hned po příjezdu navštívil. To jest večer k nezapomenutí.

Po tom žertovném úvodě plynul již hovor jako voda. Doktor Karfiol měl spoustu otázek na Prahu a její život, host neúnavně vyprávěl a čerpal z paměti své, co jen stálo za zmínku. Panička i dceruška pozorně naslouchaly a jejich zraky jako by si Tykvu fotografovaly.

Když se Tykva na chvilku odmlčel, otázal se ho Karfiol:

„Byl jste už někdy v Pardubicích? Znáte naši končinu?"

„Toliko ze zeměpisu, pane doktore. A jinak z novin a z vyprávění. Máte tu krásnou přírodní dekoraci, Kunětickou horu. Však mi šéf doporučoval, abych se na ni třeba v neděli podíval. Možná, že to udělám."

Doktor Karfiol mrskl okem po své choti a setkav se s jejím pohledem, řekl horlivě:

„Ale to je náhoda, pane kolego. Právě jsme zamýšleli, že si tam zas jednou vyjedeme. A neděle je nejvhodnější. Vezmeme vás s sebou. Kunětická hora stojí za návštěvu, výhled v labskou rovinu je ohromný. A přišel jste včas, abyste památnou horu vůbec ještě zastihl. Lámou z ní kámen, rozvážejí na všechny strany. Půjde-li tak dále, spadnou nám zbytky hradu, zmizí nám hora, krajina přijde o svou ozdobu. Tedy ujednáno, v neděli pojedeme. Uvidíte, co u Prahy nenajdete. A abych nezapomněl, kolego, zítra poobědváte u nás. Již jste slyšel od naší matky, že zde máme trh — nějaké sousto se v něm pro kuchyni najde."

„Ale račte prominout, pane doktore," pronesl v nesnázi Tykva, chtěje odpírati. Karfiol však mu nedal domluvit.

„Žádné ale, pane kolego! My venkované jsme rádi, když polapíme hosta a dobrého společníka, dlouhý čas pak na to vzpomínáme. Leda řeknete-li upřímně, že vám u nás není volno, pak vás propustíme."

„Pane doktore —" ozval se zas Tykva, a již z těch dvou slov vyznívalo vyvrácení domněnky Karfiolovy. Ani teď se nedostal dále. Maně pohlédl na slečnu Emu. Zdálo se mu, že i její oči ho zvou, a tedy umlkl.

„Ženuško," řekl Karfiol rozhodně k choti, „nezapomeň, pan doktor Tykva nás poctí. A připrav oběd o hodinu později pro případ, že by se dražba nějak protáhla. Ale nemyslím. Je sobota, budou s tím spěchat."

Obraceje se zas k Tykvovi, vykládal mu:

„Víte, pane kolego, sobota je pro nás parný den. Přicházejí na trh strany z venkova a při tom si vyřizují taky advokáta. Ale mám dobrého zástupce, našeho pana Kobylku. Je to starý mládenec, u mne již deset let, rozběhl se sice kdysi na doktorát, nepřeskočil však, spokojil se s dvěma rigorosy; ale jurista výborný, vstrčil by do kapsy několik diplomovaných. Takový starý doktorand je pro kancelář perlou."

V tu chvíli zdvihly se obě dámy, chápaly se prázdných talířů a vynášely je z jídelny, čímž na

mžik přerušily výklad páně Karfiolův. Ale když za nimi dveře zapadly, pokračoval:

„Máme dva písaře, a když někdy práce přituhne a chvátá, vypomáhá nám dcera, Ema. Je hbitá, pozorná písařka, a má velmi úhledné, čitelné písmo, skoro mužské."

Doktor Tykva vykulil oči:

„Ale to je zajímavé, pane doktore. A neznudí slečnu ta jednotvárná práce?"

„Právě naopak, těší ji, že může býti otci užitečna. Pídí se po práci. Vypisuje mi taky z žurnálu na konta partají, po novém roce pomáhá mi psát účty pro strany. Vždy jsem litoval, že u nás posud nejsou děvčata připuštěna ke studiu. Byl bych ji dal na gymnasium a pak na práva. Byla by mi bývala pravou rukou. Vždyť se časem i o nějaký drobný koncept pokouší."

„Ale to je velmi zajímavé," opakoval Tykva. „Že některé letnější slečny v kancelářích vypomáhají, ani v Praze není žádnou vzácností, ale že slečna tak mladá — —"

„Vidíte, je tomu tak. Nikdy jsem jí do toho nenutil. Ale holka sama, vidouc, kterak ještě po kanceláři zápolím se stohy papíru a kvapné věci do noci opisuji, sama se nabídla — a tak se do toho zavedla. Věčná škoda, že se nenarodila chlapcem. A nesmíte jí mít za zlé, že je chvílemi prostořeká, jako prve."

„Ale to právě bylo tak roztomilé, pane doktore. Viděl jsem, že má slečna smysl pro humor."

„To má, je vůbec veselé letory. Baví nás někdy celé večery, a taky nám předčítá. Kdybyste slyšel, jak dramaticky to umí!“

„Pak si nemáte nač stýskat, pane doktore. Mladý pán by vám už dávno nebyl doma. Viděl byste ho jen o feriích.“

„Pravda, pravda,“ potřásl hlavou doktor Karfiol.

Dámy se vracely z kuchyně s nějakými zákusky, pikantními i sladkými. A slečna Ema hořela jako růže, jako by tušila, že o ní byla řeč. A na jejích tvářích kroužily se zase ty vábivé jamky. Tykva si tu vzpomněl, kterak o dívkách s takovými dolíčky slýchal již za mládí, že mají dobré srdce. Slečna Ema jistě má dobré srdce, řekl k sobě.

Doktor Karfiol se podíval na zákusky, na choť, a otázal se:

„Nezapomněly jste na krůpěj vína?“

„Kterak bychom zapomněly!“ odpovídala paní. A tu taky již Mariánka či Kačenka z kuchyně přinášela chladič s dvěma láhvemi do světnice.

„Doporučuji vám, kolego,“ pronesl Karfiol pomlasknuv jazykem. „Je to vzácný, zvlášť vydařený ročník žernoseckého. Myslím, že ho ani v Praze všady nenajdete.“

Tykva se chvíli zdráhal, nechtěje sáhnout prvý po zákuscích, a tu doktor Karfiol vztyčil ukazováček a řekl k dceři velitelsky:

„Pan doktor se přece jen upejpá, jak selská ne-

věsta. Nezbývá nic, než abys mu nějaký kousek na talíř položila — chci si taky něco vzít."

Slečna se vzchopila, sáhla po vidličce, smekla Tykvovi na talíř tři kousky a usmívala se:

„Nevím, vybrala-li jsem vám po chuti, pane doktore. Ale zavinil jste to nucené řízení svým zdráháním. Tu máte tři kousky, jeden za tatínka, druhý za maminku, třetí za mne. Víte, právě tak to dělávali se mnou, když mě krmívali krupičnou kaší. Vždycky do mne cpali ještě lžičku za tatíčka, za mamičku, ale taky za dědečka, za babičku, za tetičky — než se všechno příbuzenstvo vystřídalo, nemohla jsem tu kaši již ani vidět."

„Vidíš, s jakou lstí se musí na děti," zasmál se Karfiol. „Je tak se všemi, a někdy snad i ty tak budeš dělat. A teď podej taky mně."

Doktor Tykva se tvářil, jako by slovům Karfiolovým nebyl rozuměl a nechtěl se na slečnu ani podívat. Než neubránil se tomu, a když po ní mrskl okem, viděl, kterak její líce krví zrovna přetéká. I její ouška se zapálila a závodila s červení rubínových náušnic. Skoro se na Karfiola hněval, že připravil dcerušce takové rozpaky.

A slečna smétala na otcův talíř:

„Tedy tumáš, tatínku, za sebe, za mamičku, za pana doktora a za mne. Ale to všecko ty rád. Škoda, že nemáme taky krupičnou kaši — to bych se na tebe podívala!"

Bylo dávno po večeři, po které se doktor Karfiol vytasil s výbornými doutníky, druhá láhev

žernoseckého již brala za své, ponenáhlu se schylovalo k půlnoci, když se dámy zase vytratily do kuchyně patrně, aby připravily černou kávu. Té chvíle užil Karfiol, aby s Tykvou pojednal o zítřejším postupu při dražbě.

„Jaké pak limito vám stanovil šéf, kolego? Jak vysoko máte dražit?“

„Soudí, že mohu jít až do stodvacíti tisíc. Má starost, aby nepřišla o nic záložna, kterou zastupujeme, a kde je šéf ve správní radě.“

Karfiol minutku přemítal a řekl:

„Myslím, že stačí do stodesíti. Podívali jsme se v posledních dnech do knih, viděl jsem, že při stodesíti budou kryty všechny pohledávky a ještě něco zbude. Zdá se mi, že bude dražiti taky někdo z příbuzných majitelových, abychom mu to nevyhnali příliš vysoko. Majitel sám je dobrý, přičinlivý člověk, ale v posledních dobách utrpěl veliké pohromy. Na polích mu dočista potlouklo, nebyl pojištěn, dobytek mu popadal, nakonec mu půl statku shořelo, musil znova stavět. Kdyby mu bylo dopřáno času, ze všeho by se za několik let vzpamatoval, ale do dražby to žene největší věřitel, který by se rád gruntu a mlýna zmocnil, zdá se mi. Nu, kolego, uděláme, jak uvidíme. Při dražbě poznáme, jakou kdo má chuť.“

„Dražby jsou někdy pro našince velmi trapná věc,“ poznamenal Tykva.

„Jsou, kolego, někdy aby člověk neměl srdce. Ale nejtrapnější jsou pro dlužníky, když vidí, jak

se pod nimi po vší práci půda propadá. V takové chvíle někdy své povolání skoro nenávidím. A není vyhnutí. Věřitelé taky chtějí přijít ke svému."

Dámy Karfiolovy přinášely černou kávu, a to byl závěrek večera. Když se Tykva hotovil k odchodu, pronesla paní Karfiolová litostivě:

„Uteklo nám několik těch hodin jako minuty. Škoda!"

„Mlč, matko," ozval se Karfiol, „zítra zas pan kolega přijde. A já ho teď doprovodím, aby nám tu nezabloudil."

„Snad byste se nenamáhal, pane doktore," ulekl se Tykva. „Pamatuji si cestu, trefím na Veselku."

„I čerta, kolego, zbloudili už jiní. A malá procházka ani mně neuškodí."

Slečna Ema podala Tykvovi ruku a skoro jen zašeptala:

„Na shledanou, pane doktore!"

Řekla to vážně. Všichni raráškové, kteří jí po celý večer v očích dováděli, pojednou se ztratili. Ba i pokušitelské dolíčky na tvářích se nadobro vyhladily.

Než Tykva na Veselce usnul, měl o čem přemýšlet. Milá rodina! Dobrá rodina! Šťastná rodina!

V MILÉM PRŮVODU.

Dražba byla stanovena na desátou hodinu, Tykva tedy měl na vyspání po včerejším večeru času dost, ale zůstal věren svému pražskému zvyku a vzchopil se o půl osmé s lůžka. Sice rád jezdil časem z Prahy, jenom přespávání na venkovských stanicích již příliš nemiloval. Ponenáhlu se ho zmáhaly jisté návyky, které by u každého jiného byl nazval staromládeneckými, ale sám u sebe jich nechtěl přiznat. Jeho pražská světnice, jeho vlastní postel byla mu nejmilejší. Vše, co potřeboval, měl doma na dosah ruky, mimo Prahu vždy mu něco chybělo, vždy něco zapomněl. I spánek jeho mimo domov býval neklidný, potrhaný, obyčejně se mrzut probouzel. Proto se tentokráte až podivil, jak je vyspalý a svěží. Toť účinek včerejšího milého večera, řekl si, a pečlivě se strojil. Zas bude v poledne u Karfiolů, musí vypadat bezvadně, po pražsku.

Bylo osm hodin, Tykva již seděl v dolejší hostinské místnosti, před ním stála na lesklém táce snídaně. Sáhl po čerstvém čísle místních novin, pročítal všeliké zprávy, které by ho v Praze ani za trojník

nebyly zajímaly, ale tu náležely ke všemu ovzduší, které jej na chvíli obklopovalo. A srkal opatrně horkou kávu, přikusoval křehkého loupáčku. Po snídani ještě trochu odpočine a pak se projde po náměstí. Sobotní trh na venkově bývá vždy pestrý a rušný, uvidí ledacos nového. Na dražbu je času dost.

Schylovalo se k deváté, právě se chtěl vzchopit, když do jídelny vstoupil neveliký, vychrtlý člověk neurčitého věku a šeptem pronesl k číšníku nějakou otázku. Číšník se rozhlédl po všech přítomných, zastavil se pohledem u Tykvy a řekl k tazateli:

„To bude tam ten pán. Ostatní jsou zdejší nebo přespolní."

Muž se přiblížil.

„Ráčíte býti pan doktor Tykva z Prahy?"

„Co je libo?"

„Jsem z kanceláře pana doktora Karfiola. Pan doktor dává prosit, abyste ho laskavě navštívil. Byl by přišel sám, ale už tam máme několik venkovských partají. Abyste se neráčil hněvat."

„Ale ovšem že. Jsem k službám. Vezmete mě s sebou?"

„Prosím, pane doktore."

Tykva se chopil klobouku a následoval drobného mužíka, který mu úslužně otevřel dveře a teprv za ním vyšel.

Po pěti minutách octl se Tykva v kanceláři Karfiolově, kde v první světnici seděli tři neb čtyři venkované. Jednoho z nich již tlumeným hlasem

vyslýchal muž prokvetalé hlavy, s velikými okuláry na nose, a to byl jistě koncipient Kobylka, jak Tykva hádal. Z pokoje šéfova vycházel právě venkovan již vyzpovídaný a Karfiol přívětivě kynul Tykvovi:

„Jen dále, dále, pane kolego. Dobré jitro!"

Tykva vstoupil, doktor Karfiol pečlivě dovřel dveře.

„Posaďte se, milý pane kolego. Nebudu vás dlouho zdržovat. Jak vidíte, máme sobotní obležení. A pro vás mám novinu, snad ne nemilou. Dnešní dražba, na kterou jste sem přijel, jest odložena, vlastně zrušena. Dlužníku se podařilo sehnat peníze, v poslední chvíli složil u soudu třicet tisíc, a tím jest uspokojen hlavní věřitel, který hnal usedlost i s mlýnem do dražby. Právě jsem o tom dostal zprávu. Zdá se, že pomohli příbuzní, a mám z toho radost. Rodinný statek bude zachován, exekutovi bude dopřáno času k zotavení. Co tomu říkáte?"

„Jsem stejně potěšen s vámi, pane doktore," odpovídal Tykva. „Nerad vstupuji na zříceniny majetku a lidských existencí. Kde kyne jen kousek naděje v záchranu, vždy to upřímně vítám. A když vy tak soudíte, znaje zdejší poměry, potěším tou zprávou šéfa."

Náhle se Tykva rozpomenul:

„Ale tím taky je skončeno mé poslání a mohu se nejbližším vlakem vrátit do Prahy. Tuším, že rychlík odjíždí někdy kolem poledne."

„Nemýlíte se, pane kolego," přisvědčoval doktor Karfiol. „Ale což pak ta Kunětická hůra," usmíval se, „myslíte, že pojede s vámi do Prahy?"

„Pravda," zarazil se Tykva, rozpomínaje se na včerejší rozmluvu, „Kunětická hůra! Vlastně však jsem nejel na výlet, ztrávil bych tak mnoho času, pane doktore. Pojedu-li co nejdříve, mohu ještě odpůldne do kanceláře. Kdoví, není-li mne tam třeba."

„Prosím vás," pokrčil doktor Karfiol rameny, „máte sobotu, to je skoro poloviční fajrunt. Budete po cestě unaven, rozházen, mnoho práce již v kanceláři nepotrháte. A krom toho, nahoře již chystají oběd — naše panička byla hned ráno v trhu, sehnala, kde co bylo, těší se na vás — doufám, že si pochutnáte na venkovském obědě, a teď byste nám utekl? Měl bych sice zprostředkující návrh, abychom si na Kunětice vyjeli dnes odpoledne a do Prahy byste mohl vlakem večerním. Ale tento návrh za mnoho nestojí. S Kunětické hůry je nejkrásnější výhled v krajinu dopoledne, když je zalita sluncem. Jak se slunko překlopí přes poledne, mizí polovina půvabu — vždyť to znáte, jste taky z venkova. Jaké pak chvaty? Kdybyste nakrásně přijel večer do Prahy, co si počnete se zítřejší nedělí? Ztrávil jsem tam hezkých pár let a v neděli odpůldne jsem vždy chodil ulicemi jako lev — ne řvoucí, nýbrž nudou zívající. Tedy upřímně radím, zůstaňme při včerejším programu. Ráno po snídani na Kunětice, odpůldne zavčas nazpět a pak tedy jeďte s Pánembohem do Prahy. Co říkáte?"

Doktor Karfiol uměl tak bodře nutit, že se Tykva již nevzpíral. Ba již v polovině té řeči by se byl poddal. Teď řekl usmívaje se: „Je vám nesnadno odolat, pane doktore. Tedy zůstanu do zítřka, ale s jednou podmínkou: Že mi napíšete pro šéfa osvědčení, kterak jste mě zdržel."

„Ale napíšu, kolego," zasmál se Karfiol rozuměje tomu žertu, „a na kolku vám to napíšu. A chcete-li, dám to ověřit zdejšímu notáři. Je to dobrý přítel a taky miluje švandu. A teď vám ještě něco povím. Aby vám ušla chvíle, projděte se po Pardubicích. Včera jste toho mnoho neviděl, bylo již pozdě. A chcete-li (teď se doktor Karfiol taškářsky usmál, oči přimhouřil), půjčím vám na tu procházku dceru, bude vám ciceronem."

„Pane doktore!" zdráhal se Tykva. „Kterak bych mohl slečnu obtěžovat!"

„Nebojte se jí, ráda vás provede. Zná své rodiště a poví vám ledaco ještě z časů slavných pánů Pernštýnů. Jest učiněnou průvodkyní cizinců. Pojďte, skočíme nahoru, bude hned připravena."

Doktor Tykva šel za ochotným Karfiolem — a šel rád, třeba že se slečny trochu ostýchal.

Nahoře vzbouřil doktor Karfiol celou domácnost. Vyvolal milou choť i dceru z kuchyně, pověděl jim, oč běží, a omlouval se Tykvovi:

„Musím zas do kanceláře, aby mi tam Kobylku neutrápili. Na shledanou o jedné hodině. — A ty, Eminko, pěkně pana kolegu pobav a na všecko upozorni. Aby se nám zde neunudil."

Doktor Karfiol zmizel a teď teprve podávala slečna Tykvovi ruku. Ale rychle ji vztáhla zpět, bylať všecka zamoučena.

„Pěkně bych vás zabílila," zardívala se. „Pomáhala jsem mamince..."

„Krájí nudle do polévky," usmála se paní Karfiolová.

„A jak to slečně sluší," řekl Tykva upřímně a sahal po slečnině pravici skláněje se, aby ji políbil.

Honem ji dívka otírala bílou zástěrkou a bez upejpání ji podala Tykvovi.

„Ale malou chvilku na mne počkáte, až nudle dokrájím, viďte?" usmívala se dívka. „Zatím se tu můžete podívat do dnešních pražských novin."

Tykva usedl, rozevřel noviny, ale četl velmi roztržitě. Z kuchyně mu k sluchu doléhalo klapání nože. Po chvíli to ztichlo a za nedlouho se objevila slečna Ema již ustrojena.

„Jsem k službám, pane doktore."

Ještě se přišla rozloučit paní Karfiolová a připomenula dceři:

„Neunav pana doktora příliš, Eminko, a budeli mu třeba odpočinku a posilnění, ukaž mu vinárnu, kam chodí tatínek, ačkoli dnes tam bude nabito. Je sobota. A ty se vrať domů, abys nám ještě pomohla. Pan doktor tě propustí, a myslím, že rád."

Oba mladí lidé vyšli z domu a teprv na chodníku si Tykva dodal odvahy, aby řekl, co by rád byl řekl již nahoře:

„Nehněvejte se, drahá slečno, že vám pan otec

uložil tak nevděčný úkol. Snad vám bude nemilé, že vás vaši známí uvidí v průvodu neznámého člověka."

„Ne, pane doktore. Každý bude přesvědčen, že jste náš dobrý známý. O mně lidé vědí, že s neznámými nechodím."

A po krátké pomlčce tišeji dodala, hledíc pevně na Tykvu:

„Mám dobrou pověst, pane doktore, a celá naše rodina. Chcete-li, můžete na mne pohlížet jako na ženštinu trochu emancipovanou, ačkoli to slovo nemám u veliké lásce."

Tato odpověď se Tykvovi velmi líbila. Neměl posud mnoho styků s dívkami, ale skoro vždy mu překážela buď jistá jejich koketnost, buď duševní prázdnota. Teď pociťoval, že se Ema velmi liší ode všech, s kterými se kdy byl seznámil. Zajímalo ho, že takové přirozené stvoření vyrostlo ve venkovském městě. Teď taky vzpomněl, co mu včera doktor Karfiol o své dceři vyprávěl. Byl o milou, ba velmi milou zkušenost bohatší.

Slečna Ema prováděla Tykvu ulicemi, upozorňovala na památné starobylé domy, vyprávěla jejich historii, ba i všeliké letopočty znala.

„Ale tím vás nebudu nudit," přerušila se náhle. „To je zajímavé pro nás domorodce. Přišel jste na chvíli, odejdete, a snad už nikdy se sem nepodíváte. V Praze máte jiné, slavné památnosti, více než jich můžete poznat a dokonale ocenit, zažít. Záviděla bych vám, kdybych tolik nemilovala své rodiště.

Byla jsem v Praze s tatínkem několikrát, i s maminkou. Vaše Staré město, vaše Malá strana! Nachodila jsem se těmi kouty, div že mi nohy neupadly. Chtěla bych tam několik let žít, ale zas bych se vrátila k nám. Víte přece, jak rodné hnízdo vábí."

Doktor Tykva neúnavně chodil, naslouchal, a málokdy zažil chvíle tak utěšené. A později, když tato výprava byla dávno za ním, vzpomínal na ni skoro lítostivě, že netrvala déle.

Vyzváněli poledne.

„Slečno drahá," rozpomenul se Tykva, „matinka vás čeká na pomoc v domácnosti. Dovolte, abych vás teď doprovodil domů."

Slečna Ema řekla upřímně:

„Ano, půjdu. Jsem již poněkud unavena — ale ještě vám okážu do té tatínkovy vinárny. Jenže dnes ho tam nenajdete, v sobotu si ji musí odepřít."

„Netoužím po ní, slečno. Spíše si zaskočím do svého hotelu. Kdyby tam náhodou byla nějaká zpráva z Prahy."

„Ať vám dají pokoj," usmála se slečna Ema. „Buďte rád, že jste z Prahy na chvíli utekl."

Tykva doprovodil dívku k otcovskému domu a rozloučil se.

„Ale pamatujte, pane doktore, v jednu hodinu. Neomeškejte se!"

„Přijdu, slečno. Na shledanou."

Ve schodišti na Veselce potkal dívku pokojskou. Podívala se na něj, rozpomínajíc se, je-li to ten včerejší host, a otázala se:

„Přespí tu mladý pán — chci říci milostpán — ještě dnes?“

V rozpoložení, v jakém byl, zněl Tykvovi ten „mladý pán“ mileji než „milostpán“. Není tedy v očích pokojské ještě tak příliš usedlý. A skutečně se mu zdálo, že ve společnosti slečny Emy s něho několik let spadlo.

„Přespím, slečinko, a jen prosím, abyste mi nechala celý den otevřené okno v pokoji. Miluji čerstvý vzduch.“

Tykva si oddechl, když uslyšel, že ho tu z Prahy nic nečeká. Tedy ho tam nezbytně nepotřebují. S lehkým srdcem může jeti na Kunětice. Když se ubíral ke Karfiolům, zavadily jeho zraky o krám, z jehož výkladce se na mimojdoucí smály čerstvé květiny. Tykva vstoupil, vybral tři nejkrásnější růže, dal je ovázat hedvábnou stužkou a šetrně, uctivě je přinášel slečně Emě v dík za její dopolední průvod.

„Umíte důmyslně odměňovat nepatrnou ochotu,“ zardívala se dívka. „Škoda, že i tyto růže musí uvadnout.“

„Za to vzpomínka na dnešní vaši laskavost ve mně neuvadne, slečno drahá,“ odpovídal Tykva.

Právě vstupoval doktor Karfiol a zaslechl slova Tykvova.

„Dobře, Eminko, dej růže do čerstvé vody a přines nám polévku. Já vadnu hladem. Právě jsem se zbavil posledního klienta, kolego. V Praze takové soboty nemáte.“

O minutu později zdobily Tykvovy růže ve vkusné váze tabuli a doktor Karfiol seděl u stolu, třímaje stříbrnou lžíci.

PŘÁTELSKÝ DOHOVOR.

Slečna Ema vnášela do jídelny mísu s polévkou a v patách za ní vstupovala paní Karfiolová, aby sama na talíře rozdělila, jak činila vždycky, nevyjímajíc ani dny, kdy měla hosty. Začala u Tykvy, kterému přála dobré chuti a dodala:

„Neznám vaši míru, pane doktore, přiberte si podle libosti. Máme polévky dost."

„A dobré, kolego!" připojil Karfiol horlivě, labužně srkaje polévky, ač se z ní kouřilo, jak byla horká. „A nudlová, kolego. Pamatujte si, to je královna všech polívek, aspoň pro mne. Podívejte se, nudličky jak hedvábí, a hustě. Jezte!"

Tykva chtěl vyhovět pobídnutí, nabral a usrkl, ale hned první lžicí si popálil ústa. Zdálo se mu, že to slečna Ema zpozorovala. Na její tváři vyšlehl úsměv a honem skláněla hlavu k talíři. Tykva v rozpacích míchal polévku.

„Pozor, kolego, foukat!" napomínal Karfiol, ovšem pozdě. „V Praze jste odkázán na hospody, tam vám přinášejí všechno studené. Znám to, prokusoval jsem se tím hospodským kuchařstvím ně-

kolik let. Časem na to s hrůzou vzpomínám. A pokud se téhle nudlové polévky týká, mohu vám svěřiti malé rodinné tajemství. Byl to rozhodující pokyn osudu, když jsem kolísal v úvahách, mám-li se oženit nebo ne, mám-li se vyjádřit."

„Ale taťouši," zvolala kárně paní Karfiolová, vědouc asi ze zkušenosti, s čím se její choť chce vytasit. Sotva to bylo po prvé, co toto „rodinné tajemství" vyzrazoval.

„No copak, mami?" namítl Karfiol. „Vždyť to není nic zlého. Mladým lidem se nemá zamlčet nic, co jim pro život může prospět."

A nakláněje se k Tykvovi, pronášel k němu:

„Povídám, dlouho jsem byl na vahách, když jsem se dvořil své nejmilejší, pořád ještě nevěda, je-li to má pravá vyvolená. Tu mě jednoho dne pozvali staří páni na oběd. Počítal jsem na knoflíkách, mám-li uposlechnout, a vypadlo mi „ano". A tehda přišla na stůl takováhle polévka. Považte si, nudlová! Odjakživa bych se pro ni byl utloukl. A když jsem si bral po druhé, řekla milá paní máti k milé dceři: To tě může těšit, že tvá polévka panu doktorovi tak chutná. — A poněvadž i všechno ostatní bylo znamenité — tedy jsem se po obědě vyjádřil, o ruku milé slečny Minky požádal. Ubezpečuji vás, kolego, že jsem toho nikdy nelitoval, a snad moje milá panímáma taky ne. Zeptejte se jí."

Paní Karfiolová se rděla jako vlčí mák a předstírajíc pohněvání, řekla k Tykvovi:

„Teď se podívejte, na čem závisel můj osud.

Kdybych to byla věděla, byla bych uvařila panádlovou."

„Brrr!" otřásl se Karfiol. „Pánbůh s námi a zlé pryč! Panádlová!"

Slečnu Emu vyprávění otcovo velmi bavilo, na její tváři vykroužily se zas ty roztomilé důlky. Šelmovsky se usmála na Tykvu. A tu se Tykva zmužil a řekl k hostiteli:

„Ale slečna taky má kus zásluhy o vaši pochoutku. Slečna vám krájela ty hedvábné nudle."

„Jak to víte, kolego," vyvalil Karfiol oči. „Vy jste byl v kuchyni?"

„Ne, tatínku, ale viděl mě pan doktor se zamoučenýma rukama, a maminka mu dopověděla."

„Neukrojila sis kus prstu?"

Slečna vztyčila všechny prsty levice:

„Podívej se!"

„To je dost!" podivil se zlomyslně Karfiol. A k Tykvovi řekl:

„Když vaří naše Ema, obyčejně pak chodí s prsty náplastí polepenými."

Slečniny prsty zaťaly se teď do vzduchu a Tykva tomu posunku rozuměl. Jako by chtěla tatínkovi oči vyškrábat. Všechny ty rodinné potyčky kořenily mu oběd, bylo mu v tom rodinném kroužku velmi utěšeně.

Když pojedli, otázal se ho doktor Karfiol:

„Nu, kolego, mrzí vás ještě, že jsme vás v Pardubicích trochu zdrželi?"

„Ne, pane doktore. Právě si myslím, kdyby

každá moje venkovská komise takhle dopadala, jezdil bych z Prahy třeba každý týden. Jenže takového přijetí jako u vás ještě nikde se mi nedostalo, takového pohostinství již dokonce ne. A řízení u venkovských soudů taky nenáleží k žádným rozkoším života. Věčné tahanice s odpůrnými stranami, věčné smlouvání. Jen jednou jsem byl hostem u jistého pana okresního soudce, který vítal každého Pražana. Taky nemohl na své pražské začátky zapomenout."

„A co si myslíte o nás, kolego? Je to taky jen čiré sobectví, že jsme se vás tak zmocnili. Měli jsme krásný večer včera a budeme jej mít zase dnes. Abych vám řekl dnešní program: Teď po obědě dostanete číšku černé kávy. Pak si můžete v hotelu na chvíli zdřímnout. Potom asi ve čtyři hodiny přijdete na svačinu, po svačině si vás vezmu já na starost, vyvětráme se, a večer zas budeme u nás. A dnes bude náš kroužek rozmnožen o kolegu Kobylku, aby to nebylo tak jednotvárné. Sice málokdy mnoho namluví, ale přece je veselejší, když je o společníka více. A zítra po snídani se dostavíte, kočár bude již před domem, pohodlný, pro čtyři osoby. Máme tu výborného povozníka, s dobrými koňmi, a vydáme se na dobytí kunětického hradu. Až o tom budu vyprávět přátelům v Besedě, všichni mi vás budou závidět. A zatím vy budete v Praze."

Slečna Ema bezděčným tlesknutím do dlaní projevila upřímnou radost nad otcovým programem, paní Karfiolová podívala se na dceru s ma-

teřským účastenstvím a vděčným pohledem spočinula na choti.

A Tykva, již docela prost všech rozpaků a zdráhání, řekl k hostiteli:

„Ani nevím, jak jsem si zasloužil, že jste mě s milostivou paní přijali takřka na celé zaopatření. Jen lituji, že se vám v dozírné době nemohu nijak odvděčiti. Má mládenecká domácnost je studená, střízlivá. Odejdu s tíživým dluhem...“

„Věčně nebudete mládencem, kolego, a pak vás jednoho dne přepadneme a řekneme: Tady jsme, pane kolego. Máte pro nás lžíci polévky?“

„Nudlové, tatínku, nudlové!“ zavýskla slečna Ema.

„Ano, slečno, nudlové,“ přisvědčil Tykva všecek rozjařen, zapomínaje na vše. „Aby se pan doktor cítil jako doma.“

„Tedy na tu budoucí shledanou, kolego,“ zdvihl doktor Karfiol číšku s vínem, bodře se usmívaje. „Jen škoda, že si nemohu poznamenat hned určitou lhůtu do diaria, abych ji pak nepropásl. Zapomíná se tak snadno.“

„Já nezapomenu, spektabilis,“ řekl vážně Tykva. „Ohlásím vám každou svou osobní změnu v náležitý čas.“

„Buďte zdráv!“ přiťukl Karfiol Tykvovi.

„Buďte hodně zdráv!“ přiťukla jaksi slavnostně paní Karfiolová.

„Buďte dlouho zdráv, pane doktore!“ přiťukla poněkud ostýchavě slečna Ema. Hlas její v tu

chvíli nějak ztemněl a Tykva opět se rozpomínal, že podobný zvuk již někdy slyšel. Kde jen, kde? Při tom ani nezpozoroval, že na něho upřela pohled neobyčejně zpytavý, jako by se zaměstnávala otázkou, na kterou jí zatím nikdo nemůže uspokojivě odpověděti. A již ten vážný výraz s její tváře nezmizel.

Když se Tykva po čtvrté hodině dostavil na svačinu, byl doktor Karfiol již na vycházku připraven. A když spěšně vysrkal bílou kávu, řekl ke svým dámám:

„Teď se ujmu pana kolegy já — tebe užil dopoledne dost, Eminko. Zanecháme vás tu, abyste na večer všechno připravily. Nezapomeňte na příbor pro Kobylku. Pojďte, pane kolego."

Slézaje se schodů, řekl k Tykvovi:

„V kanceláři jsem všechny vyřízené věci podepsal, za chvíli s tím náš pan Tintěra poletí k soudu a na poštu. Zas máme jednu parnou sobotu za sebou. Někdy se nám tu všichni čerti žení."

Byli již na ulici, ovanul je čerstvý vzduch, když Tykva promluvil:

„Ale vidím a cítím, že tu žijete spokojený život. Máte tak milou, útulnou domácnost, a jak se mi zdá, cosi domáckého se přeneslo i do vaší kanceláře. U nás v Praze to vypadá někdy jako na nádraží, samý chvat a shon. A nikdy to nemá konce. A přece se nikomu z nás nechce na venkov, ač je venku mnohem zdravěji a klidněji. Sám nevím, zda bych uvykl."

„Uvykl byste, kolego, taky byste uvykl. Mně bylo stejně, když jsem se před lety vydával do služby venkovské. Zdálo se mi, že jsem přikován jako na galejích, a jen zas do Prahy, do Prahy! Pomalounku jsem se s venkovem spřátelil. Máme zde delší den, delší rok, delší všechen život. Dnes bych neměnil ani s doktorem Haušildem, a to je magnátská kancelář. Mám tu nedaleko malou, ale přívětivou usedlost, a tam se usadím, až jednou půjdu na odpočinek. Však zítra pojedeme kolem. Miluju včely, budu je pak pěstovat. Časem rád si zarybařím, máte vidět radost naší panímámy, když přinesu domů kapra, štiku. Náš Kobylka? V kanceláři vzorný pracovník, ale všechny volné chvíle své ztráví u vody. To už není obyčejný rybář, to jest učiněný hastrman, rybář virtuos. Ale jen pro Boha s ním nezačněte o rybách, sice se z nich po celý večer nevypleteme. — Kdyby vás někdy Praha omrzela, kolego, dopište mi. Ještě bychom zaměstnali jednoho koncipienta. Kolik vám platí doktor Čočka?“

„Sto zlatých, pane doktore,“ přiznal Tykva upřímně.

„Vidíte, to bych já vám taky dal, beze smlouvání.“

„Jsem do Prahy příliš zarostlý, pane doktore,“ odpovídal Tykva, „ale kdyby na mne přišla taková kritická chvíle, že bych se s ní musil rozloučit, věru bych nechtěl jinam, než k vám. Zdá se mi, jako bychom se znali již deset let.“

„Vidíte, taky mi to tak připadá," přisvědčil advokát. „A jak daleko ještě máte do advokátní zkoušky?"

„Dva roky, pane doktore. Pak mi bude dvaatřicet."

„Mně bylo právě tolik," usmíval se Karfiol. „Vidím, že jste se v ničem nezpozdil. To je dobré vysvědčení."

Na hodnou chvíli se oba muži odmlčeli. Oba měli plnou hlavu myšlenek, jeden víc než druhý.

NÁVRAT.

Bylo pozdní nedělní odpůldne, slunce se nížilo k obzoru, když se kočár s kunětickými výletníky vracel do Pardubic. Na zadním, širším a pohodlnějším sedadle vozu seděli manželé Karfiolovi. Nutil sice doktor Karfiol Tykvu již ráno, aby usedl vedle něho, ale tomu se Tykva velmi rozhodně vzepřel a přes všechno pobízení neuposlechl.

„To místo náleží jen milostivé paní!"

A nepovolil. Potom usedl na přední, poněkud těsnější sedadlo, ale měl milé sousedství, slečnu Emu. Tak jeli na Kunětice a v tom pořádku se vraceli.

Zdálo se, že nadcházející soumrak obestírá Tykvu jistou tesklivostí, a nejen jej, taky obě dámy. Sice na počátku jízdy ještě všichni pasažéři živě rozmlouvali, ale čím dál bylo hovoru míň a míň, ač se doktor Karfiol horlivě snažil, aby zábavu zase rozdmýchal, započínaje vždy znova a znova, jako by na uhasínající oheň klestí a polínka přikládal. Nedařily se mu ty pokusy. Někdy se všichni jeho společníci na dlouhé chvíle odmlčeli, až konečně doktor Karfiol prohodil:

„Ale lidičky, toť jedeme jako s pohřbu, ne z výletu."

A pak taky na čas umlkal.

Doktor Tykva těkal očima po krajině, jako by si všechny její podrobnosti chtěl pevně do paměti vtisknouti. A skoro vždy se ulekl, když jej Karfiol na nějaký úsek zvlášť upozorňoval, nebo Tykva zpravidla ten výhled promeškal. Pak se vykláněl z otevřeného vozu, aby zachytil, co zachytit měl, a tu zas jej Karfiol napomínal:

„Pozor, kolego, nevypadněte nám! Snad ještě se k nám někdy podíváte, a pak si to všechno zopakujeme. Nejsme tu na konci světa."

Po prvé, po druhé se slečna Ema takovému napomenutí lehce usmála, ale zas již se zahleděla v daleký obzor jako v hlubokém zasnění, opírajíc tvárnou bradičku o pravici v nitěné rukavičce. Nebylo jí nikterak veselo. Minula neděle, na kterou se již od předvčerejšího večera tolik těšila. Dnešní večer nebude tak veselý, jako oba minulé. Zakrátko se pražský host rozloučí, vsedne do vlaku, který jej bude unášeti ku Praze. A zítra bude všední den jako všechny předešlé, počátek všedního týdne, počátek práce ať v domácnosti či kancelářské, a kdy zas přijede tak vítaný host? Ač přijede-li vůbec ještě někdy?

Nejmlčelivější ze všech byla paní Karfiolová. Taky ona polétala zraky po krajině, která mimo ni letěla. Chvílemi však její pohled zavadil o zamyšlenou dceru a hned potom spočinul na doktoru Tyk-

vovi, zkoumavě, zpytavě. Takovým pohledem umějí se dívat jen pečlivé, starostlivé matky, které mají dospělou dceru, jako byla slečna Ema, dceru, vedle níž náhoda posadila mladého muže, jako byl Tykva, doktor práv, kandidát advokacie. Taky ona letěla v duchu za vlakem, kterým odjede Tykva z Pardubic, ale prodlužovala si tu cestu do budoucnosti ještě vzdálenější. Co v sobě skrývá všechna ta neznámá budoucnost? Dívala se, jak to oběma mladým lidem vedle sebe sluší. Mlčení dceřino ji neznepokojovalo, ale proč nemluví ani pražský host? A tu vždy její hruď zhluboka oddychla.

Doktor Tykva ani jediný takový pohled paní Karfiolové nezachytil, vzdech její neslyšel. A kdyby byl zachytil, nebyl by mu asi rozuměl.

Chvílemi doktor Tykva úkradmo vyňal hodinky z vesty, úkradmo se na ně podíval. Doktor Karfiol všiml si jednoho takového starostlivého pohledu a zvučně Tykvu upokojoval:

„Dost času, kolego! Nezmeškáte! Za chvíli jsme doma, a ještě si na pražský vlak počkáte. Ba ještě bychom i doma mohli sousto pojíst, ale nechci vás zdržovat. Rozumím vám, přepadá vás cestovatelská horečka. Taky jsem podobnou trémou trpíval, za svých mladých let. Býval jsem na nádraží o půl hodiny dříve, ale teď už chodím ke vlakům po anglicku. Nikdy mi neujede."

„Nemějte mi za zlé," omlouval se Tykva. „Jsem dva dni z Prahy, vlastně skoro tři, a nevím, co vše můj šéf — — — Ještě nikdy jsem se tak

dlouho nezdržel, a dokonce ne tak příjemně. Věřte, zdá se mi, jako bych u vás byl býval týden. Ovanulo mě tu cosi, že budu musit znova uvykat všemu šedivému životu — zdá se mi, že jsem nějak vyjel ze svých kolejí. Až dnes večer a vlastně již v noci vstoupím do svého pokojíku, bude mi tam studeno, cize, a budu vzpomínat na včerejšek, předvčerejšek a na celý dnešní den...“

Paní Karfiolová, jako by náhle byla procitla ze svých myšlenek, otázala se:

„Tedy se vám v Pardubicích líbilo, pane doktore?“

„Hlavně u vás, milostivá paní,“ odvětil Tykva vděčně, „u vás. Co bych tu jinak byl dělal? Ovšem, zas mi svědomí vyčítá, že jsem vám způsobil mnoho nepříležitosti, promiňte mi všechno, nebude se to opakovat.“

„Tak, matko, tu máš pěkné poděkování,“ řekl doktor Karfiol. „Nebude se to opakovat! Tomu rozuměj, že nás má milý kolega dost.“ A taškařsky se usmíval.

Pln rozpaků nad pozlobením Karfiolovým a všecek se zardívaje namítl Tykva:

„Ne, pane doktore, to je nesprávný výklad, však milostivá paní dobře mi rozumí. Třeba že nemám vlastní domácnost, přece vím, jaký neklid jsem vám způsobil. Jen ze srdce lituji, že svou vděčnost nemohu jinak než pouhými slovy osvědčiti. Jestliže mě můj milý šéf ještě někdy pošle do Pardubic, s radostí se u vás přihlásím.“

„Slovo s to, kolego!“ napřahl doktor Karfiol pravici.

„Dojista, pane doktore,“ podával Tykva svou.

Tu se polohlasem, ale nepochybně škádlivě ozvala slečna Ema:

„Jen o půl dne dříve nám to dejte vědět, pane doktore. Přichystáme zase — nudlovou polévku...“

A dívka se chychotala do dlaně.

„Výborně, drahá slečno, děkuji vám již napřed,“ zvolal Tykva a chápal se její ruky.

Jako by tušila, co chce vykonat, bleskurychle smekla Eminka rukavičku a teď teprv upřímně mu podala ruku, kterou Tykva vroucně políbil, a déle než bylo třeba, ve své podržel.

„A dám pozor,“ dodával Tykva, „abych se hned první lžicí nespálil.“

Porozuměla, že těmi slovy naráží na její včerejší bezděčný úsměv při té drobné nehodě, a zahořela jako vlčí mák.

„Čeho všeho jste si nevšiml,“ zašeptala, a na její tváři vykroužily se zase ty dva rozkošné důlky. „Snad jste se nehněval?“

Než mu ruku odňala, lehce stiskla jeho prsty.

Paní Karfiolová se tvářila, jako by pranic nepozorovala, ale v nitru svém usmála se šťastna nad tím drobným výjevem.

Netrvalo dlouho a kočár zastavil před domem Karfiolovým. Tykva dvorně pomohl dámám z vozu, za nimi slézal doktor Karfiol. Tykva sáhl pod sedadlo po své cestovní kabelce, kterou si tam již

ráno byl vsunul, aby nemusil znova do hotelu, a stál teď s kloboukem v ruce.

„Nu co, kolego, nepodíváte se ještě k nám nahoru na chvilku?“ zahlaholil Karfiol.

„Nehněvejte se, pane doktore, ale půjdu rovně na dráhu. Vím, jak snadno se zmeškává, a taky milostivé paní a slečně je třeba klidu. A kdybych k vám vstoupil, měl bych dvojnásobnou lítost, že zas musím odejít. Milostivá paní, za všechno vám uctivě děkuji. Ani má drahá maminka by mne nebyla mohla lépe uvítat. A taky vám, slečno, děkuji ještě mnohokrát za váš včerejší průvod a za vše, za vše. Budu dlouho vzpomínat. Zájezd můj do Pardubic byl nejkrásnější ze všech komisí, které mi šéf můj kdy uložil.“

„Pozor, počkat,“ zvolal doktor Karfiol vida, že kočí natřásá opratě, aby odjel. „Dovezete nás dva ještě na nádraží. Nesmím vás opustit, kolego. A kde je Marijána, aby odnesla koš nahoru?“

Totiž bílý proutěný koš, který byl ráno pln slibného proviantu, a teď žalostně prázdný. Prázdné byly láhve po víně, zmizela pečená kuřata a šťavnatý uzený jazyk, i všechny housky se sardelovým máslem, i všechny sladké zákusky. Na čerstvém vzduchu a na Kuněticích všem dobře trávilo.

Však tu již byla Marjánka, která slyšela nahoře hrčení vozu.

Posledně dámy podaly milému hostu ruku, poslední polibek na ně vtiskl Tykva, vlezl do kočáru, za ním Karfiol, a kočí luskl jazykem, kola zarachotila.

Paní Karfiolová stoupala do schodů, za ní slečna Ema. Když nahoře vešly do bytu, soumrakem šerého, povzdychla panička:

„Dobře to řekl tatínek, budeme dnes mít smutný večer, jako po funuse. Jak taková nenadálá návštěva dům oživí!“

Slečna Ema neodpovídala. Obávala se, aby neřekla něco ještě smutnějšího. Ba obávala se, aby skoro nezavzlykla. Tak náhle se jí zastesklo. Až po chvíli, když se ovládla, pronesla tiše:

„Doufám, že se tatínek brzy vrátí. Pak bude veseleji.“

Na nádraží vyklopil vůz oba pány, doktor Tykva spěchal k pokladně pro lístek a potom s Karfiolem na peron.

Na peroně přecházel statný pán v nedělní uniformě, s vyholenou bradou, ale s mohutnými kníry, pan přednosta stanice. Spatřil oba příchozí a přívětivě pozdravoval doktora Karfiola:

„Kam pak, pane doktore? Do Prahy?“

„Ne, dnes jen vyprovázím tuhle kolegu, doktora Tykvu — pan přednosta Štír, kolego. Přijede vlak brzy, pane přednosto?“

„Měl by zde být za deset minut, pane doktore — (Tykva pohlédl významně na Karfiola, jako by chtěl říci: Vidíte, a zval jste mě nahoru!) — ale je hlášeno zpoždění deset minut, malá nehoda, někde se zavařila náprava, tedy za dvacet minut. Pánové mohou zatím do restaurace, právě načínali.“

„Co říkáte, kolego?“ otázal se Karfiol. „Mně nějak vypráhlo.“

„Souhlasím,“ přisvědčil Tykva. Hlavně mu byl protivný ten chvat na peroně, ztřeštěné přebíhání lidí, hrkání vozíků se zavazadly, výkřiky nosičů, vrážení do mimojdoucích. Vše to mu bylo po dnešním tichém a milém výletě proti srsti.

Až se podivil, jak rychle těch dvacet minut uběhlo. A když se ozvalo dunění vlaku, když zazněly výkřiky průvodčích „dvě minuty!“ — spěchali oba pánové zas na peron, ke vlaku.

Doktor Karfiol šťastně padl na známého průvodčího.

„Nějaké pěkné místo do Prahy, pane konduktore, pro tohoto pána, druhou třídu, třeba prázdné kupátko.“

„Ale ano, pane doktore, tuhle právě mi jedno zbývá, a nově tapecírované!“

Otevřel dvířka. Tykva se vymrštil nahoru, odkud se se svým hostitelem loučil.

Doktor Karfiol mu podával ruku, tiskl Tykvovu a hovořil směje se:

„Víte, co uděláme, kolego? Požádáme k ministerstvu, aby zemský soud z Prahy přeložili k nám do Pardubic. Pak vás tu budeme vídat častěji. U toho máte přes tu chvíli co dělat, viďte?“

„Dobrá, pane doktore, budu vaši žádost podporovat,“ smál se taky Tykva.

Ještě jednou podal Karfiolovi ruku, zaznělo znamení k odjezdu, konduktor přirazil dvířka, vlak

se hnul, až se Tykva zapotácel, a již zůstal sám se svými myšlenkami a vzpomínkami. Vlak se řítil do soumraku, zakrátko se setmělo. Tykva usedl na měkké sedadlo, sáhl po kabelce, otevřel ji a vyňal kytičku z polních a lučních květů, jak je byla slečna Ema na Kuněticích natrhala, svázala a pak s úsměvem jemu podala.

„Na malou, chuďoučkou oplátku za vaše včerejší krásné růže," řekla při tom. „Zde růže nerostou, bohužel."

Chvíli se díval na kytičku a zas ji šetrně vložil do kabelky, aby mu v ruce neuvadla. Zamyslil se, zavřel oči, ale ne aby spal, nýbrž aby přemýšlel. Vlak duněl, hučel, přeskakoval spoje kolejí, komín chvílemi vychrlil roj jisker — Tykvovi bylo nějak tesklivo.

Pojednou vytřeštil oči. V duchu viděl dvě ženské bytosti před sebou. Paní Vosáhlovou a slečnu Emu Karfiolovu. Kterak se s nimi vyrovná?

ZAS V PRAZE.

Nesmírná tesknota zavalila mysl Tykvovu, když jej vlak někdy po desáté hodině večerní vyklopil na státním nádraží v Praze. Chopil se své cestovní kabelky a váhavými kroky se bral k východu. Skoro nevrle podal jediné to „zavazadlo“ zřízenci potravní daně, který dychtivě po něm sahal, ale hned zas je Tykvovi vrátil, když potěžkav skrovný tlumok usoudil, že v něm nenajde nic ke zdanění.

Teprve teď vzpomněl Tykva na kytičku od slečny Emy, která ležela hned navrchu, pevně se uchopil kabelky a spěchal s peronu. Jak by mohla drobná ta památka býti znesvěcena všetečným dozorcem, kdyby byl kabelku otevřel a po kytičce sáhl, ba kdyby o ni toliko zvědavými zraky zavadil! To bylo jen jeho, Tykvovo malé tajemství, kterého se žádná cizí ruka neměla dotknouti.

Zhluboka oddechl, když se protlačil zástupem čekajících lidí ve dvoraně a vyšel do Jezdecké ulice. Zahnul do Hyberňácké a šel co noha nohu mine.

Kam půjde? Rovnou domů, do toho osamělého, poustevnického pokojíku, jehož okna byla po tři dni ubedněna? Je třeba jistého přechodu. Tedy

do hostince, který býval vždy jeho přestupní stanicí po každém návratu z venkova. Neměl sice hladu, spíše hrdlo jeho toužilo po osvěžujícím doušku. A je třeba zas nadýchati se známého pražského vzduchu po tom venkovském „zvětření", jak tomu Tykva říkal. Ale do své obvyklé plzeňské pivnice dnes nepůjde. Sice by tam ještě zastihl povědomou společnost kolegů a kamarádů, aspoň její zbytky, ale právě proto ne. Dva večery mezi nimi nebyl, zahrnuli by jej zvědavými otázkami, vyslýchali by jej, a Tykva neměl za mák chuti, aby se komukoli zpovídal. S náladou, jaká ho právě obestírala, není radno vpadnouti do společnosti již rozjařené a prostořeké. Bylo mu jen při pouhém pomyšlení ouzko z narážek a vtipů, kterými by ho kamarádi zahrnuli. Zamířil tedy do Gebaurovy pivnice na Perštýně, kterou znal jako stánek tichých, usedlých hostí, a která právě dnešnímu jeho rozpoložení duševnímu nejlépe vyhovovala. Tamodtud má taky blízko do svého příbytku na Spálené ulici.

Bez překážky, s nikým se cestou nesetkav, dorazil tam po volné chůzi, kterouž se jakž takž zase do pražského ovzduší vpravoval.

Neohlížeje se po lokále, zamířil rovně k opuštěnému stolu v koutě, který mu takřka kynul, aby u něho zasedl. Ještě nepověsil klobouk a pod něj kabelku na rohatinu, když tu z kouta druhého zazněl povědomý hlas:

„I čerta, kolego, vy už z Pardubic tady — a rovně z nádraží?"

Ohlédl se, a tam u malého stolu seděl jediný host — jeho milý šéf, doktor Čočka!

„Spektabilis!“ zvolal překvapený Tykva. „Vy zde? Ve snu bych se byl nenadál — — —“

„To věřím, a snad byste sem byl ani nevlezl, co? Jen vystoupíte z vlaku a padnete šéfovi do rukou! To je nemilé.‘

„Ale právě naopak, spektabilis,“ odporoval Tykva, „je mi velmi milé, že se s vámi setkávám.‘

„Tedy pojďte, pojďte, kolego, přisedněte ke mně. Jste mým hostem. Znáte přece venkovské pořekadlo, že párem lépe žerou? Připadal jsem si tu jako na poušti. Byl jsem dnes v divadle a vítr mě zanesl sem. Dávno již jsem tu nebyl. Měl jsem dostaveníčko s kolegou Vonoklasem, ale tomu se roznemohla manželka, místo něho přišlo psaníčko! musil zůstat doma. To máte ty manželské rozkoše. A kdo je odstůně? Našinec, který je jako kůl v plotě. A vy mi tu nalháváte, že vás to těší. Jako byste neměl šéfa dost v kanceláři. Ty má každý rád za devátou stěnou.“

Ale doktor Tykva mluvil tentokráte svatou pravdu. Byl tomu setkání skutečně rád. Když usedl podle šéfa, bylo mu, jako by se již ocítal v kanceláři. Teď — teď je nadobro v Praze. Ať bude řeč jakákoli, nic ho nerozruší, nemile se nedotkne.

„Tak, milý kolego, tuhle je jídelní lístek, povelte si. Mají tam dobrou husičku, po domácku upečenou, dobře pochodíte. Doporučuji vám k ní salátek, dostal jsem samá srdíčka. A libo-li před tím

polévku, měl jsem výbornou s jaternými knedlíčky. Doufám, že vám cestou vytrávilo. Jezte, uděláte mí radost."

Ještě před chvíli neměl Tykva na jídlo ani pomyšlení, ale tím nenadálým setkáním a srdečným uvítáním se mu chuť vrátila. Povelel si podle rady šéfovy a když pojídal, hovořil doktor Čočka sám, aby ho nerušil.

„Pěkně vám děkuji za včerejší telegram z Pardubic. Tedy s dražby sešlo, těšilo mě to. Máme o břemeno míň, je pak s těmi objekty kříž, aby je záložna beze škody prodala. Nu a jak, navštívil jste doktora Karfiola hned po příjezdu?"

„Jak jste poroučel, spektabile," přisvědčil Tykva, krájeje pečeni.

„Já jsem neporoučel, já jen radil," namítl doktor Čočka. „A jak pak tento, pozval vás taky k sobě?"

„Zdali pozval? Spektabile, takřka mě zajal, po dva dny jsem se skoro od nich nehnul, dva večery jsem ztrávil v jeho domácnosti, včera taky na obědě — a dnes celý den na Kuněticích."

„Má milou paničku, co, kolego?"

„Velmi milou, vlídnou, laskavou. Bylo mi tam tak útulno, jako bych seděl ve vlastní rodině."

Doktor Čočka podíval se zvědavě na Tykvu a jižjiž mu škubala rtoma další otázka: kterak pak jste shledal jeho dcerušku? Ale potlačil ji, vyčkával.

„A dceru má, spektabile, hezkou a přívětivou," doplňoval Tykva svůj raport, „velmi milou,

ochotnou. Prováděla mě včera skoro celé dopoledne po Pardubicích, když sešlo s dražby. Považte si, ona taky časem pomáhá otci v kanceláři, když je na pilno."

„Jezte, kolego, jezte, ať vám husa nevystydne," napomínal dokto- Čočka. Potom přimhouřiv oči, chviličku Tykvu bystře pozoroval.

„Tedy jste se tam celkem dobře bavil, nenudil jste se?"

„Ne, spektabile, nenudil. To je rodina, v které se našinec nemůže nudit. Věřte mi, že jsem se s Pardubicemi skoro litostně loučil. Naskytne-li se tam časem něco, zas mě tam pošlete. Rád pojedu."

„Doufám, že pojedete, kolego," řekl doktor Čočka, a jen v duchu si doplnil: A snad častěji, než se sám domníváš. Při tom mu na tváři zahrál zvláštní úsměv, kterého si Tykva nepovšiml. Právě si na salát přiléval octa.

Když povečeřel, rozpomenul se Tykva náhle, sáhl v záprsí:

„Nehněvejte se, spektabile, vezměte k sobě laskavě zas peníze, které jste mi dal na vadium."

„Nu, kolego, to mělo dost času ráno v kanceláři."

„Zbavíte mne starosti, spektabile. Nerad u sebe cizí peníze přechovávám. Měl jsem stále ruku na kapse, abych je neztratil. A když jsem se s vámi tak šťastně setkal, ulevte mi."

„Tedy dobrá, kolego," odvětil Čočka, sahaje po obálce. „A mne s nimi může někdo přepadnout a zabít, co?"

„Doprovodím vás ke vratům domovním, když dovolíte. Na dva se nikdo neodváží."

„Dobře, dobře, kolego, a zítra ráno zúčtujeme diety."

„Jaké diety, spektabile? Leda za dráhu a za dva noclehy. Jinak mě vydržoval pan doktor Karfiol," řekl Tykva s úsměvem.

„Diety vám náležejí, kolego. To byste byl pěkný advokát, abyste někomu něco odpouštěl."

„Vždyť jsem jel marně, nebylo mne tam třeba."

„To jste zvěděl teprve na místě. Ale pamatujte si, že jste tam nejel marně," řekl doktor Čočka s důrazem. A vida, že Tykva na něj s neporozuměním hledí, rychle dodal: „Máte o zkušenost více, a podruhé již pojedete do známé končiny."

Potom zdvihl čerstvou sklenici, kterou před něj číšník právě byl postavil, a pronesl bodře:

„Na zdraví doktora Karfiola a jeho rodiny!"

„Ať žijí!" přiťukl upřímně Tykva.

„A co říkáte, kolego, má Karfiol pěknou kancelář?"

„Zdá se mi, že ano. Pokud jsem na první pohled mohl posoudit, sám horlivě pracuje, má starého doktoranda Kobylku a dva písaře. A jak jsem řekl, když věci spěchají, pomáhá i slečna dcera. Sám se mi přiznal, že se mu dobře daří. Myslím, že velmi dobře."

„Tak vidíte, kolego. Nemůžeme všichni v Praze zplesnivět, kam by to vedlo. Sedíme už tak jeden druhému na krku a myslím, že bude čím dál hůře.

Dobře udělal kolega Karfiol, že šel ven. Šikovný člověk se nikde neztratí. A když jsem se vám onehdy o venkově zmínil, díval jste se na to s jakousi nechutí."

„Promiňte, spektabile, to nebylo ani tak pro ten venkov, jako spíše proto, že jste mi doporučoval nevěstu. Nehněvejte se na mne, ale dohazované nevěsty byly mi odjakživa proti srsti. V téhle věci má se člověk řídit vlastní zálibou, výběrem, a především náklonností. Srdce musí promluvit — nesmějte se mi. Vy arci již máte všechny ty věci za sebou, však víte, proč jste zůstal sám."

Doktor Čočka při tomto výkladu Tykvově hleděl na mladého muže vážně, pevně rty svíraje. Po chvilce promluvil:

„Kdo vám říká, že se směji? Nesměji se vám, a když si kteroukoli přisouzenou dívku najdete sám, tím lépe. Ostatně to své předešlé doporučení odvolávám. Bude nejlépe, když rozhodnete podle srdce svého, a doufám že dobře rozhodnete. Budu první, kdo se dostaví s upřímnou gratulací."

Doktor Čočka si blahořečil, že hned na počátku potlačil otázku, ktera se mu na rty drala: Kterak jste shledal slečnu Karfiolovu? — Teď viděl, že Tykva nemá ani potuchy, proč jel do Pardubic. Tím lépe.

S potěšením naslouchal Tykvovi, když líčil podrobnosti svých návštěv u Karfiolů, i jak se mu v té rodině zalíbilo. Tvář mladého muže nabývala při tom zvláštní živosti, rozjařovala se, bylo zřejmo,

že mu ty vzpomínky velmi lahodí. Čočka poslouchal — a zdálo se mu, že ví dosti. Tykva skutečně nejel marně. Dražbu vezmi čert.

Bylo po půlnoci, když se oba pánové zdvihli. Hosté u Gebaura taky již velmi prořídli. Tykva doprovodil šéfa až k domu v Široké ulici, v němž obýval, posečkal, až domovník odemkl vrata, a rozloučiv se, spěchal křepce domů. S potěšením shledal, že paní kvartýrská byla zatím zotvírala okna jeho bytu, světnicí vanul čerstvý vzduch. Prvním výkonem Tykvovým bylo, že šetrně vyňal kunětickou kytičku z kabelky a vložil ji do štíhlé sklenice, naplněné vodou. Láhev vody našel jako vždy na okně. Dobře si panička zapamatovala, že se pan doktor v neděli večer vrátí. Ta tam byla všecka stísněnost, ba sklíčenost, s kterou z vlaku vystupoval a do Prahy přicházel. V usínání ještě vzpomínal na Pardubice, na dům Karfiolův.

V pondělí ráno našel Tykva na svém psacím stole v kanceláři malé psaníčko, svědčící jemu. Pečlivě rozřízl obálku a vyňal — navštívenku páně Vosáhlovu. Na jejím rubu bylo napsáno:

„Vážený pane doktore! Srdečně Vám děkuji za lístek z Pardubic. Velmi jsem litoval, i moje paní, že jsme včera byli připraveni o Vaši milou společnost. Ale pevně doufám, že nám ztracený ten večer nahradíte. Osmělím se včas přihlásit. Váš uctivý ·/."

Doktor Tykva dvakráte přečetl ty řádky a řekl k sobě:

„To jest jasné. Mám vyčkat, až se přihlásí, totiž až mě pozve. Vyčkám."

Vsunul visitku zas do obálky, obálku v náprsní kapsu. Při tom v nejhlubším jeho nitru zaklovala nesměle jakás výčitka svědomí:

„Byl jsem celé dva dni mimo Prahu nejen tělem, ale i duší. Vždyť jsem na Vosáhlovy krom toho lístku ani nevzpomněl. Uchvátil mě proud jiného vzduchu. Ano, zvětřil jsem."

Potom se dal do kancelářské práce, které na štěstí dnes nebylo příliš, a když byl s tou hotov a když milý šéf Čočka odešel k nějakému důležitému stání soudnímu, sáhl Tykva po listovním papíře a počal komponovat děkovný list doktoru Karfiolovi. Za jeho vlídné přijetí, za vzácné pohoštění v rodině, za obětavý průvod na Kunětice, za doprovod na nádraží, slovem za vše, čeho v Pardubicích a v jeho milé domácnosti užil. Psal slohem velmi květnatým, vybíraje slova a obraty, aby se jeho výraz co nejvíce lišil od mluvy kancelářské. Ale když dopsal a výlev své vděčnosti přečítal, nebyl spokojen. Zdálo se mu, že píše příliš vzníceně, nadšeně. Taky se mu zdálo, že tu příliš probleskují některé zmínky o slečně Emě a její laskavosti, neboť vzpomenul i její kunětické kytičky a kterak ji opatruje. Ale nad tím by se snad otec Karfiol mohl nějak pozastavit. Vždyť k tomu nemám žádného práva, řekl si Tykva. I počal psát nový list, jak se domníval střízlivější, formálnější. Než ani s tím nebyl spokojen a dal se do třetího. A při tom k sobě hučel:

„Šlakovitá kancelářská manufaktura — jak našince pokazí! Buď člověk napíše suchopár jak pijavý papír, nebo začne blouznit jako zamilovaný sekstán. Já nechci ani jedno, ani druhé, chci jen, aby doktor Karfiol viděl, že jsem slušně vychovaný člověk, jenž ví, kterak za vzácné pohostinství poděkovat. A bude-li můj list předčítati taky svým dámám, však si z něho slečna Ema vybere, co jí náleží.“

Kdyby byl Tykva věděl, jak dychtivě milá průvodkyně po Pardubicích sáhne po jeho psaní, až je otec přečte a na stůl položí, aby si je poznovu sama přečetla a vyzkoumala, co z něho jen jí náleží. A kdyby byl tušil, že si je do večera přečte ještě několikrát — a že už je tatínkovi ani nevrátí. Ale to všechno Tykvovi ani ve snách nepřipadlo.

TYKVA ROZKOLÍSÁN.

Schylovalo se k sobotě, byl již pátek, a toho dne ráno kráčel doktor Tykva nějak roztržitě do kanceláře. Šel jako v obavě — ale to jest příliš silné slovo pro vyjádření jeho myšlenkového pochodu — šel jako v tuše, že ho tam očekává cosi nevítaného. Když vstoupil do svého pokojíku, padly jeho zraky na psací stůl, na podložku, na kterou mu solicitátor kladl vždy soukromé dopisy. Očekával skoro jistě, že tam bude psaníčko povědomého formátu s nadpisem povědomé ruky, tající v sobě pozvání na zítřejší večer. Ale podložka byla prázdná. Tu doktor Tykva zhluboka oddechl. Cítil, že všechny dojmy, s kterými se vrátil z Pardubic, jsou ještě příliš čerstvé a silné. Sice pořád ještě nepřemítal, k jakým koncům by všechno mohlo vésti, ale vzpomínky ty byly mu tak milé, že se obával, aby mu jakýmkoli nárazem dojmu jiného nebyly roztříštěny. Kunětická kytička z lučních kvítků byla mu již za den povadla, přes všechnu snahu, aby ji pokud možno svěží zachoval. Potom tedy ji vyňal z vody, pečlivě osušil stonky a vložil ji do prázdné vázičky, kterou

si postavil doma na psací stolek. Měla mu stále připomínati krásné chvíle pardubické.

Jestliže pátek Tykvovi nepřinesl, čeho se bezmála obával, přinesla mu sobota, co jej mile překvapilo. Psaní z Pardubic. Doktor Karfiol odpovídal na Tykvův list. Psaní skoro dvoustránkové. Tykva jakživ žádné lejstro kancelářské nečetl tak bedlivě jako tento list, který byl napsán pod krovem, pod nímž dýchala a působila jeho milá pardubická průvodkyně a společnice výletu na Kunětice.

„Milý pane kolego," psal doktor Karfiol, „sedím nad Vaším listem a pociťuji rozpaky až nehorázné, jak upřílišeně děkujete za skrovné pohostinství v našem domě. Má-li někdo děkovati, jsem to já a žena a dcera, že jste nám svou milou návštěvou připravil chvíle tak veselé, které jen — bohužel! — tak rychle uběhly. Míváme sice časem návštěv dost, zvláště o zdejších štvanicích, ale zřídka kdy hosta příjemného tou měrou, jako jste byl Vy. Měli jsme to smutný nedělní večer bez Vás, všem nám něco chybělo. Nu ano, pan kolega Tykva! Od neděle o nikom a ničem jiném nemluvíme než o Vás, možná, že Vám někdy zní v uších."

Doktor Tykva se usmál:

„Je-li to s těma ušima pravdivé, tedy jim tam v Pardubicích musí znít od rána do večera."

O kousek dále psal doktor Karfiol:

„Lituji upřímně, že Váš milý šéf nemá nějaké stálejší spojení s Pardubicemi, abychom Vás tu zase brzy viděli. Taková licitace, která Vás sem přivedla,

vyskytuje se jednou za deset let, a ještě k tomu je třeba, aby tam Vaše záložna měla pohledávku.“

Tykva k sobě hovořil:

„Toho se tak hned nedočkám. Záložna je s venkovskými objekty opatrná. Jsou s tím všeliké potíže.“

Tu vzpomněl na Karfiolův žert o přeložení zemského soudu do Pardubic a zasmál se:

„To by bylo nejlepší. Pak bych se mohl napolo do Pardubic přestěhovat.“

Na závěrku doktor Karfiol psal:

„Tak jen se těším, že když ne u nás, uvidím Vás časem aspoň v Praze. Sice v poslední době vyřizuji tam všechno substitucí kolegů, jak jsem Vám pověděl, ale při nejbližší příležitosti se tam vypravím zase sám, a pak si ujednám dostaveníčko s Vaším šéfem a s Vámi. Těším se na to.“

List končil srdečným pozdravem Karfiolovým, poručením od rodiny a přáním na shledanou s dvěma vykřičníky, což Tykvu velmi těšilo. Ale tu jest ještě několik slov, na samém okraji dole, jiným, drobným písmem a taky jiným inkoustem:

„Pojede-li dr. Karfiol, musí vzíti dceru s sebou. Uctivý pozdrav! E.“

„To je slečna Ema,“ zašeptal Tykva. „Patrně zas vypomáhala v kanceláři, otec jí svěřil psaní, aby je vložila do obálky a obstarala na poštu, a ta milá duše užila té příležitosti, aby se taky ozvala. Touží po Praze, vždyť to řekla. Přijeď, holčičko milá, přijeď. Však tě Tykva taky rád uvidí.“

Desetkrát si přečetl tu drobnou řádku, úkradmo připsanou, a byla mu z celého psaní Karfiolova nejmilejší. Zatím pro ni neměl jiného výkladu než dívčinu touhu po Praze, ale kdyby byl měl více sebevědomí, byl by těm několika slovům jinak rozuměl. Snad bylo dobře, že nechápal tak rychle. Tykva se neukvapoval, ani když byl o deset let mladší. Proto taky unikl všelikým nemoudrým dobrodružstvím. Prvním jeho dobrodružstvím mohlo býti nazváno seznámení s paní Vosáhlovou, ale i tu, když se ponořil do hloubi nitra svého, poznával, že se octl v podivném bludišti, z něhož stůj co stůj musí rozumným způsobem vyváznout. Vždyť proto chtěl co nejvíce omeziti soboty u Vosáhlů, vymknouti se povinnosti pravidelných návštěv, které v duchu nazýval služebností. Ani si nebyl vědom, kterak již před zájezdem do Pardubic v pravý čas tyto návštěvy omezil, a ovšem netušil, kterak mu i náhoda bude po návratu do Prahy nápomocna.

Nebo ani do druhé, ani do třetí soboty nepřišlo od pana Vosáhla pozvání. Tu po každé Tykva v sobotní večer odcházel s lehčím srdcem z kanceláře a vydával se na procházku Prahou, tu na Petřín, tu na Letnou, a shlížeje s výšin na bezpočetné střechy města a na věže nabýval duševní rovnováhy a s veselejší myslí se vracel v bludiště ulic a mířil do společnosti přátel kolegů. Ti zatím byli vytáhli z těsné hospůdky a usadili se na léto v zahrádce. Byla to liliputánská zahrádka, ale pobyt v ní za teplých večerů byl přece mnohem příjemnější než pod nízkou,

těsnou klenbou pivnice. Bylo tam přece trochu vzduchu, pokud se ho do zahrádky mezi vysokými domy vešlo. A po každé takové sobotě se Tykva mnohem veseleji probouzel do nedělního jitra.

„Jsem zase svůj," říkával si, „jenom svůj. Kéž to tak potrvá."

Ale před čtvrtou sobotou přišlo psaníčko od pana Vosáhla. Chvíli je Tykva obracel v rukou, jako by se snažil proniknout obsah obálkou, konečně však sáhl po nožíku a vyňal z obálky oktávek papíru.

„Vážený pane doktore," četl, „snad již se domníváte, že jsme na Vás zapomněli, když se tak dlouho neozývám. Nezapomněli! Naopak, každé soboty na Vás vzpomínáme a litujeme, že nás okolnosti připravují o milou Vaši společnost. Nechci však zváti Vás do domácnosti, v které byste na ten čas nenašel nic utěšeného. Moje milá paní totiž není v dobré kůži. Není to žádná vážná, dokonce snad znepokojující nemoc, ale paní cítí nebývalou zemdlenost a časem polehává, zvláště pak mívá nepříjemné večery. Ani lékař zatím neshledal příznaky určité choroby. Uznal jen, že by mé paní prospělo několik neděl pobytu na čerstvém vzduchu, v lázních. A tak v nejbližších dnech se vydáme do lázní, snad Mariánských, odkud se Vám ohlásím. A pak, až se vrátíme, jistě nám nahradíte, oč jsme přišli. Těším se na milý, pěkný podzimek. S pozdravem od paní Váš Vosáhlo."

Doktor Tykva položil psaníčko, zíral na ně,

zamýšlel se. Nic by ho nebylo překvapilo, kdyby byl dostal psaní od paní Vosáhlové, že se neduh jejího chotě zhoršil, ale ona churava? Ta žena jako rozvitá růže? Chřadla by snad vedle svého nemocného chotě? Taky slýchal o takových případech. Ale toť by byl hrozný osud. A Tykva se nemohl ubrániti předtuše nějaké vážné události v rodině Vosáhlově. Ne, ne, kéž se vrátí zase zdráva, osvěžena, a nechť lázeňský pobyt prospěje i jejímu choti.

Byl tedy na dlouhé neděle volný, snad na měsíce, ale náladu mu ta zpráva pokalila. Teď si přál, aby již minul týden, dvě neděle, aby Vosáhlovi byli v lázních a aby tamodtud měl první zprávu, že se paní Emilii daří lépe, že jest jako bývala. Vrátí-li se zdráva, jak rád uposlechne vyzvání pana Vosáhla, aby je zas navštívil. V tu chvíli pociťoval, že jeho náklonnost k paní Emilii má hlubší kořeny než se sám domníval.

Tu vzpomněl na slečnu Emu v Pardubicích a pocítil výčitku svědomí. Jaký zloduch nad ním nastražil tyto sítě? Proč mu vstoupila do cesty paní Vosáhlová? Jakému to neblahému bludu propadl, že se v myšlenkách stále k ní vrací? Vždyť je spoutána svazkem nerozlučným, a byť i nebyla, zdali by její srdce pro něj promluvilo? Všechno, co si kolem jejího zjevu spřádal, je pouhý a pošetilý sen, nic jiného. Je to klam, jímž obelhává sám sebe, a když už se domníval, že jej rozplašil, vrací se poznovu. A tu Tykva vztyčil tři prsty pravice a řekl si:

„Ne, Jaromíre, přísahám tu dobrému duchu svému, že již nikdy nepřekročím práh domu Vosáhlova, děj se co děj. Tomuto slovu svému se nezpronevěřím. Byl bych to zbabělý člověk!“

Tímto slibem se Tykva upokojil aspoň napolo, ale spokojená nálada se mu nevracela.

Když se toho dne schylovalo k šesté večerní, vstoupil do jeho pokojíku šéf doktor Čočka a otázal se:

„Kam pak vy dnes máte namířeno, kolego?“

„Ještě nikam, spektabilis. Leda mezi kolegy, jako vždy.“

„To bych vám pověděl něco jiného, než do té ďoury, kolego. Zvu vás na večeři na Žofín. Je parný den, za takového večera se na Žofíně dobře dýše. A je tam koncert. Nedáte mi košem?“

„Kterak bych mohl, spektabilis — rád s vámi půjdu.“

„Tak to všecko sklopte a pojďte.“

Za chvíli kráčeli oba přes můstek nad ramenem Vltavy a vyhledali si stůl pod rozloženým stromem. A když povečeřeli, tu spustila kapela směs z Netopýra, a pojednou zaznělo:

Šťasten ten, na svůj sen,
kdo zapomněl navždy jen...

Tykva naslouchal, tvář jeho se vyjasňovala. Nemohli mu zahrát vhodnější píseň. A ještě když přišel s Žofína domů, hučel k sobě nápěv: Šťasten ten, na svůj sen kdo zapomněl navždy jen.

„Ano, Tykvo, zapomeň!“

Podíval se na suchou kytičku kunětickou a dodal si:

„A vzpomínej!“

SLEČNA EMA PŘIJEDE!

Uběhlo čtrnácte dní a pošta přinesla Tykvovi lístek z Mariánských lázní:

„Vážený pane doktore, posílám Vám upřímný pozdrav. Daří se nám oběma dobře. Pražský lékař měl výborný nápad, že nás poslal do lázní. Našel jsem i zde dobrého lékaře, který mě naplnil neobyčejnou důvěrou. Léčí skoro více rozšafnými slovy než léky. Až mě podivem naplňuje, jak se za tu krátkou dobu cítím osvěžena. Ale o tom o všem až v Praze. Zatím po ní netoužím. A vytrvá-li příznivé počasí, vytrváme i my. Doufám, že nic nezmeškáme. Poručení od paní. Váš Vosáhlo."

Tykva skládal psaníčko a hovořil k sobě:

„Poručení od paní. Sotva mu to panička napověděla, připsal to z vlastního popudu a ze zdvořilosti. Dělává se tak. Tedy jen vytrvejte, a čím déle, tím lépe. Aspoň všechno trochu vychladne. A ty zde můžeš zatím dělat svého bastanta."

Velikého bastanta Tykva ovšem nedělal. Nebylo to ani v jeho povaze, ani k tomu neměl velikých prostředků. Žil stále po dávném zvyku, skrom-

ně, šetrně jako vždy, nanejvýše si časem dopřál nějakého krátkého, laciného výletu do okolí Prahy. Stále si připomínal, že se ponenáhlu blíží advokátní zkouška, kterou nikterak nechtěl odkládat, a ta mu sáhne hluboko do kapsy. Neveliký podíl z domova měl bezpečně uložený a nikdy se ho nedotkl. Měl radost, jak mu rok od roku přibývá něco na úrocích. S tímto malým pokladem svým se nikomu nesvěřoval, a přece o něm kamarádi říkávali: „Tykva je zazobanec!“ Měli pro to arci jiný důvod: že si nikdy od nikoho nevypůjčoval, ani od přátel nejlepších. Ale Tykva si vždycky varovně opakoval: „Nezabředni do dluhů, hochu. Dluh je žernov osličí na krku. Zatáhne tě do hlubiny, ve které by ses utopil.“

Vydával-li se na výlet sám, beze společnosti, poobědval skromně v některé venkovské hospodě a pak vyhledával kdesi na pokraji lesa tiché, stinné místečko, kde se oddával svému přemítání. Zahlížel se v lány zrajícího obilí, zahlížel se do modré oblohy, a když mu dlouhé stíny osamělých stromů nebo telegrafních tyčí věstily brzký západ, zdvíhal se, aby nezmeškal vlak do Prahy. Byly to krásné půldny nerušeného klidu, ale Tykva vždy zatoužil po něčem, s čím se nikde neshledával. Něco mu v ty nedělní chvíle chybělo. Z takových výletů vždy si přivážel do Prahy kus melancholie.

„Musíš něco moudrého dělat, Jaromíre. Takový stesk ti nesvědčí.“

A na další výlet si zastrčil do kapsy nějaký zákonník.

„Rozumný nápad, hochu! Zopakuješ si kousek něčeho — pomalu se ti všeliké ty paragrafy vykuřují z hlavy. Pozor, advokátní zkouška!“

Když tak učinil poprvé, skutečně si přečetl dvě, tři stránky, a pak se z nich v duchu zkoušel. Ale když četl dále, seznal po druhé, třetí stránce, že ze čteného neví nic. Jen zraky přelétaly řádky, duchem však bloudil kdesi vdáli. Tam v té dáli bylo, co mu zde chybělo a pojednou se mu vybavila vzpomínka na Pardubice, na Kunětice, a již ho nelákaly arabesky paragrafů. Pojednou jim zalomcovala neskonalá touha, aby vedle sebe uslyšel čísi hlas, čísi veselý, škádlivý smích. Ale hlas a smích byly daleko.

Doktor Tykva vstrčil knihu do kapsy svrchníku, bez něhož z opatrnosti na větší vzdálenosti nevycházel, a povzdychl si:

„Vidím, že s tím studiem pod širým nebem to nejde. Zdá se mi taky, že bych to do advokátní zkoušky zase z hlavy vytrousil. Není nám už osmnáct, dvacet let, kdy jsme dřívali na Žofíně, na Střeleckém ostrově a ve Stromovce jako kati. Posečkám s tím. Ostatně slýchám vždycky, že se na tu poslední zkoušku rozbíhají kandidáti až dva, tři měsíce před ní. Snad ani mne Pánbůh neopustí.“

Léto ubíhalo, krásné dni srpnové se již valem krátily, nastal září. Sice nekalené počasí stále dodržovalo, ale delší a delší soumrak věstil blížící se podzimek a občasné večerní závany chladného

vzduchu důrazně to potvrzovaly. V hospodské zahrádce pražské počínalo být nevlídno, Tykvovi kolegové stěhovali se zase do klenuté pivnice, kde bylo útulněji. Společnost juristů mladších i starších scházela se zas v plném počtu, přece však se Tykva mezi nimi cítil nějak osamělý. Slýchal zase ohřívané vtipkování z minulé zimy, ba od loňska, útrpně se nad ním usmíval a býval obyčejně první, který se ze společnosti vytrácel a spěchával domů, kde se uchyloval k nějaké knize. Pak se mu zdávalo, že není zcela sám v mládeneckém svém pokojíku, že je na blízku ještě kdosi, s nímž beze slov hovoří. A když všecek učten usínal, spával hlubokým spánkem a jako po dlouhé cestě se probouzel a těšil se na novou práci v kanceláři.

Schylovalo se jednoho pondělka k poledni, když doktor Čočka pootevřel dveře „zpovědnice" Tykvovy a zavolal naň:

„Pane kolego, na slovíčko prosím, ano?"

Tykva již byl ve svatyni šéfově.

„Poroučíte, spektabilis?"

„Nic neporoučím, kolego. Mám vám tlumočit pěkné pozdravení. Hádejte, od koho?"

„Nemám ani potuchy, spektabile."

„Dostal jsem psaní, hádejte, odkud?"

„Dáváte mi hádanky jako princezna Turandot. Viděl jsem, že vám pošta přinesla náruč psaní. Je-li to něco nemilého, nezkazte mi oběd, spectabile. Na to je dost času odpoledne."

„Když vám vyřizuji pěkné pozdravení, není

to nic nemilého. Myslil jsem, že jste dovtipnější. No z Pardubic přišlo psaní, od kolegy Karfiola."

Na Tykvově tváři vyskočilo lehké začervenání.

Dr. Čočka pohlížel na Tykvu pronikavě.

„Vy jste v těch Pardubicích tropil asi pěkné věci, kolego."

„Dovolte, spektabile, netropil jsem pranic. Choval jsem se docela slušně. Stýská si na mne pan doktor Karfiol?"

Tykva se červenal víc a více. Co píše Karfiol?

„Nestýská si, ale po vás prý se mu stýská. Jste prý dobrý společník, a trpělivý. Zmiňuje se taky o nějaké nudlové polívce, ale tomu vůbec nerozumím, to nějak zašmodrchal. Ale ze všeho vidím, že jste v Pardubicích způsobil nějaké pobouření. Prý kdekdo ho chytal, koho to tam měl. Celým psaním se kmitá pan kolega Tykva, Tykva. No vyptám se na všechno, až přijede do Prahy."

„Pan doktor Karfiol přijede do Prahy?" vyhrkl Tykva.

„Přijede, bude mít nějaké řízení u místodržitelství. Nepíše kdy, ale patrně brzy. Prý se i na vás těší. Nu ano, uděláme si veselý večírek. Přiveze trochu čerstvého vzduchu, a nejen to, přijede s ním prý i slečna dcera. Ale tu nepřiveze k vůli vám, abyste si myslil. Slečna prý touží zas nesmírně po Národním divadle. A proto vlastně vám všecko povídám. Nebo když přijede slečna dcera, musíme zmobilisovati taky vás, rozumíte mi? Za kavalíra pro ni. Nebo bude-li v divadla něco sentimentál-

ního, nepůjdu tam ani já, ani on. Leda by bylo něco veselého, nějaká opereta nebo řízná veselohra. Sama nemůže jít z divadla, budete jí přidělen jako ordonanc. A přivedete ji tatínkovi, s kterým se zatím uchýlím někam ke Štěpánu nebo k Černému koni. Tedy se připravte na tu službu, kolego, leda by vám to nějak překáželo, že byste se veřejně nesměl okázat s jinou mladou dámou. Znám to, bývají z toho mrzutosti. Máte čisté svědomí?"

„Jako sklo, spektabile. Jsem volný jako pták. Nemám za nehet žádných závazků. Mohu doprovázet, koho chci a koho smím. S radostí se k té službě propůjčím. Bude to malá oplátka za slečninu laskavost. Nebo taky ona mne v Pardubicích provázela."

„Heleďte, človíčku, tohle jste mi, tuším, ani nevyprávěl."

„Zdá se mi, že ano, spektabile, zapomněl jste na to."

„No, to je jedno. Vím jen, že vás tam velmi přátelsky uctili, musíme jim to nějak oplatit. Tedy ujednáno. Já si vezmu na starost pantátu, vy dcerušku. Připravte se na to hezky, abyste dělal fióna. Nudit se nebudete, ale ne abyste mi do slečny mnoho mluvil. Abyste jí hlavu nepopletl."

Doktor Tykva by byl ještě chvíli poslouchal, nebo tu byl konečně člověk, s nímž mohl o rodině Karfiolových hovořit. Ale doktor Čočka svou výstrahou zakončil audienci, Tykva se vtáhl do svého pokojíku. Doktor Čočka za ním hodil veselé mrknu-

tí, a když se za Tykvou zavřely dveře, zamnul si dlaněmi a zašeptal k sobě, že to sotva sám slyšel:

„Tak daleko bychom tedy byli. Jen přijeďte, slečinko milá. Doufám, že než odjedete, něco zvíte. A Tykva je hodný hoch."

Tykva si přál, aby mu šéf nezkazil oběd, ale skoro mu jej pokazil. Radostným vzrušením pozbýval obvyklé chuti, bezmála ani nevěděl, co mu číšník přinesl. Pomýšlení, že slečna Ema přijede, zapuzovalo všechny takové všední starosti.

První, co po vítané zprávě doktora Čočky učinil, bylo, že poslal nejsvátečnější své šaty ke krejčímu, aby je prohlédl, kde potřeba upravil a vyžehlil. Potom podrobil generální prohlídce veškeru obuv a shledal ji s uspokojením v dobrém stavu.

„V tom bych mohl doprovázeti třeba tři distingované dívky," zahučel k sobě, „jednu po druhé a každou v jiném páru."

Taky nedělní klobouk byl v pořádku.

„Nanejvýš mu dá kloboučník novou pentli — toho si dámy všímají."

Ve „svém" modním závodě si koupil nový nákrčník, nesl jej posvátně domů a když jej ukládal do prádelníku, povídal si:

„Sice nechci vypadat jako žurnálový panák s Příkopů, ale přece jen slušně se representovat. Našinec je někdy trochu buršikósní a žádná nedbalost ženským očím neujde. — Tak, Jaromíre, teď jsi zmobilisován, a teď může slečna Ema přijít, s tatínkem nebo bez tatínka."

Až se zasmál, když pomyslil, co by si s ní počal, kdyby přijela bez tatínka. Ale to se vůbec nemohlo stát.

O nějaký týden později vstoupil doktor Čočka do Tykvovy zpovědnice, mávaje kusem papíru a směje se:

„Tedy do zbraně, kolego! Nepřítel se blíží. Odpoledne ho tu máme. Doktor Karfiol se slečnou. Budete tak laskav a půjdete jim naproti, co? Já nemohu, objednal jsem si právě na tu hodinu pana Pávka. Ale vy snad jim budete milejší. Doprovodíte je k Štěpánu, tam si Karfiol objednal pokoj, zdrží se v Praze asi dva dni, a pak je přivedete sem, abychom sestavili válečný plán."

Přišlo to tak náhle, že se Tykvovi až ruce rozechvěly. Doktor Karfiol, slečna Ema! Zas ji uvidí, a jak ji shledá dnes?

Nemohl se dočkati poledne, aby co nejrychleji poobědval, potom domů, ustrojí se na přivítání a na večer. Ve dvě hodiny již byl zase v kanceláři, aby dokončil koncept, jejž dopoledne začal, ale měl co dělat, aby sebral myšlenky na ten suchopár. Slečna Ema jede, jede, snad už je v Kolíně, snad v Českém Brodě. On by jí nejraději letěl povětřím v ústrety. Sečkej, Tykvo, dočkáš se!

Za hodinu ozvaly se v šéfově pokoji kroky, dveře se pootevřely, doktor Čočka vstrčil hlavu do pokojíku a připomínal:

„Abyste nezmeškal, kolego."

„Již půjdu, spektabile, právě dopisuji."

Ještě několik slov na papír, až péro zaskřípělo, Tykva se chopil klobouku, sáhl po aktě a vnesl jej do veliké kanceláře k opsání. A již byl ze dveří a již hřměl se schodů, aby nezmeškal.

Ale postál ještě hodnou chvíli na peroně státního nádraží, než přiduněl vlak od Pardubic. A hned potom se rozpoutala pekelná vřava, která Tykvovi připomněla dopolední slova Čočkova „nepřítel se blíží". Konduktoři vykřikovali Prahu, otvírali dvířka vagonů, jako by je chtěli utrhat, z vozů vyskakovali cestující, jako by jim nad hlavami hořelo — Tykva se pojednou octl v davu lidí, až v tom návalu zakolísal. Hltal očima zvláště vozy druhé třídy, nebo ve třetí doktor Karfiol s dcerou nepojede. A tu již se mu nedaleko kmitly tmavorudé šatečky, též takové paletko, ruka ve višňové rukavičce pomáhala mohutnému pánu s vozu a známý hlas zazněl:

„Jen pomalu, tatínku, dej pozor. A pan doktor Tykva je tu."

Tykva se prodíral splašeným zástupem jako příbojem, již byl u pardubické skupinky, vítal, skláněl se k ruce dívčině, aby ji políbil, potřásal rukou doktoru Karfiolovi.

„To je od vás hezké, že jste nám přišel naproti," promluvila dívka. „Sice nejsme svatojanští poutníci, ale vždy je příjemné, ujme-li se nás přátelská ochota. Myslila jsem si, že přijdete — —"

„Dostavil jsem se z rozkazu svého šéfa," pronesl Tykva.

„Jinak byste nebyl přišel?“ upřela naň slečna Ema tázavý a polovyčítavý pohled.

„Nemohl jsem se vás dočkati, slečno,“ skoro jen zašeptal Tykva a ve zmatku se chopil opět pravice dívčiny, vroucně ji políbil a v ruce podržel, až se sám smělosti své ulekl. A tu si všiml, že dívka v levici nese cestovní kabelku. Sáhl po ní, šetrně se jí zmocnil.

„Nechte toho, kolego,“ napomínal doktor Karfiol. „Vždyť tu jsou posluhové, mám taky kufřík.“

Ale Tykva již kráčel s dívkou k východu, Karfiol za nimi. Na ulici obrátil se Tykva k pardubickému hostu:

„Mám vás doprovodit ke Štěpánu, pane doktore, nemáte-li jiného přání.“

„Výborně, kolego, tam se trochu osvěžím a srovnám. Ku předu!“

„Ach, já jsem všecka zkoprněla tou jízdou,“ ozvala se slečna, „a těším se na svačinu. Viďte, tam je taky kavárna?“

„Ano, slečno, tam odpočinete. Je vidět, že vás to unavilo. Kdybych si směl troufat, abyste se o mne opřela — —“

Jen to dořekl, dívka již mu provlékla levou ruku pod paží.

„Ale ano! Myslil jste, že se budu upejpat? Jde se mi tak lépe. A prosím vás, co hrají dnes v divadle?“

A v tom její zraky padly na protější nároží, polepené plakáty. A skoro vykřikla:

„Netopýr! Tatínku, Netopýr. Půjdeme do divadla, viď? Půjdete s námi, pane doktore?“

„S radostí, slečno. Teď již se těším.“

„A co váš principál?“ otázal se doktor Karfiol.

„Půjde také, to jest podle jeho vkusu. Pulda je v tom výborný, a Frankovský.“

Za chvíli byli před Štěpánem. Doktor Karfiol řekl k dceři:

„Já zajdu nahoru do pokoje. Ty zatím dole posvač, pan kolega ti bude rytířem. Hned jsem zas dole.“

Odňal posluhovi kabelku a kufřík, zaplatil mu a již mizel ve schodišti. Tykva s dívkou vstoupil do kavárny. Slečna Ema zamířila k prázdnému stolku blíž okna a usedla na plyšové křeslo. Tykva objednal kávu.

„Ne, mně čokoládu,“ žádala dívka. „A dejte si taky čokoládu.“

„Tedy čokoládu,“ usmál se Tykva.

A když sklepník před ně postavil dva koflíky čokolády a vzdálil se, prohodila dívka:

„Víte, jak si teď připadám bez tatínka a maminky? Jako mladá panička na svatební cestě.“

Jen to dořekla, zahořela její tvář ohnivým ruměncem, rty se pevně semkly, hlava se sklonila ke koflíku čokolády.

Tykvu projelo cosi jako elektrický proud. Ale nezmohl se na odpověď.

DO DIVADLA.

Drahnou chvíli z obou svačících nikdo nepromluvil. Opatrně usrkávali ze svých koflíků vřelé čokolády. A když konečně se dívka odvážila zas na Tykvu podívat, pronesla tiše:

„Zvláštní věc, jak dlouho čokoláda drží horkost. Když si ničím ústa nepopálím, čokoládou skoro vždycky."

Tykva postavil koflík. Kolem rtů mu zahrál škádlivý úsměv.

„Já někdy třeba i polévkou..."

Taky dívka postavila nádobku. Upřela na Tykvu vyčítavý pohled a řekla:

„Nevěděla jsem, že jste tak zlomyslný, pane doktore. Zas mi připomínáte mé tehdejší nezpůsobné usmání, pro které mě i maminka vyplísnila. Stokráte jsem je v duchu odpykala. Myslila jsem, že jste dávno zapomněl."

Skoro mimovolně sáhl Tykva po ruce dívčině, upřímně ji stiskl a odpovídal:

„Nezapomněl jsem na nic, co mě v Pardubicích potkalo, drahá slečno. Nezapomněl jsem na vaše milé večery, na stolování s vámi, a jestliže vy

jste stokráte pykala (Tykva se tu nevěřivě usmál), já tisícerou vzpomínkou zalétám pod vaší střechu. A hledě na vaši kunětickou kytičku — dávno zvadlou, bohužel! — posílám vám denně dobrou noc."

„A já každého rána pozdravují vaše růže, pane doktore," skoro jen zašeptala slečna Ema. „Sice taky již dávno uschly, ale já si vyvolávám jejich svěžest a vůni, jakou měly v den, kdy jste mi je přinesl."

Jemně vyprostila své prsty z ruky Tykvovy. Nebo v tu chvíli se otevřely dveře kavárny z chodby domovní a vstupoval doktor Karfiol. Rozhlédl se místností a spatřiv dvojici spěchal k jejímu stolu.

„Tu tedy jsem, doufám, že vám to dlouho netrvalo a že jste se nenudili. Teď rychle vypiju kávu a potom — ano, co potom? Kde se sejdeme s vaším šéfem, kolego?"

„Domníval se, že ho navštívíte v kanceláři, pane doktore. Ale je-li vám to obtížné, doskočím pro něj a přivedu ho."

„To by bylo hezké, obesílat si ho jak obžalovaného nebo svědka! Půjdeme k němu. Aspoň se zas jednou octnu v pražské kanceláři, a krom toho naše Ema uvidí, kde svůj koncipientský život tráví pan kolega Tykva."

„To se těším," usmála se dívka.

„Nemáte nač, drahá slečno," ozval se Tykva. „Znáte to z domova, a všechny kanceláře jsou si velmi podobny. Všechny jsou stejně šedivé a ve všech sedí stejní lidé."

A ještě dodal s úsměvem:

„A skoro všichni jednosvorně žehrají na své šéfy."

„Vy také?" otázala se dívka.

„Nemám proč," odpovídal Tykva. „Konám prostě svou povinnost, a šéf nic jiného na mně nežádá. Ostatně si spolu dobře rozumíme. Oba víme, že u něho do smrti nebudu. Až mi vyprší povinná praxe, až složím advokátní zkoušku, půjdu taky za svou samostatností. Možná, že se srdcem dosti těžkým. Doktor Čočka je dobrý šéf."

„Jak dlouho ještě to bude trvat?" otázala se dívka.

„Již jen dva roky."

„To je dlouhé," řekla dívka zamýšlejíc se.

„To je zdánlivé, slečno," usmál se Tykva. „Uteklo mi pět let jako voda, uplynou i dvě poslední. Možná, že se mi pak někdy zasteskne po té bezstarostné minulosti."

Teď se vložil do řeči doktor Karfiol:

„Doufejme kolego, že nebudete mít na stýskání ani času. Taky jsem se kdysi obával začátků, ale pak mě popadl život a unášel mě jako vír. A ty všetečko — obrátil se k dceři — nevyslýchej tu pana kolegu, sice se nikam nedostaneme. Vzhůru k doktoru Čočkovi!"

Vzchopil se a za ním dvojice mladých lidí. Vycházeli z kavárny na pohled v nejlepší náladě, jen slečna Ema kráčela zamyšlena. Hlavou jí letěla dvouletá lhůta doktora Tykvy, stále si opakovala:

„To je dlouhá doba, dva roky."

A pojednou se v ní ozvala námitka:

„Ale což taky vše ostatní musí trvati tak dlouho?"

Ani v myšlenkách si nepřiznala, co míní slovy „vše ostatní". Kdo však by se jí byl mohl podívati do nitra snad by to byl naráz uhodl. Nebyla to žádná těžká hádanka.

Taky doktor Tykva přemítal:

„Ano, dva roky. To je času dost, abych se vyzkoušel, a ty se mnou. Je to dlouhá doba, ale kdo praví, že ji nelze zkrátit? Uchováváš mé suché růže, to je velmi významné. Tedy vzpomínáš, děvečko milá, jako já nad tvou kunětickou kytičkou. Dobře, vzpomínej."

A doktoru Karfiolovi letělo hlavou:

„Udělal jsem dobře, že jsem vzal holku s sebou? Je mezi nimi cosi hlubšího? Myslím, že jsem nechybil. Matka ji na cestu třikráte pokřižovala. To bylo požehnání. Věřím v mateřské tři křížky. Taky mne maminka pokřižovala, když jsem odcházel z domova. Jsem pevně přesvědčen, že mi to znamení chvějící se její ruky přineslo štěstí, žehnám za to drahé rodičce své podnes."

Karfiol zhluboka oddechl, rozhlédl se v podvečerním ruchu živých ulic. A zašeptal:

„Praho, Praho!"

Za nedlouho se octli všichni v kanceláři doktora Čočky. Karfiol se znalecky rozhlédl velkou světnicí, ve které sedělo asi šest lidí. Ostýchavěji

se rozhlížela dívka a vidouc všechny stoly obsazené zašeptala k Tykvovi:

„Kde sedáváte vy?“

„Mám zvláštní pokojík vedle svatyně šéfovy. Uvedu vás tam, zajímá-li vás to.“

„Všechno mě zajímá,“ odpovídala šeptem dívka. „Není-li to přílišnou všetečností — —“

V tu chvíli objevil se na prahu ze svého pokoje Čočka sám s náručí podepsaných listin, které spěchaly na poštu. Rychle je položil mladšímu koncipientu na stůl a vítal hosty.

„Pojďte, pojďte dále, milý pane kolego a slečno. Sem, sem, do jámy lvové! Hned s vámi vezmu species facti — zatím si připravte slušnou zálohu.“

Oba advokáti se upřímně zasmáli, rozumějíce si. Doktor Čočka uvedl hosty do svého pokoje, nabízel křesla.

„A jaký je váš válečný plán?“ otázal se.

„Netopýr, pane kolego,“ odpovídal Karfiol. „Šťastně jsme trefili, dcera se nemůže ani dočkat. A já taky se těším. Kdypak jsem ho viděl na pražském divadle posledně! Někdy v léta sedmdesátá. Tedy vás zatýkáme a hned vás odvedeme. Před divadlem se ještě trochu projdeme. Mám rád pražskou procházku. Člověk se tak vmyslí do starých, mladých časů.“

„S Netopýrem souhlasím,“ přisvědčil doktor Čočka. „Na Sirotka Lowoodského bych s vámi nešel.“

„A toho již ani nehrají, pane kolego. Ba ani na venkově. To byla pěkně smutná věc.“

Slečna Ema se rozhlížela, hledajíc dveře do pokojíku Tykvova. Konečně objevila tapetová dvířka.

„Tam?“ zašeptala k Tykvovi.

„Tam,“ přisvědčil Tykva a obrátil se k šéfovi.

„Dovolte, spektabilis, ukážu slečně své působiště.“

„Jen račte, slečno,“ smál se doktor Čočka, „ale dejte si pozor, ať vás kolega nezamotá do nějakého procesu. Je šelma na klienty.“

Dívka vklouzla do „zpovědnice“ Tykvovy, za ní Tykva, který úmyslně nechal dvířka nedovřena.

Dívčiny zraky padly především na Tykvův psací stůl, na podložku na něm.

„Zde jste psal tehda po návratu z Pardubic tatínkovi svůj list?“

„Zde, slečno, ukradl jsem svému šéfu půl hodiny času — ale všechno jsem zase dohonil. Jsem svědomitý služebník svého pána.“

„To je hezké,“ řekla dívka a pravicí pohladila mazlivě podložku na stole.

„Po tomto vašem pomazlení bude se mi teď stokrát lépe u toho stolu pracovat. Nad ním taky jsem četl odpověď vašeho tatínka — i s přípisem neznámé ruky na okraji listu. Ale dohadoval jsem se, kdo těch několik slov připsal. Uhodl jsem?“

Dívka mu střelhbitě zakryla pravicí ústa.

„Ticho, o tom před tatínkem ani zmínky!“

„Před nikým na světě, drahá slečno. Ten milý přípisek svědčil jen mně.“

Dívka se rozhlížela pokojíkem.

„Trochu malé to zde máte, ale útulné. A tyto dveře — kam vedou?“

„Do velké kanceláře, kterou jste prošla. Je mnoho lidí, kteří své důvěrnosti neradi odhalují desaterým uším. Pro takové případy je tato má zpovědnice, nevyžadují-li si klienti přímo šéfa.“

Právě včas ukončila dívka svou prohlídku a Tykva své vysvětlování. Nebo když se vraceli zas do komnaty šéfovy, oblékal doktor Čočka svrchník, chápal se klobouku. A doktor Karfiol volal:

„Pojďte lidé, pojďte, čas utíká.“

Doktor Čočka dal svému personálu ještě nějaké pokyny a za chvíli byl se svými hosty i s Tykvou na ulici. Když Karfiol popošel s dcerou o deset kroků napřed, popadl Čočka Tykvu za rameno a podávaje mu bankovku velel spěšně a šeptem:

„Kolego, tuhle máte — koupíte lóži — v prvním pořadí — tamodtud je nejlépe vidět — a ne příliš blízko jeviště. A pojďme.“

Bylo skoro šest hodin, do divadla zbývala plná hodina. Čočka se ujal Karfiola, Tykvu přenechal dívce.

„Tak je to v pořádku,“ řekl hostu, „vy máte slečnu celý čas, a já zas kolegu Tykvu.“

Prošli tak volně třídou, zabočili na prázdnější Nábřeží, u mlýnů se obrátili. Slečna Ema bedlivě sledovala, koho pozdravuje Tykva a kdo jej pozdravuje. A skoro se divila, že její průvodce všechny ženské postavy míjí bez povšimnutí.

„Myslila jsem, kdoví co tu máte známých, a ještě jste nepozdravil ani jednu dámu. Kterak to?“

„V těch kruzích mnoho známých nemám,“ odpovídal Tykva. „Nemám ani příležitosti, abych se seznamoval. Prosím vás, šedivý kancelářský život, a večer hostinec, kde se scházím jen s kolegy, s přáteli. Kde bych nabral ženských známostí?“

Dívka byla zcela spokojena. Vždyť si nepřála, aby měl Tykva mnoho takových známostí. Čím méně, tím lépe.

Staří pánové se chvílemi zastavovali, když se objevila potřeba, aby cosi důkladně projednali, a tak se k divadlu dostali právě včas. Tykva zaskočil k pokladně pro vstupenku a vracel se vítězně — uchvátil právě poslední lóži v prvním pořadí. Za malou chvíli v ní seděli.

Doktor Čočka velel:

„Hosté dopředu, my dva vzadu. A ještě něco, kolego Tykvo. Kdybychom se po divadle nějak roztrhli a ztratili se, tedy rovnou ke Štěpánu, tam se shledáme. Pozor, kapelník již je na místě. Začne to.“

První zvuky ouvertury zazněly, slečna Ema se zanícením naslouchala. A když hudba dozněla, zašeptala k Tykvovi:

„Ach, to je jiné, než u nás. Také nám tam hráli Netopýra, ale jak ubohý to byl orchestr. Jen tohle — jen to vám v Praze závidím, nic jiného.“

Dívčina tvář byla všecka rozpálena, zraky její jen zářily. A jestliže již dříve byla krásná, teď byla

krásnější. Tykvovi se zdálo, že je plna hudby. Naklonil se k dívce a zašeptal:

„Slečno, lituji, že není Prodaná nevěsta, Hubička nebo Tajemství. Na to přijeďte do Prahy."

„Znám všechno, ani mi nepřipomínejte. Plakala jsem při všem pohnutím a radostí, a jen proto toužím po Praze, aspoň na čas, abych se nasytila."

„Přijeďte, slečno, vždy vám budu rytířem."

Bylo to hnutí bezděčné a snad zcela neuvědomělé, když dívka po těch slovech sáhla po ruce Tykvově, aby ji stiskla. V divadle bylo již temno, opona letěla vzhůru.

PO DIVADLE.

S počátku doktor Tykva sotva věděl, co se na jevišti zpívá, mluví, hraje. Sedě za slečnou Emou, upíral zraky na její hlavu, na bohaté tmavé, jemně zvlněné vlasy, na útlou její šíji. Ba, skoro ani si neuvědomoval, že sedí v divadle. Spíše zalétal vzpomínkou na daleké míle odtud, tam do Pardubic, kde tuto dívku poprvé spatřil. Až když s jeviště zazněl počátek písně „Pij, o milko, rychle pak“ a když lahodný tenor vytáhl plným zvukem lyrický dopěvek „šťasten ten, na svůj sen, kdo zapomněl navždy jen“, tu se Tykva vrátil ze svého vzdušného výletu v přítomnost. Jak jej ta odříkavá slova popadla za srdce! Jak jej obluzoval ten nápěv, provázený sladkou hudbou! Vzpomněl na nedávný večer na Žofíně, kdy k němu hudba promluvila stejnými zvuky, ale dnešní dojem byl mnohem silnější, promluvila k němu i slova písně. A sen, na nějž on zapomenouti nechtěl, obletoval jej v nejbližší blízkosti.

Dívčina hlava před ním se o poznání nachýlila, její hruď mocněji oddechla. Tykva nemohl ve

znění tónů slyšeti ten oddech, jen jej tušil. A hlavou mu proletělo: Také ty vzpomínáš, nač nechceš zapomenouti?

V meziaktí obrátila k němu dívka tvář a zašeptala:

„Zdá se vám, že je skutečné štěstí v tom, zapomene-li kdo na svůj sen?“

Tykvovi připadalo, že zraky dívčiny při té otázce hledí naň jako lehýnkou mlhou.

„Myslím, že není takového zapomenutí,“ odpovídal Tykva také šeptem, „leda v duších životem otupených, snad i sobeckých a nevděčných. Myslím, že sny nesplněné provázejí člověka po všechen život.“

„Viďte, že?“ promluvila dívka živěji, jako by ji odpověď byla potěšila. Pomlčela a po krátké přestávce, vidouc, že staří pánové jsou v horlivém hovoru, pronesla váhavě:

„Měl jste i vy nějaký takový sen, který by ve vaší paměti žil podnes?“

Tykva uhádal smysl otázky. Usmívaje se odpovídal:

„V minulosti nic takového není — a nebylo do nedávna.“

„A nyní?“

„Nyní, drahá slečno? Snad je to sen ve smyslu toho pěvce před chvílí na jevišti, ale snad jenom klamné zdání. V tom je rozdíl. Ničeho není v životě tolik, jako klamného zdání.“

„A předmět vašeho snu — žije vám nablízku?“

„Ó daleko, daleko, drahá slečno. A pojednou zas tak nesmírně blízko!“

Doktor Tykva zašeptal to jako z donucení, jako by mu kdosi byl vyrval veliké tajemství. Umlkl, a taky slečna Ema neměla další otázky. Tykva vítal, že jest hovor u konce, nebo v tu chvíli kdesi z orchestru zazněl zvonek, v hledišti se zatmělo, ozvalo se zaťukání taktovky, představení pokračovalo. A teď snad počátek dalšího jednání roztržitě sledovala dívka, kteréž odpověď Tykvova byla podnětem k nekonečnému přemítání.

— — — — — — —

Posledně se snesla opona, hlediště se prázdnilo, doktor Čočka se vzchopil, sáhl po paletu slečny Karfiolovy, podával je Tykvovi a velel:

„Konejte svou povinnost, rytíři, a dělejme, ať nám u Štěpána všechno nesnědí. Netopýr mi vytrávil, těším se na večeři.“

„Já také,“ přisvědčil doktor Karfiol oblékaje se. „Ale myslím, že půjdeme pěšky. Jsem za ty tři hodiny všecek zkoprnělý.“

A vycházeje z divadla, řekl k doktoru Čočkovi:

„Máte vy zde v Praze přec jen o zábavu postaráno. To nám na venkově chybí, ač i tam se v podzimku a v zimě vystřídá několik společností. Ale já málokdy zajdu do divadla, obyčejně chodí žena s dcerou. Pak na ně čekávám v Besedě. Ano, v mladších letech, tu jsme časem zajeli i do Hradce, když bylo něco mimořádného, ba i do Chrudimě,

tam to všechno vedl neúnavný doktor Pippich. Ale teď už nejraději sedávám doma."

„O to jste šťastnější než já," odpovídal doktor Čočka. „Máte rodinu, máte život. Mně je rodinou hospoda, doma sám bych se ukousal. Doma sedím, jen když marodím. A to jsou po čertech veselé večery!"

„Zmeškal jste přívoz, pane kolego," namítl Karfiol.

„Je nás mnoho, kteří jsme zmeškali, jakáž pomoc. Celkem nám není zle. Ale kde pak máme ty mladé lidi? Zdá se mi, že vyšli z divadla před námi."

„Však vědí, kam jdeme," řekl Karfiol, „neztratí se nám. Holka bude mít plnou hlavu Netopýra — mají si o čem povídat..."

„A taky snad o Pardubicích," vmetl doktor Čočka. „Když se od vás vrátil, nebylo konce chvály."

„Líbilo se mu u nás?" otázal se Karfiol skoro trochu dychtivě.

„Aby se mu nelíbilo, kde je taková milá slečna domácích!" pronesl doktor Čočka s plným přesvědčením. „Tam by se i mně bylo líbilo."

Doktor Karfiol se na krok zastavil, ujal Čočku za loket:

„A teď mi povězte, milý kolego, upřímně mi povězte: věděl on, proč vlastně k nám jede?"

Doktor Čočka zširoka odpovídal, jako by se zapřisahal:

„Ani slova, kolego! To byste ho tam byl ne-

viděl. To je člověk, abych tak řekl, který v sobě má ještě kus toho starého studentského idealismu, s jakým jsme se na svět dívali také my. Nic mu není tak proti srsti, jako známosti zprostředkované. Věděla něco vaše slečna dcera?"

„Ani potuchy! Všechno bylo v jejich očích pouhá náhoda. A nikdy nezví, že jsme věc aranžovali. Naše Ema v sobě má zas kus ženské hrdosti. Chce býti dobyta."

„Pak, doufám, jsme na nejlepší cestě. Zdá se, že oba mladí lidé jsou si navzájem sympatičtí. Což vaše milá choť — líbil se jí?"

„Dokonale. Chválila si, že Tykva není jalový mluvka."

„To není," potvrdil doktor Čočka. „Hodný hoch to jest, a svědomitý pracovník. Ještě ani o hodinu mne neošidil, spíše ji přidá."

„Však jsem do něho musil mluvit, aby se zdržel až na neděli, na Kunětice. Málem by nám byl už v sobotu utekl, když dražbu odložili. Tu jsem viděl, že je mu šéf a kancelář nade vše."

„A jak o něm soudí slečna dcera?"

„Nezpovídám ji — to je věcí spíše mateřskou. Ale myslím, že naň nezapomněla. Podnes uchovává kytici růží, kterou jí přinesl. Tvářím se ovšem, jako bych o tom ani nevěděl. Jen věčná škoda, že jsme tak daleko od sebe. Kdyby mohl častěji k nám —— Vždyť víte, říká se: Sejde s očí, sejde s mysli..."

„V tomhle případě tomu nevěřte, kolego. Tykva je vytrvalý hoch. Jako stále myslí na svou advo-

kátní zkoušku — a ručím vám za to, že ani o den ji nepromešká — tak neupustí od slečny Emy, dostane-li se mu jen trochu naděje."

„Kdybychom ho jen měli v Pardubicích!" řekl doktor Karfiol zamýšleje se. „Praha je nebezpečná, do roka tisíc příležitostí — a mně by se ten váš tovaryš tolik líbil."

„Hlavní věc, aby se líbil slečně. Ostatně — já vám ho tam příležitě zas pošlu. Něco vymyslíme."

Dávno již zas oba pánové pokračovali v pochodu a blížili se k Ovocné ulici, když se doktor Karfiol všemi směry rozhlédl a pronesl:

„Kdepak ty lidi máme? Není po nich ani stopy."

„Nebojte se, kolego, Tykva vám dceru neunese, ač by to byla velmi žertovná věc..."

„Má dcera by se nedala unést," zasmál se Karfiol. „Ale takhle to dopadá, když jde děvče bez gardedámy. Na to je táta sláb."

„Soudím, že si oba mají mnoho co povídat. Proto se po nás ani neohlédli."

Staří pánové přidali teď do kroku, aby mladý pár dohonili. A když se blížili k Jindřišské ulici, ejhle, tu jim dvojice přicházela naproti.

„Ale tatínku," volala slečna Ema, „již jsme myslili, že jste na nás zapomněli! Teď jen kde vás máme hledat."

„Milá slečno," mluvil žertovně doktor Čočka, „staří otcové se vždycky spíše najdou než mladé slečny. Ale byla jste pod bezpečnou ochranou —

náš milý kolega Tykva by vás doprovázel třeba do půlnoci.“

„A měl by hlad!“ vypukla dívka v smíchu.

„Proč jste nešli do jídelny?“ řekl doktor Karfiol. „Našli bychom vás tam.“

„Tatínku!“ volala káravě dívka. „Což mohu jít sama s mladým mužem do hostince? A což kdyby tam byl někdo z Pardubic?“

„Ten by řekl: Ahá, slečna Ema. To uvidíme jistě taky starého Karfiola. Mohli jste nám vyhledat aspoň stůl.“

„Stolů dost, pane doktore,“ ozval se Tykva. „Podíval jsem se tam, ale nevida vás nikde, skoro jsem se ulekl, že jste zapomněli něco v divadle.“

„A teď tedy ku předu,“ velel doktor Čočka, „když jsme se tak šťastně shledali. Škoda každé krůpěje, kterou nám vypili jiní.“

Staří pánové šli napřed, mladí za nimi. Ale než došli za pány až ke Štěpánu, popadla dívka Tykvu za ruku:

„Ale já jsem v lóži něco zapomněla — svůj vějíř!“

„Zítra vám jej přinesu, dojdu hned ráno do divadla.“

„Vy jste roztomilý člověk, pane doktore, nikdy vám to nezapomenu. Ale před tatínkem ani slova, vysmál by se mi. Zavinil to váš šéf svým spěchem. Nikdy jsem nic nezapomněla.“

„Spěchali pánové a pak se tolik omeškali,“ řekl Tykva.

„Hněváte se na to?“ šeptla dívka.

„Jsem tomu nesmírně povděčen,“ šeptal rovněž Tykva. „Měl jsem vás na chvíli sám, jen přeškoda, že naše cesta netrvala déle. Chtěl bych vás provázeti až — až —“

„Až kam?“

„Daleko, slečno drahá, do nedozírna, pokud byste mi neřekla: Jdi!“

Dívka sklonila hlavu, snad aby skryla temný ruměnec, který jí líce zalil. A z jejich úst se vylinulo sotva slyšitelně, co jen zbystřený sluch Tykvův mohl postřehnouti:

„Nikdy bych vám to neřekla.“

„Duše drahá!“

Více Tykva říci nemohl. Povznesl ruku dívčinu a vroucně jí políbil. A dívka již nepromluvila. Jedinou odpovědí bylo prudké stisknutí ruky Tykvovy.

Po chodníku skoro živá duše nešla. V těch dobách snášela se na Prahu po desáté večerní hluboká noc.

VŠE SE K DOBRÉMU OBRÁTÍ.

Pardubičtí hosté odjeli a tím dnem všecka Praha Tykvovi nějak zšedivěla a zpustla. Po rozloučení s oběma bylo mu, jako by s nimi odjížděla všechna radost ze života, ba život sám. Vzpomínal, kterak je na přátelský povel svého šéfa provázel na nádraží, při čemž otec Karfiol byl pln hovoru z dobrého pořízení u místodržitelství a pln žertovných poznámek o všem, s čím se cestou potkávali. Slečna Ema kráčela nějak zamlklá podle něho. A jen když doktor Karfiol zval Tykvu, aby zas brzy přijel do Pardubic, a Tykva na to odpovídal: „Rád, rád, pane doktore," aniž při tom pomýšlel, bude-li vůbec možno, aby tak učinil, jen tehdy se ozývala poněkud horlivěji a skoro naléhavě: „Ale jistě, pane doktore, jistě!"

Nu arci, nejraději by Tykva byl jel hned s nimi. A když pak hostům obstarával jízdenky u pokladny, málem by byl koupil tři — taky pro sebe. Jen že se tak v poslední chvíli vzpamatoval a požádal o lístek toliko na peron.

A když konduktoři na dané znamení nutkali

poslední pasažéry, aby vstoupili do vozů, když pomohl slečně na schůdky a ona shora posledně mu podala ruku s přívětivým „na brzkou shledanou!“ — tu plně a skoro melancholicky pocítil, že se loučí s někým a něčím neobyčejně milým, co by rád a navždy v Praze zadržel.

Vlak duněl z nádraží, Tykva tesklivě za ním hleděl. Z několika okének vagonů zatřepetaly se bílé šátky na rozloučenou s oněmi, kdo v Praze zůstali, ale Tykva nemohl rozeznati, zdali se to kmitá i z okna, u něhož seděla slečna Ema. Viděl jen bílé ruce, viděl i nějaké hlavičky, vyklánějící se z oken, ale nepoznával, je-li mezi nimi ruka i hlavička nejmilejší — vlak se rychle vzdaloval a již mizel v ohybu kolejí. Pro všecko zamával i svým šátkem. A teď se mu v hrudi rozvlnil smutek z rozloučení. Tesklivě se vracel do kanceláře.

Tam ho uvítal dr. Čočka:

„Šťastně jste doprovodil?“

„Šťastně, spektabile.“

„Nezmeškali vlak?“

„Času bylo dost. Ještě chvíli jsme čekali.“

„Tak je to dobře, kolego. Pamatujte si, nikdy nezmeškat vlak a hlavně nikdy nezmeškat přívoz. — Dobrý tatík je doktor Karfiol a dobré děvče je ta jeho dcera. Chytrá, inteligentní, probudilá. Skoro se mi zdá, že za mého mládí takových děvčat nebývalo. Ani dnes jich není nazbyt. Myslím, že dlouho doma nezůstane. A její budoucí vyvolený dobře s ní pochodí.“

Tykvu bodlo cosi v nitru jako teničký trn. Proč to Čočka povídá? Tuší něco? Zpozoroval něco? Je to upozornění, aby se on — Tykva — neoddával marným nadějím? Svěřil Čočkovi něco doktor Karfiol? Ale Tykva nechce slyšet o žádném vyvoleném. Lehká žárlivost počala v něm hlodati.

A ještě dodal doktor Čočka:

„Možná, že je zase v Praze uvidíme. Nastane nová sezona v divadle a slečna dychtí po pražském repertoáru. Pravda, toho tam doma neužije."

Doktor Tykva se vtáhl do svého pokojíku. Když za ním cvakla tapetová dvířka, zatvářil se Čočka jaksi taškářsky a zahrozil celou pěstí za Tykvou, jako by chtěl říci:

„Já ti dám vybírat! Myslím, žes uvázl. A můžeš děkovat dobrému osudu. Kdybych já byl na tvém místě — —"

Lišácky se usmívaje sedl k psacímu stolu.

Několik dní žil Tykva z dojmů setkání s miloučkou slečnou Emou a opakoval si každé slovo z rozmluv s ní. Při vzpomínce na její bezděčnou poznámku v kavárně „jako bych byla mladou paničkou na svatební cestě" se sladkou něhou až rozplýval, a když si opakoval její tichou odpověď cestou ke Štěpánu „vám bych to nikdy neřekla", tu jí v duchu líbal útlou ruku tisíckrát. Jen si vyčítal, že se tenkráte nevzmohl na otázku: „A co byste mi řekla?" Kterak asi by byla odpověděla?

Den ode dne uplýval, již se Tykvovi zdálo, že od pražské návštěvy Karfiolových minula celá věč-

nost a že se mu události toho setkání rozpadávají. Čím dále silněji se v něm ozýval stesk po těch několika hodinách, které ztrávil po boku slečny Emy, ponenáhlu jej obestíral pocit samoty, smutnější než dříve. Ať byl kde byl, všady jej obklopovala prázdnota. Krom kancelářské práce nebylo proň života. A v tom těsném pokojíku bylo mu nejlépe. Když dokončil své úkoly, když nanesl koncepty písařům k opisování a mohl se na chvíli oddati myšlenkám soukromým, zahlížel se na podložku před sebou, kterou Ema tak něžně byla pohladila, a někdy se tak zasnil, že se mu zdálo, jako by se ta dívčí ruka dotýkala jeho. V takové chvíli se Tykva ironicky usmál a řekl k sobě:

„Byl bys kdysi uvěřil, že se budeš zasnívat nad tímto počmáraným papírem? Kam jsi to přivedl, Jaromíre?"

Ale nejhůře mu bylo, když mu do všeho toho „zasnívání" šlehla vzpomínka na paní Emilii Vosáhlovou. Přicházela nevolána, ale přicházela tvrdošíjně, a bylo v ní něco vyčítavého. Jako by byl cosi v sobě zradil. Jako by byl přetrhl nějaký závazek. A tu se Tykva v duchu hájil: Nebylo žádného závazku. Vstoupila mi do cesty neblahá paní, nad kterou jsem nemohl pocítit než soustrast. Nic jiného to nebylo než soucit k trpící ženě. A jestliže ve mně na chvíli vzniklo cosi jiného, co snad by se mohlo nazvat náklonností — kam by byla vedla? Omyl to byl, Jaromíre, a ty jsi s tím omylem dávno doúčtoval. Nic ti nebrání, abys nešel dále jako volný,

nespoutaný člověk. Do čeho ses při vzpomínce na dávný Hospodářský ples vmýšlel, připravilo ti zmatku dost a odpykal jsi to. Snad nemáš věčně pykati? Byla by to pokuta přílišná a nezasloužená.

Sotva by koho jiného byly podobné úvahy týraly, a Tykvu snad jen proto, že byl každým vláknem bytosti své juristou. Či proto snad, že po oné prvé návštěvě pana Vosáhla a po jeho chmurném předvídání vlastního brzkého konce spatřil jeho sličnou choť v nedaleké budoucnosti jako černě oděnou vdovu? To byl pouhý kmit, přízrak, zaviněný Vosáhlem samým. Ale Tykva na to již nikdy nepomyslil.

Co mu přinese nejbližší budoucnost, až se Vosáhlovi vrátí do Prahy? Nemůže to dlouho trvati, září se schyloval. Tykva se odhodlával, aby statečně i šetrně odrazil prvý útok. Nesmí se setkati s paní Emilií, aby zase nezakolísal. Zdáloť se mu, že její zraky vždy tak podivně na něm utkvívají, jako by taky ona v nějaký obrat osudu doufala. Či klamal se? Kéž by se klamal, aby byl zcela kliden. Co vše mu vynesla osudná masopustní zastávka před výkladní skříní klenotnickou!

Rozřešení se blížilo a nadešlo dříve, než se ho nadál.

Do konce září zbývalo jen několik dnů, když mu jednoho dopůldne přinesl písař navštívenku. Tykva pohlédl na lístek: Isidor Vosáhlo. Horko jej obešlo.

„Jsem pánovi k službám, že prosím — —“

Ale to nebyl pan Vosáhlo, jak jej znal z předešlých návštěv. Křepce vstoupil muž tváře nikoli bezbarvé, sivé, nýbrž osmahlé a jako čerstvým venkovským povětřím ošlehané. Zraky jeho již neseděly v hlubokých jamkách, ale skoro vesele vyzíraly do světa. Nebyla to hnátitá, kostnatá postava, jevící stále jakousi znavenost. Tělo páně Vosáhlovo jako by se bylo zaokrouhlilo a nabylo mrštnosti. Jen pověsil na rohatinku klobouk, chopil se oběma rukama pravice Tykvovy a tiskna ji upřímně, jako nikdy před tím, promluvil bodře jako ke starému příteli:

„Tu jsem, drahý pane doktore! Promiňte, že jsem vám nepsal, ale nemohl jsem zcela přesně naznačiti den návratu. Nikomu jsem tak nemohl učinit, ani svým lidem v domě. A vy jste první, k němuž se přicházím poslušně ohlásit."

To znělo jako po vojensku, ale zřejmě žertovně.

„Buďte nám vítán!" přisunoval Tykva židli. Rozpaky s něho padaly. V tu chvíli se neobával ničeho nepříjemného. Byl až mile překvapen vzezřením Vosáhlovým.

Než Vosáhlo usedl, vztyčil se v celé výšce své, vypjal prsa a tázal se zvučným hlasem:

„Jak se vám zdám, pane doktore?"

„Výborně, pane inženýre. Vídím, že vám lázně posloužily, a blahopřeji vám."

„Ano, drahý doktore, posloužily. Hlavně však lékař a jeho rozšafné léčení. Léčil a vyléčil mne

skoro bez léků, rozumnými rozklady. Vracím se zdráv, pane doktore. Mé někdejší obavy byly plané, obával jsem se svého srdce, ale to srdce je zdravé. Zjistil u mne toliko srdeční nervosu, naučil mě, jak žít, a tedy takto se vracím, jako znova zrozený. Jsem o deset liber těžší, ale taky o deset let mladší. Chodil jsem — jak jsem chodil! V Praze bych byl po takových pochodech umřel. Slunce, vzduch, rozumná komoce! Byl jsem hypochondrem, pane doktore, odnaučili mě tomu. Je to taky nemoc, a velmi ošklivá. Člověk sám se vlastními myšlenkami otravuje — dnes je mi do smíchu."

Vše to chrlil pan Vosáhlo jedním proudem, zraky mu jiskřily, tvář nabývala výrazu veselého a skoro dobráckého. Někdejší jeho strohost a nevrlost byla ta tam.

„Pane doktore, těsil jsem se na vás, velmi jsem se těšil, ale dnes nepřicházím s pozváním k nám. To musím na čas odložit, doufám že ne na čas příliš daleký. K vůli paní — —"

Tykva se zarazil. Co je s jeho paní? T o z pana Vosáhla nevyléčili?

„Ale nahradíme si to, pane doktore, někdy později, nic nám neuteče. Až bude po všem —"

Skoro proti vůli vyhrkl Tykva:

„Milostivá paní snad nestůně?"

„Ne, naopak, je zdráva jako tuřín," mluvil horlivě Vosáhlo, sotva že dechu nabíral. „Jen kyne, vracím se domů dvojnásob šťasten. Žijeme oba — a já teď teprve začínám nový život, musím žít a

budu žít krásněji než kdykoli. (Slova se mu drala z úst o překot.) Vám nesmím a nemohu zatajit, jak se vracíme. Pane doktore, moje drahá žena (Tykva poprvé tu slyšel z úst Vosáhlových žena), moje milovaná žena bude chovat! Budu otcem, budeme mít rodinu. Šest let jsem marně čekal, dávno již jsem se vzdával vší naděje — konečně mi žena svěřila své tajemství, které v Praze do poslední chvíle skrývala — — Chápete, pane doktore, jak mi jest? Mám pro koho žít! A teď rozumíte, proč vás k sobě nezvu, proč se vás oba musíme na čas odříkat. Nemějte to mé paní za zlé, ostýchá se, vaše návštěva připravila by jí nesmírně rozpaky — musím jí šetřit — —"

Nenadálým tím překvapením Tykva až zčervenal, hlava se mu zatočila. Než mohl slova pronésti, vyhrkl pan Vosáhlo ještě:

„Kdybyste věděl, jak jsme šťastni, já i paní! Vše nad námi i kolem nás je růžové, nemohu se dočkati dne, až — až — však chápete, čeho se nemohu dočkat!"

Tykva vztáhl ruku, aby stiskl pravici Vosáhlovu.

„Jsem šťasten s vámi, pane inženýre, že vám smím blahopřáti ze srdce upřímného, vám i milostivé paní. Sdílím s vámi nenadálou radost, která vás očekává, z hloubi srdce ji sdílím!"

Pan Vosáhlo se vzchopil, tiskl Tykvovi ruku, div ji nerozdrtil.

„Děkuji vám, byl jsem o vašem účastenství

přesvědčen. A jako jste byl první dnes, budete první, kdo zví, až vyprší čas. Utíkám zas, musím na vzduch. O jediné vás prosím: zůstaňte nám přítelem. A buďte zdráv a šťasten, jako jsem já!“

Skoro se zdálo, že by Tykvu rád objal, jak bouřlivými pocity překypoval, ale pravice jeho dosáhla jenom na Tykvovo rameno, prudce je stiskla — a pan Vosáhlo zmizel.

Tykva osaměl. V jakémsi zbožném pohnutí sepjal ruce a zašeptal: „Rozřešeno, díky Bohu! Pouto spadlo, jsem svoboden jak pták. Emo, předrahá Emo, kdybys tušila, jak šťastný dnes žiju den! Teď již ti smím říci, jak neskonale tě mám rád, a zeptati se, přijímáš-li mě za svého vyvoleného. Vzpomínáš-li na mne, jako já na tebe?“

Zamyslil se, letěl v duchu do Pardubic. Z toho zadumání vyrušil jej po dlouhé chvíli šramot v pokoji šéfově. Tapetová dvířka se otevřela, doktor Čočka vstrčil do pokojíku hlavu:

„Byl u nás někdo, kolego?“

„Pan inženýr Vosáhlo, spektabile; jinak nikdo.“

„Což pak přinesl?“

„Přišel jen oznámit, že se vrátil z lázní, že je zas v Praze.“

„To je přece slušný, zdvořilý člověk. Za to mu arci nemůžeme nic účtovat, ale zapamatujte si to, někde to pak přičmárneme.“

Tykva na přisvědčení pokývl jen hlavou. Ne, na dnešní návštěvu páně Vosáhlovu nezapomene,

ani do smrti. Ale když se dvířka zavřela, chopil se nástěnného kalendáře, který mu visel nad stolkem, a důrazně na něm podškrtl dnešní datum červenou tužkou. Ne pro kancelářskou potřebu, hlavně pro sebe. Aby si někdy nemusel dlouho vzpomínat.

Toho dopoledne již nesáhl po žádné práci kancelářské. Nemohl. Taky jemu hrudník sotva stačil. Ostatně za krátko vyzváněli kdesi poledne a Tykva spěchal, aby již byl na čerstvém vzduchu. Venku teprv z plných plic vydechne.

KOSTKY JSOU VRŽENY.

Po několika dnech dostal doktor Čočka list z Pardubic. Od Karfiola, od kohož pak jiného mohl být? Psal mu:

„Vážený pane kolego! Především srdečně děkuji za divadlo, taky jménem dceřiným! Nebo když jsem chtěl večer potom svou povinnost kolegovi Tykvovi zapraviti, dověděl jsem se od něho, že jsme byli v lóži Vašimi hosty, a nerozpomínám se, jestli jsem Vám v roztržitosti řádně poděkoval, jak náleželo. Ještě jednou děkuji taky za všechnu Vaši laskavost u Štěpána. Pokládám se za dlužníka a neopominu revanšovati se Vám, jak jen se příležitost naskytne. Kéž by to bylo hodně brzy. U místodržitelství jsem dobře pochodil. Věc naše jest v proudu a bohdá, že brzy uvidíme výsledky. Přece jen takové osobní zakročení popožene toho úředního šimla k poklusu trochu bystřejšímu. Do Pardubic šťastně jsme se vrátili a již zase táhnu ve svém jhu, den ode dne. A Vám se děje asi podobně. Moje dcera byla plna vyprávění matce, toho prvního večera, když jsme se vrátili, ale teď je čím dál zamlk-

lejší, častěji než dříve sedá ke klavíru a přehrává si píseň toho tenoristy z Netopýra, pamatujete? Pij, ó milko, rychle pak, pitím nám se jasní zrak — a citem se až rozplývá, když dochází na refrén: Šťasten ten, na svůj sen kdo zapomněl navždy jen — — Čert ví, sehnala-li někde zde v Pardubicích partesy k tomu nebo vyťukává-li to po paměti — dříve jsem to od ní neslýchal — a někdy jsem z toho sám všecek melancholický. A hraje to tak, jako by snila o něčem nemožném — ale je-li v tom ten Váš milý tovaryš Tykva, proč a nač zapomínat? Což je hezká dcera majetného advokáta a šikovný koncipient s dobrou praxí a vyhlídkou na samostatnost nějakým snem? Mně se ten Váš tovaryš velmi líbí, myslím, že holce taky, a dokonce doufám, že taky ona jemu se líbí — jaké pak tedy zapomínání? Nemám pravdu? Či mám už stářím nějak zkalený zrak? Ani bych nemyslil, vždyť našinec musí umět hledět do věci mnohem spletitějších. A tak tedy Vás prosím, drahý pane kolego, abyste tak někdy příležitě tomu panu Tykvovi sáhl na zoubek, však už víte, jak. Někdy z pouhého slova se mnoho uhodne. Nerad bych, aby se mi holka nějak trápila. Pozdravujte ho ode mne upřímně a jestli uznáte za dobré, tedy taky od dcery, a že se těšíme, až se zas v Praze s Vámi i s ním shledáme. Doufám, že do zimy jistě, aby se nic nezastudilo. Těším se upřímně a tisknu Vám srdečně ruku. Váš Dr. Karfiol."

Doktor Čočka přečetl bedlivě list, složil jej a uzavřel do přihrádky psacího stolu. A mumlal si:

„Neměj strach, kamaráde. Myslím, že jsme na dobré cestě. Slečince trochu té sentimentálnosti nebude na škodu, tím přece začíná každá známost — však se z toho probere, až Tykva promluví. Ani Tykva není z mramoru."

Doktor Čočka se na chvíli zamyslil, vzpomínaje na svá mladá léta. A myslí mu táhlo:

„Ano, ano, jak říkám: nezmeškat přívoz, a v pravou chvíli promluvit. Kdybych já byl v pravou chvíli promluvil, nemusil jsem se tak světem potácet jako přespočetný — a mohl jsem taky mít dceru, dokonce snad syna. Mohl jsem vědět, pro koho se plahočím. Teď nevím nic."

Mávl rukou kolmo a napříč, jako by nade vším dělal kříž, a zamumlal:

„Pánubohu poručeno!"

A potom, šeptem pohvizduje, sebral několik listin se stolu a zamířil s nimi do pokojíku Tykvova.

„Tuhle máme nějakou fušku, kolego, až bude po chvíli. Podívejte se na to. Nějaká priora k tomu jsou ještě v registratuře, však uvidíte. Nehoří to, ale nazapomeňte na to. Je dobře, když se takových lapálií zbavíme."

Odcházel, ale u dvířek se zas obrátil, jako by teprv teď se byl rozpomenul:

„Aha, mám vám vyřídit pozdravení od doktora Karfiola a od jeho slečinky taky."

„Psal vám, spektabile?" otázal se živě Tykva.

„No psal. Za všecko děkuje a těší se zas na shledanou. A slečinka se v Netopejru tuze dobře

bavila, nemůže na něj zapomenout. Inu, každá má svého netopejra."

Kam tím netopejrem šéf naráží? přemítal Tykva. Snad na něho, na Tykvu? Ale on nechce být žádným „netopejrem", ať v dobrém či nedobrém smyslu. On je ctitelem slečny Emy, a chce-li doktor Čočka, třeba zbožňovatelem. Ale netopejrem! Sice znal svého šéfa, že prohodí leckteré slovo, za které by nechtěl umřít. Ale on, Tykva, je nesmírně citlivý na každou poznámku, týkající se slečny Emy; její postava nemá být předmětem žádného jalového vtipkování. Ví-li doktor Čočka něco, ať mu to raději hned poví, aby věděl, na čem jest. Snad mu doktor Karfiol ve chvíli důvěrného hovoru něco svěřil, ale pak to musí zvěděti taky on, Tykva, aby se dále neblamoval, aby v sobě neživil naději, která by ho na konec zklamala. A tu se odhodlal k „ráznému" činu. Povstal od svého stolku a pronesl hlasem, v kterém nebylo mnoho ráznosti:

„Nehněvejte se na mne, spektabilis, ale koho míníte tím netopejrem?"

Doktor Čočka vyvalil oči.

„Jakým netopejrem?"

„Řekl jste, že každá dívka má svého netopejra. Mínil jste tím mne?"

Doktor Čočka se hlučně zasmál.

„Kolego, vy jste byl rytířem slečny Karfiolovy!"

„Ano, spektabilis, ale nerad bych byl rytířem

smutné postavy. A tím jest každý, kdo pak na konec s nepořízenou odtáhne."

„A což pak vším tím myslíte, kolego?" pořád ještě se smál Čočka.

„Spektabile, dovolte, abych taky já vám něco svěřil. Netušil jsem, že při té pardubické komisi se můj osud jaksi rozhodne, abych tak řekl. Nenadál jsem se, že se tam setkám s dívkou, na kterou hned tak nezapomenu. Jste první, komu se vyznávám, že moje náklonnost k ní má hlubší kořeny, než jsem se s počátku sám domníval. Zaujala mě svou prostou myslí, svou veselostí, svým půvabem — vším, čím ženský zjev člověka muže zaujmouti. A byl bych šťasten, kdyby taky ona cítila jen část té náklonnosti, kterou k ní chovám. Jste přítelem jejího otce, znáte jej dobře, i jeho smýšlení, snad i smýšlení jeho dcery, a můžete mne buď povzbudit, anebo varovat. A ježto se domnívám, že jste i mým přítelem — již jsem tak smělý, že se toho domýšlím — prosím vás, abyste mi pověděl —"

Doktor Čočka přerušil Tykvu, klada mu ruku na rameno:

„Řekl jste taky všecko slečně Emě, co mi tu povídáte?"

„Neodvážil jsem se, spektabile."

„To jste chybil, kolego. Seděl jste s ní chvíli v kavárně, provázel jste ji z divadla na Václavské náměstí — já na vašem místě bych za tu dobu byl udělal vyznání jako trám! To jste osvědčil po čertech malý kus rytířské kuráže. Ale tedy pokud se

týče jejího tatíka, mohu vám říci, že není žádný lidojed — což jste mohl i sám poznat — a tedy se mu bez okolků můžete svěřit. A rozumí se, taky slečince. Mám vám snad napsat koncept? Ale od čeho pak jste koncipientem, u všech čertů. Za výsledek arci vám neručím, ale hlavu vám nestrhne ani tatík, ani slečinka, za to vám ručím. A když to všechno dobře dopadne — na svatbu snad mě pozvete?"

Tykva všecek zrudl radostným pohnutím. Popadl oběma rukama pravici Čočkovu a v tom rozjaření pronesl skoro synovsky vděčně:

„Na svatbu, spektabilis, a za svědka! Koho jiného! A do smrti na vás budu vděčně vzpomínat!"

„Dej Pánbůh, abyste si někdy nestýskal, že jsem do takové choulostivé věci prsty strkal. Ale Eminka je dobré děvče, jak já do ní vidím. Skoro vám jí závidím."

V Tykvovi ozvala se nová pochybnost.

„Myslíte, že se toho smím odvážit? Vždyť jakou pak existenci mohu nabídnouti dívce z takové rodiny, zvyklé všemu blahobytu a pohodlí — —"

„Nabízíte jí celý svůj život, všechnu svou budoucnost, v tom je taky něco. Bude někdy paní advokátovou. Má-li vás ráda, omezí se panička pro počátek v ledačem bez reptání. Nemusíte ji odívati nachem a hermelínem, je hezoučká dost, že bude pěkně vypadat i v lacinější parádě. A což její tatík, zapomene na ni? To neznáte doktora Karfiola. Což úrok z jejího věna?"

„Nemluvte mi o věně, spektabile. Myslím jenom na ni.“

„Já vím, kolego, to říkají všichni zamilovaní v první ráži. Ale nemluvme o tom tedy. O tom promluví doktor Karfiol, jak ho znám. Jedním slovem: rozmyslete si to, potom sedněte a pište. Tuhle radu vám dávám prezentem, nic za ni nepočítám. Važte si jí. Punktum — teď musím k soudu. A zdá se mi, že taky vy máte nějaké stání. Zatím tedy vypusťte slečnu Emu z hlavy. Servus!“

Snadno se doktoru Čočkovi řeklo, zatím slečnu vypusťte z hlavy, ale teď teprv měl Tykva hlavu plnou až na prasknutí. Dva dni chodil s radou Čočkovou, na večerních procházkách v duchu pilně komponoval dopis doktoru Karfiolovi a druhý slečně Emě, a tu mu připadaly ku podivu vhodné a výmluvné obraty, o jakých se mu při jeho psacím stolku ani nesnilo. Zdálo se mu, že to jest učiněný básnický výkon. Ale když pak se v kanceláři pokoušel, aby svůj povětrný výkon přenesl na papír, všechna stylisace byla ta tam. Snad mu překáželo jeho suchopárné okolí, snad obava, aby mu do té choulostivé práce nevlezl někdo z personálu. Umínil si tedy, že na ten výkon vynaloží neděli, doma u stolku, na němž stála suchá kunětická kytička. Jen tam je všecek svůj a nerušen, a tam rozestře své peruti ke vzletnému poselství.

Toto poselství pak dopadlo takto:

„Veleváženy, vzácný pane doktore! Neobyčejná a šťastná náhoda, kterou snad mohu nazvati ří-

zením osudu, zavedla mě do Pardubic a do Vaší vzácné rodiny. Chvíle, které jsem směl ztráviti pod Vaší střechou, zůstanou mi nezapomenutelny. Poznal jsem Vaši vzornou domácnost, poznal jsem vzácný souzvuk, kterým jest naplněn všechen život Váš, milostivé paní choti i slečny dcery. Odcházeje z Vašeho domu, odnášel jsem si obraz dokonalého, nekaleného štěstí. Ale nade vše mi utkvěl v duši obraz milé a půvabné dcerušky Vaší, slečny Emy. Dnem i nocí mě obletuje a čím dál určitěji cítím, že její bytost opanovala srdce mé. Jestliže bych byl mohl dojem ten pokládati za prchavý, nedávné opětné setkání v Praze utvrdilo mě v tom, že jen ve spojení s ní bych došel štěstí života. I přicházím se smělou otázkou k Vám a k milostivé paní choti, zdali byste dovolili, abych se o slečnu dceru ucházel. Víte, čím jsem, a za dva roky, budou-li mi všecky okolnosti příznivy, podstoupím advokátní zkoušku a stanu se samostatným. Poznamenávám, že současně se odvažuji vyjeviti city své i slečně dceři. Netroufal bych si tak učinit, kdybych se nedomníval, že taky ona ke mně chová aspoň část náklonnosti, kterou probudila v mém srdci.

Vyjadřuje nejhlubší úctu milostivé paní, trvám ve chvějném očekávání Vaší vlídné odpovědi a v největší uctivosti Váš oddaný Dr. Jaromír Tykva."

Tykva zhluboka oddechl, když dopsal, a chopil se druhého oktávu papíru, na nějž napsal:

„Vzácná, drahá slečno! Ode chvíle, kdy jsem

Vás poznal, vyplňuje všechny myšlenky mé Vaše rozmilá bytost. A nedávné opětné setkání s Vámi rozčeřilo nanovo hlubiny mé duše. Nejsem s to, abych Vám vylíčil, kterak všechny mé vzpomínky, celé srdce mé letí jen za Vámi a kterak toužím, abych Vás opět co nejdříve uviděl, abych Vám řekl, k čemu jsem se předešle nemohl odhodlati: Slečno, miluji Vás z celé duše své, miluji Vás nade vše. Odpovězte mi jen slůvkem je-li správná domněnka má, že i Vy jste mi nakloněna. S chvěním budu očekávati Vaši odpověď. Porozumím i tomu, neodpovíte-li. Ale pak má láska k Vám bude provázena i největším hořem života, kterého jsem se dočkal. Drahá slečno, zpytujte srdce své i duši, můžete-li, chcete-li mi náležeti. Nebo Vaše rozhodnutí je závažné i pro Váš život, a já nemám jiné touhy, než abyste byla šťastna. Píši taky Vašemu panu otci — jemu jistě dáte odpověď co nejupřímnější. Líbaje Vám ruku, trvám v uctivé oddanosti Váš Dr. Jaromír Tykva."

Doktor Tykva přečetl oba dopisy, vsunul je do obálek, dávaje pozor, aby obálky neprohodil, zapečetil oba listy a vybral se na poštu v Jindřišské ulici, aby je tam vhodil do schránky. Zdálo se mu, že tak dojdou dříve na místo určení.

„Uposlechl jsem rady svého šéfa," řekl k sobě, „kostky jsou vrženy. Nic už nemohu změniti. Jaká odpověď mne očekává?!"

A když se večer kladl na lůžko, náhle vypoulil oči.

„Jaromíre! Měl jsi listy rekomandovati!“

Než ani v tom již se nedalo nic změniti. Dopisy jsou ze schránky vybrány a snad již na cestě. Snad se neztratí.

OBSAH I. DÍLU.

Před výkladní skříní 9
Nový klient 16
Další návštěva 24
Konference 32
Večer 43
Nový úkol 53
Smlouva 63
Po návštěvě 72
Nenadálé shledání 78
Poselství doktora Čočky 85
Zajížďka do Pardubic 94
Večírek u Karfiolů 104
V milém průvodu 114
Přátelský dohovor 124
Návrat 132
Zas v Praze 141
Tykva rozkolísán 151
Slečna Ema přijede! 159
Do divadla 170
Po divadle 179
Vše se k dobrému obrátí 187
Kostky jsou vrženy 197

ŽENA-HOSPODYNĚ

bude radostně překvapena těmito znamenitými moderními příručkami:

Milada Topičová: Brevíř kuchaření.
Kniha, která překvapí bohatstvím sneseného materiálu. Kč 22·—, váz. Kč 30·—

Milada Topičová: Pro změnu jednotvárné kuchyně.
Kniha krásně tištěná, pomáhající vnésti do běžného jídelníčku vůně cizích kuchyní. Kč 18·—, váz. Kč 26·—.

O. Zemanová: Moderní domácnost.
Praktické pokyny o vedení moderní domácnosti, v níž žena není již otrokyní práce. Kč 20·—, váz. Kč 28·—.

Prof. MUDr. Jiří Brdlík: Zdravé dítě.
2. vyd. Kč 12·—, váz. Kč 20·—, na velínu o Kč 4·— dražší.

Dr. Jan Kessler: Kosmetika.
Kč 12·—, váz. Kč 20·—

Otto Rühle: Jak zacházeti s dětmi.
Hromada psychologických i praktických rad zkušeného pedagoga o jednom z problémů dne. Kč 14·—, váz. Kč 22·—.

Eva Rutteová: Proč hezky nebydlet?
Kniha populární autorky, projednávající palčivou otázku tisíce rodin. Kč 9·—, váz. Kč 17·—.

Milena: Cesta k jednoduchosti.
Národ i jednotlivec vítězí toliko tehdy, je-li jeho kultura oduševněle prostá. Kč 12·—, váz. Kč 20·—.

Milena: Člověk dělá šaty.
Kniha pro ženy, které chtějí tvořiti pěkné věci z malých prostředků. Kč 12·—, váz. Kč 20·—.

Milena: Šťastnou cestu!
Za spolupráce předních našich autorů vytvořena tato knížka, nutná každé rodině. Kč 12·—, váz. Kč 20·—.

B. Friedländrová: Příručka denního tělocviku pro ženy.
Ilustroval E. Frinta. Zdravý duch v zdravém těle, zásada, kterou první pochopila žena americká. Kč 9·—, váz. Kč 17·—.

U všech knihkupců.

NAKLADATEL **F. TOPIČ** KNIHKUPEC
Praha I., Národní tř. 11.

Doporučujeme vám tyto zajímavé romány původní i z cizích literatur:

L. Brendl: **MNÉSARETÉ FRYNÉ** Sníž. cena Kč 4·—

M. Brod: **TYCHONA BRAHE CESTA K BOHU** Cena Kč 15·—

F. Bérence: **OTCOVRAH** Cena Kč 24·—, váz. Kč 36·—

F. Harris: **PUMA** Cena Kč 20·—

Leda: **RAKUŠÁK** Cena Kč 30·—

H. Malířová: **POŽEHNÁNÍ** Cena Kč 26·50

G. Meyrink: **GOLEM** Cena Kč 20·—, váz. Kč 30·—

F. de Roberto: **KRUTÁ BOLEST** Sníž. cena Kč 3·—

A. M. Tilschová: **FANY** Sníž. cena Kč 5·40

M. Tinaireová: **PŘED BOUŘÍ** Sníž. cena Kč 4·—

U všech knihkupců.

NAKLADATEL
F. TOPIČ,
KNIHKUPEC
PRAHA I., NÁRODNÍ TŘ. 11

Cena Kč 21·—

BINDING SECT NOV 3 1972

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PG 5038 H45 1905 dil 38

Herrmann, Ignát
Sebrané spisy